Голос України

Влада — Радам!

Газета Верховної Ради України ◆ № 209 (459) ◆ Субота, 31 жовтня 1992 року ◆ Ціна 2 крб.

Демократія — це не «вертикаль»

Учора Голова Верховної Ради України І. Плющ зустрівся з головами районних Рад народних депутатів різних регіонів республіки, які закінчили курс навчання в Центрі підвищення кваліфікації кадрів Інституту управління і самоуправління при уряді, і виступив перед ними. Висловивши особисте бачення на суспільно-політичну і економічну ситуацію в Україні, І. Плющ окремо зупинився на головному питанні сьогодення для цієї категорії керівників. А саме, на узгодженні функціонування двох форм влади на місцях — представницької і президентської. І. Плющ однозначно висловився на підтримку першої і заявив, що там нема демократії, де є жорстка вертикаль виконавчої влади, призначена згори, а не обрана народом. А отже, заявив він, в парламенті готуються відповідні законопроекти, що мають врегулювати це спірне питання на демократичних засадах, і Л. Кравчук з таким підходом згодний.

ШЛЯХ ДО ВЗАЄМОРОЗУМІННЯ

Актуальні питання проведення економічних реформ, соціального захисту трудящих в умовах, що склалися, обговорювались на зустрічі Прем'єр-міністра України Леоніда Кучми і виконуючого обов'язки голови Ради Федерації незалежних профспілок України Олександра Єфіменка. Йшлося, зокрема, про необхідність невідкладного підвищення мінімальних заробітної плати, пенсій і стипендій, допомог, які є недостатніми через непомірне зростання цін.

На зустрічі відзначалось: сьогодні, як ніколи раніше, потребують матеріальної допомоги держави спортивні та культурно-освітні заклади, що належать трудовим колективам і утримуються профспілками за рахунок членських внесків. Порушувалось також питання про зміцнення матеріально-технічної бази санаторно-курортних, туристських та культурно-освітніх закладів, зменшення їх оподаткування, звільнення всіх оздоровчих закладів від сплати податків на землю з метою здешевлення путівок і послуг, що надаються ними населенню.

Сторони обмінялись думками щодо ходу виконання Угоди між урядом і профспілками на друге півріччя поточного року, прискорення розробки Генеральної тарифної угоди на 1993 рік. Досягнуто домовленості про зустріч уряду з керівниками профспілкових об'єднань, що входять до Федерації незалежних профспілок України, та делегатами другого (позачергового) з'їзду профспілок.

Надзвичайний і Повноважний Посол України в США Олег Білорус виступив з доповіддю на спеціальній сесії Американського інституту міжнародних відносин, авторитетної позаурядової організації, яка об'єднує представників законодавчої та виконавчої влади США, дипломатів, журналістів-міжнародників, професійних військових. Попри всі труднощі перехідного періоду, з якими Україна зіткнулася протягом першого року свого незалежного буття, сказав посол, вона завоювала авторитет світового співтовариства як суверенна демократична миролюбна держава. Посол України зробив особливий наголос у своєму виступі на стані і перспективах розвитку двосторонніх відносин України зі Сполученими Штатами Америки. Він також поінформував учасників сесії Американського інституту міжнародних відносин про політичну ситуацію в Україні, сучасний стан її економіки, розповів про перші кроки та програмні заяви нового Прем'єр-міністра України Леоніда Кучми.

Закладено добрі основи для розвитку подальших взаємовідносин військових моряків наших країн,— заявив командуючий ВМС України контр-адмірал Борис Кожин після повернення з Франції, де він відвідав виставку бойової техніки для французьких ВМС.

Читайте в номері

12

Якщо ви цікавитеся релігійним життям в Україні і ще не передплатили «Голос України» на 1993 рік — поспішайте це зробити. Наша газета регулярно друкуватиме матеріали під рубриками «Шлях, істина, життя», «Благовіст», «Праведники», «Конфесії України», «Релігія і суспільство».

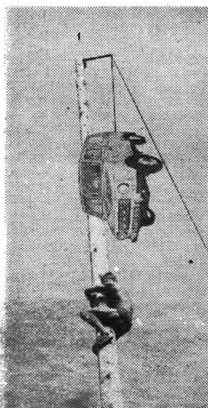
Недавно патріарх Київський і всієї України Мстислав зустрівся з журналістами «Голосу України». Матеріал, підготовлений до друку після цієї зустрічі, друкуємо під заголовком

НЕ ПРИНОСИТЬ ТРУХЛЯВЕ ДЕРЕВО ДОБРИХ ПЛОДІВ

Передплата-93

«ГОЛОС» В «УКРАЇНІ»

Колективне сільськогосподарське підприємство «Україна» Ківерцівського району (Волинь) — одне з найбільших в області. Нині тут очікують отримати від реалізації продукції понад 50 мільйонів карбованців. Рентабельність — близько 70 процентів. Голова підприємства кандидат економічних наук Василь Битов повідомив: для кращих працівників «України» передплачено на 1993 рік 20 примірників «Голосу України». Щиро дякуємо за підтримку газети!

«Голос України» — газета Верховної Ради України, виходить п'ять разів на тиждень обсягом удвічі більшим, ніж будь-яка з українських газет, 16 сторінок і при цьому коштує:

- на рік — 480 крб.
- на півроку — 240 крб.
- на квартал — 120 крб.
- на місяць — 40 крб.

«Голос України» виходить українською (індекс 60955) та російською (індекс 60997) мовами, має додатки мовами національних меншин.

Дещо про передплату, лотерею та їх спонсорів читайте на 4-й стор.

ВАЖКО БУТИ УРБАНІСТОМ

А надто, коли мова заходить не про людей, а звірів. Тільки для того, щоб прогодувати ведмедя, Київський зоопарк витрачає щомісяця близько 10 тисяч карбованців, до цього додайте кошти на заробітну плату обслузі і робіть висновки, що означає для косолапого ринок. Але це ще далеко не все. Його ведмежатник побудували одразу після Великої Жовтневої революції і відтоді капітально не ремонтували, незважаючи на те, що тут туляться 16 його побратимів по крові. Справа дійшла до того, що двійко нещодавно куплених малайських ведмедів адміністрація розмістила у мавп'ячому приміщенні. А коли стало непереливки з сіном і почали продавати бізонів, ведмідь не витримав і заревів: важко бути урбаністом.

Фотокореспондент змоделював цю картинку для того, щоб вона стала попередженням. Ведмідь-урбаніст не сьогодні-завтра стане предметом купівлі-продажу, якщо до нього не поміняти ставлення. А діти репетують: хочу бачити ведмедика!!!

Сергій ВУСАТИЙ.
Фото Анатолія КОЛЕСНИКА.

Парламентська хроніка

СТРАЙКАРІ ЗАКОНУ НЕ ДОЧЕКАЛИСЯ

Денне засідання 29 жовтня

Після перерви депутати обговорювали проект Закону «Про порядок вирішення колективних трудових спорів і конфліктів».

Депутат Івасюк, посилаючись на те, що досі немає остаточного визначення категорій, якими цей Закон оперує, запропонував його поки що не розглядати. Хоча в залі й пролунало багатоголосе «правильно!», обговорення продовжилось. Та невдовзі депутати таки проголосували за те, що законопроект треба доопрацювати.

Отже, закон, якого так чекають, знов не прийнятий. І страйкуючі, і штрейкбрехери залишаються фактично поза законом.

Для розгляду змін і доповнень до деяких законодавчих актів, що передбачалося порядком денним, не були підготовлені відповідні документи. Тому пленарне засідання Верховної Ради закрили.

Після цього відбулося спільне закрите засідання постійних комісій Верховної Ради.

Олексій БРЕУС.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про зміни до Положення про місцеву державну адміністрацію

Внести зміни до статті 11 Положення про місцеву державну адміністрацію, затвердженого Указом Президента України від 24 липня 1992 року № 394/92, виклавши її в такій редакції:

«Примірний перелік відділів, управлінь, інших служб місцевої державної адміністрації розробляється Кабінетом міністрів України і затверджується Президентом України.

Типові Положення про відділи, управління, інші служби місцевої державної адміністрації затверджуються Кабінетом міністрів України».

Президент України
Л. КРАВЧУК.

м. Київ
28 жовтня 1992 року

Відлуння

ЗВІДКИ НАТИСК?

Нелегкий сьогодні час, особливо для військових. Відчутні гальма «старої гвардії», розкрадається майно, вивозиться до Росії техніка. Та справа не в цьому, а в людях. Чимало з них, навіть прийнявши присягу на вірність Україні, зустрічають усе нове «в штики». Дивує й позиція окремих народних депутатів, які, не намагаючись зрозуміти військові проблеми, ведуть дивну політику. На сесії ВР під час затвердження нового складу Кабінету міністрів та розгляду питання про військову доктрину, вони кидали безпідставні образи на адресу Міністра оборони генерал-полковника Морозова та начальника управління соціально-психологічної служби генерал-майора Муляви. Мовляв, Морозов зробив із сержанта генерала, який фактично керує усім Міністерством. Розцінюємо це як намагання підірвати авторитет Збройних Сил України, які переживають нелегкий період становлення. Ми знаємо і Морозова і Муляву як професіоналів, безмежно відданих справі розбудови української армії. Вони заслужено користуються авторитетом серед офіцерів та солдатів. І ми воліємо переносити труднощі служби все-таки з розсудливими міністром та «сержантом».

Виконуючий обов'язки командира дивізії та начальника Хмельницького гарнізону полковник ГУЛЕВИЧ, підполковник ПАКУЛЬКО, лейтенант ЯКОВЕНКО, старший прапорщик ПЕТРАЧІ. (Всього 45 підписів).

ПОРЯДНІСТЬ — НАШЕ РЕМЕСЛО

У Львівському державному університеті імені І. Франка відбулася всеукраїнська науково-практична конференція «Засоби масової інформації і утвердження державного суверенітету України».

Свобода слова, гласність, плюралізм — все це уже реальність, до якої ми прийшли крізь терніі, крізь колючий дріт. Чи ж уміємо послуговуватися тим, за що заплачено такою дорогою ціною? Відповідь на це питання звучала у доповідях, виступах, офіційних і кулуарних дискусіях науковців і журналістів-практиків, педагогів і керівників засобів масової інформації.

Говорячи про критерії професіоналізму журналіста, який працює уже за нових умов, ми зійшлися на тому, що плисти за течією не легше, аніж проти неї. Бо хтозна-куди занесе тебе бурхлива течія суспільного життя, яка розмиває береги, критерії... Дуже важко писати, коли можна писати про все і по-всякому. Усе надрукують, усе «ковтнуть». Як не в цьому виданні, то в іншому. **Рівень незалежності журналіста — то рівень його совісті, — вважає професор, декан факультету журналістики Львівського університету Володимир Здоровега.**

Державної цензури у нас, слава Богу, уже немає, а совість — цензор, як видно з багатьох друкованих видань, далебі, не завжди узгоджується із своїми професійними обов'язками.

Хто володіє інформацією, той володіє ситуацією. Ця теза із доповіді Першого заступника Голови Верховної Ради України Василя Дурдинця, до речі, випускника юридичного факультету Львівського університету, стала своєрідним рефреном конференції. Аналізуючи державотворчі процеси, роботу парламенту у контексті спільної діяльності із засобами масової інформації, Василь Дурдинець делікатно говорив про відносини першої і четвертої влад. Василь Васильович нагадав, що парламент, працюючи під градом критики зусібіч, підготував і ухвалив десятки важливих для державотворення законів, які необхідно інтенсивно пропагувати. Ухвалено Закон «Про інформацію», в роботі закон «Про пресу». Василь Дурдинець не закликав нас до одностайності у поглядах на нову незалежну Україну. Натомість він процитував Михайла Грушевського: «Мусимо згромадитися навколо сеї мети всі, скільки нас є свідомих і відданих інтересам батьківщини. Збиратися в тісну і компактну фалангу, відложивши всі партійні і групові різниці і всі міркування про партійні вигоди та інтереси».

— Я за те, щоб на ниві нової української журналістики розквітали всі кольори, але щоб вони не були запрограмовані на створення хаосу, еклектики, — говорив Василь Дурдинець.

Проблема розпуску парламенту, на його думку, реальна, але розв'язуватися має делікатно, бо ж депутатів обирали не політики, а жителі округів.

Розуміючи, що усіх журналістів хвилює проблема виживання друкованих видань в умовах економічної кризи, дефіциту паперу, Василь Дурдинець поділився своїми міркуваннями з цього приводу.

— Я рішучий прихильник державної підтримки, регулювання інформаційних процесів в Україні, якщо мається на меті не втручання у внутріредакційні процеси чи тематику видань, а забезпечення засобам масової інформації єдиної правової основи, створення рівних можливостей для становлення видань протягом перехідного періоду в економіці. Однак я проти того, щоб державна підтримка полягала у державному утриманні преси на пайку. І ще одне, на мою думку, суттєве: якщо ми говоримо про необхідність державної підтримки преси за нинішніх складних умов, то, очевидно, правомірним є питання про підтримку і з вашого боку. Маю на увазі те, що і четверта влада має сприяти інтересам державотворення. Суспільство вже пережило хворобу мітингування і прагне вдумливого, переконливого співбесідника...

Що ж, ми й справді надто серйозно і малокритично сприймаємо поняття «четверта влада». Представник Президента по Львівській області Степан Давимука зазначив у своєму виступі, що в умовах економічної кризи журналісти легко можуть потрапити у залежність від певних економічних структур і від політичних також, бо це взаємопов'язано. Степан Давимука зауважив, що у деяких львівських виданнях інформація передається з точністю до... навпаки.

Правовий нігілізм населення завдав великої шкоди державотворенню. А як б[illegible] з правовим нігілізмом ж[illegible]налістів? З цим запитанням я звернулася до Василя Дурдинця у перерві.

— Єдиний вихід — використання сили суду, — вважає він. — Неможливо миритися з тим, щоб за дезинформацію ніхто не відповідав. Поки що в законах немає чіткості щодо таких ситуацій. Потрібен пакет законів прямої дії. Громадянин, службова особа має право на захист честі й гідності і навіть тієї посади, яку він займає. Кожному слід відповідати за свої дії: службовим особам знизу догори — за свої функції, засобам ма[illegible]вої інформації — за сво[illegible].

Схвилював усіх виступ редактора феодосійської газети «Победа» Валерія Тарасова. У Криму, за його словами, ігнорують закони України. Більшість друкованих видань далекі від ідеї розбу[illegible]ви Української держави, вони відверто антиукраїнські. Редактора євпаторійської газети побили за українські настрої, а Валерію Тарасову і його дітям РДК оголосило... смертний вирок.

Отець Теодозій Янків, ігумен Крехівського монастиря, редактор журналу «Місіонер», порівняв працю журналіста з місією проповідника, від якого залежить, щоб Україна стала державою царства Христового Духа.

Учасники конференції запропонували створити центр наукових досліджень засобів масової інформації.

Оксана ТЕЛЕН[illegible]

Львів.

Пишемо нову Конституцію України

ДО НАЦІОНАЛЬНОГО ЄДНАННЯ — ЧЕРЕЗ СОЦІАЛЬНУ ДЕМОКРАТІЮ

Нинішня спроба України побудувати власну державність — четверта. Не страшно помилятися, страшно, коли помилки повторюються, та ще й хочуть їх зробити конституційними нормами. Ми категорично проти закріплення в Конституції туманного поняття «народ України». Розуміємо його не інакше, як «радянський народ», але в межах України. Це старий радянський підхід, який не розв'язав національного питання, а лише загострив його. Як показав історичний досвід, і вузький націоналізм, і широкий інтернаціоналізм є помилковою орієнтацією. Потрібні виважені, точні акценти: і права українського народу, і права національних меншостей. Але в преамбулі і статті 3 слід підкреслити, що громадяни всіх національностей в Україні мають рівні соціальні права, але державотворчі — тільки український народ, і тому державною мовою має бути українська. Інакше де ж відродження господаря держави — українського народу і душі його культури — української мови?

Владні структури нині посилено закликають до єдності. Але її нема, бо нема мотивів до всебічного масового інтересу нації, і в основі закликів лежить гасло: «Спочатку держава, а потім демократія».

Але український історичний досвід учить, що національну свободу об'єктивно неможливо здобути без соціальної. Доки Б. Хмельницький зв'язував козацьке національно-державне визволення з соціальним визволенням всього народу, поки спирався на всебічні інтереси нації, доти він мав перемоги над Польщею. Коли ж у «верхах» повстання з'явилося бажання самим панувати і замість вигнаних польських панів з'явилися українські, ентузіазм народу, який творив перемоги, почав падати, а Хмельницький потерпав від поразки за поразкою. Щоб зберегти панування над своїм власним народом, козацькі отамани покликали на допомогу Москву... За право мати своїх українських холопів вони стали холопами московських царів, а продана ними Україна більш як на триста років загубила свою державність. З аналогічної причини провалився і намір І. Мазепи, бо в своїй акції він вступив у змову з шведським королем, а не своїм народом. Центральна Рада, в якій були люди переважно не трудового походження, для збереження своїх привілеїв покликала кайзерівську німецьку армію. Боляче спостерігати, як значна частина української інтелігенції, яка започаткувала Рух, нині відмовилася від справжньої національної і соціальної демократії. Замість того, щоб будити свідомість позбавлених власності колгоспників і робітників, вона зімкнулася з комуністичною номенклатурою, яка хитро поділилася з нею владою.

За будь-якого монополізму власності ніякі природні права і свободи людини неможливі. Якщо основні автори проекту «нової» Конституції — нинішній уряд, Верховна Рада і Президент як голова Конституційної комісії — бажають закріпити своє нинішнє панування тільки вже не в комуністичній, а національній формі, то ми, як свідомі українці трудового походження, просимо не дурити нас декларативними свободами, для реалізації яких не передбачається реальних механізмів. Монополія завжди створювалася силою державної машини. Але цього разу цивілізовано на конституційній основі повинна бути ліквідована. Роздержавлення української економіки, цю головну, на нашу думку, норму не тільки слід обов'язково ввести до статті 36, а й для більшої законності проголосувати за неї на референдумі, а не в парламенті. Приватизацію треба вести не стихійно, у формі «прихватизації», коли вчорашні господарники-комуністи без усяких зусиль стають капіталістами, а трудова частина української нації як гнула на них спину, так у перспективі й гнутиме. Розпочинати її треба одночасно в усіх структурах поступово (еволюційно, а не революційно), трансформуючи їх з державних у приватні. Цей процес на десятки років, і тому його норми повинні бути закріплені в Основному Законі. Якщо думки опозиції будуть проігноровані, то «нова» національна Конституція проживе не довше, ніж союзні: сталінська чи брежнєвська. Лише переорієнтація на соціально широкі гасла «і держава, і демократія — одночасно», «Вільна Україна без державних холопів і панів» забезпечить Конституції вічність, а українській нації — єдність.

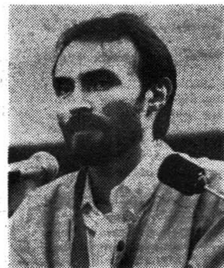
Володимир ЛЕВЧЕНКО,
Олександр НАЗАРЕНКО,
жителі козацької столиці Чигирина.

Черкаська область.

Пишемо нову Конституцію України

Унітарна, децентралізована

Нині громадська думка сформувала три основні точки зору на проблеми територіального устрою України: централістська, автономістська і федералістська. Автор цієї статті стоїть на позиціях автономістської концепції територіального устрою.

Недостатні, невідпрацьовані противаги державній виконавчій владі з боку законодавчої і судової влади, а також так званої четвертої влади — засобів масової інформації — дають підстави для побоювання щодо можливості повороту до авторитарних методів здійснення державної виконавчої влади, до її одноосібної узурпації в регіонах.

Соборність держави може і мусить доповнюватися і зміцнюватися регіональною нормотворчою автономією, тобто правом обласних органів регіонального самоврядування приймати нормативно-правові акти з питань, віднесених Конституцією і законами до їх компетенції.

СКЛАЛАСЯ ситуація, коли в кращих традиціях недавнього минулого (тільки навиворіт), винесений на всенародне обговорення проект нової Конституції України, немов піддано одностайному осуду.

Хай і підстав для його критики багато — дійсно, проект далеко не бездоганний, — але задля справедливості необхідно внести деякі застереження.

Перш за все критика окремих положень і засад проекту не повинна спричинити ситуації, коли вразливі місця предмета дискусії персоніфікуються з особами його авторів, які, без сумніву, зробили значний вклад в українську правничу думку.

По-друге, проект — плід колективної творчості. Тому радше відбиває не позицію кількох осіб чи всієї Конституційної комісії, а відображає, віддзеркалює стан суспільної свідомості всього українства. Такі ми є. А Конституцію маємо створити, змоделювавши, якими хочемо і мусимо стати.

Що в проекті найочевидніше? Послідовна і цілеспрямована орієнтація на виконання конкретного соціально-політичного замовлення: забезпечити цілісність, територіальну неподільність, соборність нашої держави. Це зрозуміло і виправдано реаліями нашої дійсності. Але чому ідея соборності України в проекті Конституції спрямована в бік посилення централістської моделі державного устрою, тобто унітарної централізованої держави? Як випливає з проекту, його автори (і замовники) виступають проти делегування нормотворчих функцій держави в регіони (області). Видно, на їх думку, це може посилити небезпечні нині відцентрові тенденції, сприяти згубним ідеям сепаратизму та призвести врешті-решт до «суверенного буйства» регіональних Рад і втрати неподільності, недоторканності та цілісності державної території.

В обговорюваному проекті Конституції простежується логічно (якщо виходити з наведених засад забезпечення соборності) завершене розмежування повноважень і функцій органів виконавчої влади згори донизу (глава 20 проекту). Звідси й обгрунтованість положень статті 196-ї про те, що «обласні (земельні) управи... контролюють і координують діяльність... органів... регіонального самоврядування». Тобто автори проекту нової Конституції — прихильники ідеї роздержавлення регіональних Рад на засадах так званої громадянської теорії регіонального самоврядування. Згідно з цією теорією, органи самоврядування розглядаються як громадські органи, як ланки громадянського суспільства, а не органи державного управління. З таким підходом до регіонального самоврядування в принципі не можна погодитись.

Однак чи не обернеться таке «роздержавлення» у свою протилежність? Адже підпорядкованість регіонального самоврядування органам державної виконавчої влади на місцях («адміністративна і фінансова опіка») за і так високої централізації виконавчої влади, небажання розглядати регіони (області) як цілісні об'єкти управління означатиме значне одержавлення регіонального життя.

А недостатні, невідпрацьовані противаги державній виконавчій владі з боку законодавчої і судової влади, а також так званої четвертої влади — засобів масової інформації — дають підстави для побоювань щодо можливості повороту до авторитарних методів здійснення державної виконавчої влади, до її одноосібної узурпації в регіонах. І хоч є переконливі приклади на користь того, що демократичні режими існували в різних державах і за такого державного механізму влади, однак у нас тоталітарна система дискредитувала цей різновид унітарної форми державного устрою, і він не сприймається громадською думкою.

У рамках унітаризму, на наш погляд, можлива альтернативна, інша концептуальна модель державного устрою України — унітарна децентралізована держава. Що стосується федералістських моделей державного устрою України (централізованої чи децентралізованої федерації), то їх ми відкидаємо як принципово неприйнятні.

Соборність держави, на нашу думку, може і мусить доповнюватися і зміцнюватися регіональною нормотворчою автономією, тобто правом обласних органів регіонального самоврядування приймати нормативно-правові акти з питань, віднесених Конституцією і законами до їх компетенції. Ці питання повинні стосуватися проблем регіональної економіки, освіти, культури, охорони природи, громадського порядку тощо.

Ця концепція виходить з того, що в регіоні (області) було б три владні структури: державна адміністрація, регіональне та місцеве самоврядування, які мали б діяти під ефективним парламентським і судовим контролем. Об'єкти управління цих трьох владних структур мали б формуватися за формами власності: державної, комунальної і регіональної. А це означає, що існуюча нині дилема — чи адміністративна економічна реформа, що проводиться головним чином силами державного апарату, чи ліберальна економічна реформа, що прагне забезпечити собі підтримку переважної частини суспільства, спираючись на структури народжуваного громадянського суспільства, — була б вирішена на користь економічного лібералізму. Бо тільки поступовий відхід держави з економічного життя дасть можливість створити вільну ринкову економіку, засновану на приватній власності та особистій ініціативі, — єдиній гарантії демократії в країні.

Зрозуміло, що за таких умов треба конституційно визначити межу децентралізації держави, обумовлену загальнодержавними інтересами і потребами, що забезпечувала б керування країною як єдиним політичним, соціально-економічним, екологічним і правовим простором. Адже є ще проблема поєднання місцевих інтересів з регіональними, а звідси й потреба обмеження державно-правовими засобами регіонального та місцевого егоїзму.

Тоді на долю місцевої державної адміністрації випаде функція координації діяльності і керівництва структурами, управління якими не підлягає децентралізації (об'єкти державної власності та усі органи, які тепер є в так званому подвійному підпорядкуванні центральної та місцевої державної виконавчої влад аж до податкової служби, державних галузевих інспекцій та управління внутрішніх справ включно).

Тільки скинувши з місцевої державної адміністрації тягар поточної виконавчо-розпорядчої роботи в сфері господарської діяльності, інших ділянках та сферах регіонального життя, можна буде сподіватися ефективної реалізації законів держави і указів Президента України, адекватного і оперативного реагування державної влади на всі проблеми.

У такій ситуації голови місцевої державної адміністрації мали б надійно захищатися державою від регіональних впливів: призначатися і звільнятися Президентом України за погодженням з парламентом. А не відкликатися шляхом вотуму недовіри трьох чвертей голосів від кількості депутатів представницького органу регіонального самоврядування (як є у чинному тепер Законі «Про представника Президента України»). З точки зору розподілу влад державна виконавча влада повинна контролюватись тільки органами законодавчої і судової влад, а не органами самоврядування, які мають громадську природу і виражають волю територіальної громади, а не народу — як парламент і Президент України.

Регіональне самоврядування здійснювалось би в межах регіонів (областей) безпосередньо шляхом регіональних референдумів і через органи регіонального самоврядування, що будували б свою діяльність на засадах розподілу функцій і повноважень між їх представницькими та виконавчими органами.

На наш погляд, необхідна відносна незалежність та конкурентність між регіональними представницькими та виконавчими органами (система противаг і стримувань). Важливо зберегти за органами виконавчої влади, за погодженням з національним парламентом, право розпуску представницьких і виконавчих органів регіонального самоврядування.

Зрозуміло, що і коло делегованих державою функцій та повноважень органам регіонального самоврядування можна диференціювати. Вже й тепер ця тенденція набуває розвитку у розробці правового статусу спеціальних («вільних») економічних зон. Саме такий підхід дав би можливість розмежувати і чітко збалансувати державні та регіональні інтереси стосовно реальної диференціації економічних, соціальних та природних умов різних регіонів України. Саме за таких умов набуває обгрунтування територіальне представництво у парламенті (Палата Послів чи Сенат), яке могло б формуватися шляхом непрямих виборів (наприклад, депутатами органів регіонального і місцевого самоврядування). На чолі верхньої палати українського парламенту міг би стати віце-президент України, введення якого непродумано було відхилено у свій час парламентом.

На відміну від регіонального місцеве самоврядування повинно бути зорієнтовано на виконавчо-розпорядчі функції без розподілу повноважень між представницькими і виконавчими структурами.

Відмінні природа і джерела влад у випадку регіонального самоврядування і федеративної системи. Бо регіональне самоврядування — це здійснення управління щодо певного кола регіональних об'єктів власності, інших питань на основі делегованих йому державою повноважень, які можуть самою державою переглядатися. Зрештою, і органи регіонального самоврядування, і об'єкти управління можуть державою переглядатися. Суб'єкт же федерації — це легітимне, недоторкане, цільне і неподільне державне утворення, яке джерелом влади має не просто населення чи територіальний колектив, а сам народ. Тому хоча б з огляду на це варто піти на певне запозичення іспанського досвіду: ввести конституційну заборону будь-яких проявів федералізму. В проекті Конституції України слід відмовитися від положень щодо створення національно-територіальних одиниць, бо там превалюють ідеологічні, а не правові принципи. І саме звідси може йти небезпека сепаратизму і федералізму, загроза соборності України.

На жаль, заклики до запровадження федеративного устрою України посилились під час обговорення проекту нової Конституції. Це спричинено і невисокою правовою культурою окремих новітніх політичних діячів, а отже і незнанням, нерозумінням суті явищ і термінів. А також певними централістськими ухилами самого проекту Конституції. Одна крайність породжує іншу. Причина ще й у довголітній практиці нехтування регіональними особливостями як об'єктивною цілісністю трьох середовищ: природного, економічного та соціуму. Області, регіони, цілі республіки в колоніальний період розглядалися лише як полігони для різних союзних відомств. Це й породило всі нинішні екологічні, етнічні та соціально-економічні криз й диспропорції. Що ж далі?

Відсутність на даному етапі в Українській державі концепції регіональної політики ще якось можна пояснити, хоч і не можна виправдати. Але те, що ми досі не маємо і не знаємо концепції самої держави, яку будуємо, зрозуміти неможливо. Чому в парламенті немає постійної комісії з питань загального державного управління? Зодчі вже зводять риштовання, не визначивши плану фундаментів.

Микола ЯКОВИНА,
голова Івано-Франківської обласної Ради народних депутатів.

Продиктовано в номер

ТАТАРИ ПОВЕРТАЮТЬСЯ

Сесія Севастопольської міськради прийняла рішення про відновлення у межах 1944 року знищеного після депортації кримськотатарського села Камишли. Це — перше село, яке після 48-річного забуття знову з'явиться на карті Криму. Міськрада виділила кримським татарам ще 25 ділянок у селі Чорноріччя і 94 — у селі Штормовому. На сьогодні всі заявки, які були у Севастопольській міськраді на земельні ділянки для кримських татар, задоволено повністю. До речі, Севастополь — єдине місце в Криму, де не було самозахоплення землі татарами. Міська влада тісно співпрацює з Меджлісом, всі питання, пов'язані з поверненням депортованих, вирішує швидко і цивілізованим шляхом.

Олександр ПІЛАТ.

ЗАВДАННЯ НЕЗМІННЕ, СТАН НАУКИ ТАКОЖ!

Відбулося чергове засідання експертної комісії з питання вивчення стану філософської науки в Україні. Оскільки серед учених України останнім часом активно поширюються чутки про те, що комісія створена задля «полювання на відьом», «цькування Інституту філософії АН України» тощо, під час ділової розмови було ще раз уточнено основне її завдання і форми подальшої діяльності.

Основне завдання лишається незмінним: вивчити стан філософської думки в Україні. Для проведення об'єктивного великомасштабного аналізу до цієї роботи залучено представників усіх «філософських» інституцій держави. Експертна комісія розділена на дві робочі групи: перша вивчатиме стан суто наукової діяльності учених-філософів, друга — з'ясовуватиме проблеми «практичної» філософії, тобто викладання її.

Розпочалася робота над формуванням банку даних, підготовлено «чорновий» варіант анкети-паспорта, який буде надіслано в усі «філософські» осередки України. Результати анкетування дадуть можливість об'єктивно проаналізувати стан української філософської думки в контексті досягнень світової науки.

Члени комісії зійшлися на тому, що лише після цього можна буде провести з'їзд філософів України, який, напевне, стане поворотним у нашій історії.

Степан ПАВЛЮК.

ЗЛОЧИНЦІВ ШУКАЄ ГЕНЕРАЛ

Заступнику глави Волинської держадміністрації Борису Сороці невідомі нанесли тяжкі ножові поранення. Сталося це ввечері біля будинку держадміністрації. Борис Сорока знаходиться у лікарні, пошуком злочинців і встановленням причин нападу займається оперативна група, створена МВС та облуправлінням внутрішніх справ, яку очолює генерал-майор Петро Мельник.

Богдан БЕРЕКЕТА.

Передплата-93

ГОЛОС УКРАЇНИ

«Голос України» проводить для своїх передплатників-93 лотерею. Розігруватимуться найрізноманітніші товари: автомобіль, телевізори, холодильники, пилососи, інша дефіцитна побутова техніка. І ВСЕ ЦЕ ЗАВДЯКИ НАШИМ ГЕНЕРАЛЬНИМ СПОНСОРАМ:

19. Луцькому автомобільному заводу (автомобіль ЛуАЗ-969 М, «Волинянка»);
20. Львівському АТ «Концерн «Електрон» (телевізори «Електрон»);
21. Мелітопольському ВО «Старт» (пральні машини «Таврія»);
22. Харківському ВО «Комунар» (телевізори «Берізка»);
23. Луцькому підшипниковому заводові (універсальні деревообробні верстати);
24. Харківському тракторному заводу ім. С. Орджонікідзе, (міні-трактор Т-012);
25. Київській фірмі «Репе-маркетинг» (міні-пилососи, фени, дзвінки із секретом «Аргус»);
26. Харківському ВО «Завод ім. Малишева» (мотоцикл ЗИМ-350);
27. Харківському колективно-виробничо-торговельному підприємству «Епос» (відрізи тканин для пальт і жіночих костюмів);
28. Хмельницькому ВО «Новатор» (автомобільні приймачі, магнітоли, зарядні пристрої);
29. Ужгородському заводу «Електродвигун» (пральні машини «Марічка»);
30. Луцькому об'єднанню «Волиньдерев» (меблі);
31. Харківському АТ «Українсько-Сибірська інвестиційна корпорація»;
32. Львівському ВО «Прогрес» (взуття);
33. Львівському мотозаводу (мопед);
34. «Ільті-Київ» офіційному імпортеру автомобілів «Пежо», мастил «Парнас»;
35. Херсонській фабриці «Жовтень» (розписні самовари);
36. Запорізькому автомобільному заводу АВТОЗАЗ (автомобіль «Таврія»);
37. ____________

Шановні добродії!

Під час передплатної кампанії у жовтні — листопаді тут може міститися і назва вашої фірми чи підприємства. Пропозиції по телефонах 446-72-63, 441-89-95.

Друзі, ви станете учасниками розіграшу нашої лотереї за умови, якщо передплатите «Голос України» на рік. Затим надсилаєте до редакції листівку з поміткою «Лотерея», де вказуєте:

ПРІЗВИЩЕ, ІМ'Я, ПО БАТЬКОВІ;
ДОМАШНЮ АДРЕСУ;
НОМЕР КВИТАНЦІЇ;
НОМЕР ПОШТОВОГО ВІДДІЛЕННЯ, ЯКЕ ОФОРМИЛО ПЕРЕДПЛАТУ.

Розіграш лотереї у січні 1993 року. Щасти вам!

НОВИЙ ДРУГ — СТАРИЙ ЗНАЙОМИЙ

У цьому заголовку нема протиріччя. Журнал, дійсно, знайомий багатьом читачам як «Русский язык и литература в средних учебных заведениях Украины», але з нового року тематика його розшириться і він одержить нову назву: «Відродження. Мови, літератури, історія народів України в національних школах».

Статті будуть виходити у світ українською і російською мовами, останньою — все, що стосується колишньої тематики журналу і російської історії. Одне слово, інтереси усіх будуть враховані. Проте ми сподіваємось, що матимемо нових друзів, вчителів румунської, угорської, польської, болгарської, німецької та інших мов, літератур, а також історичних дисциплін цих народів. Вже у першому номері читача очікують статті про викладання новогрецької та єврейської (ідиш) мов, про творчість великого польського поета Адама Міцкевича тощо.

Індекс журналу 74426, ціна — 44 карбованці за номер.

Ольга МАЛЬЧИНА, редактор відділу літератур журналу «Відродження».

Конкурси

ЧИ ДОПОМОЖЕ «МІС УКРАЇНІ» АНГЕЛ СТАТИ «КОРОЛЕВОЮ СВІТУ»?

До своїх цьогорічних титулів «Міс Житомир» і «Королева Таврії» 19-річна Оксана Сохацька нещодавно додала ще один — «Міс Україна». Після повернення з Тернополя, де проходив конкурс, Оксана трохи розповіла про себе. Вона — випускниця Бердичівського педагогічного училища, музичного відділення.

— Музика — моя любов, моє життя. Відчуваю її, здається, кожним нервом. Прагнула стати вчителькою музики, і в цьому мене підтримували батьки.

— Хто вони?

— Батько — інженер, мама — фармацевт.

— Твої дані, мабуть, допомогли вступити до училища?

— З першого разу це мені не вдалося — не пройшла за конкурсом. Та й потім викладачі не давали спуску.

— Чим любиш займатися?

— Захоплювалася бігом, плавала у басейні. Нині вільного часу не вистачає на найнеобхідніше. Окрім музики, люблю читати, поспілкуватися з подругами. Але найкраще почуваюся на самоті.

— Про участь у конкурсах мріяла ще зі школи?

— Як і кожній дівчині, хотілося чогось надзвичайного...

— Завдяки чому тобі вдалося перемогти у Тернополі?

— Завдяки впевненості у собі і підтримці друзів. На сцені треба бути не схожою на інших. Конкурс — це боротьба, до якої готуються довго, а проходить вона швидко.

— Що ти найбільше цінуєш у чоловіках?

— Розум.

— Коли вийдеш заміж, господарські клопоти не стануть принизливими?

— У нашій сім'ї ніхто не цурається ніякої роботи. Жіночих рук не замінити нічим. Та й без взаємодопомоги серце черствіє.

— Хочеш мати багато дітей?

— Як і кожна порядна жінка, хочу їх мати, але наперед не хочу загадувати.

— Чи не шокує тебе те, що у деяких виданнях подано точні виміри твоєї талії, стегон?

— Ні. Це цілком нормальне явище.

— Що для тебе гроші?

— Без них не проживеш, а про багатство не думаю.

— Чи не надокучають прихильники своєю увагою?

— У мене немає для них часу.

Оксана збирається взяти участь у конкурсах «Королева світу» (Відень), а потім — «Міс Всесвіту» (Лос-Анджелес), де буде представляти Україну. Квиток до столиці Австрії у неї замовлений на 15 листопада — день її ангела.

Володимир ЛИЗА.
Житомир.

Фото **Валентина ЧОРНОГО.**

ПОГАНЯЙ, ЯМЩИК, ДО РЕСТО...

Конфлікт

Таке враження, що я говорив не з головою правління Спілки філателістів України, а з юристом. Слова «суд», «арбітраж», «апеляція» Володимир Бехтір повторив, мабуть, разів двадцять, не кажучи вже про інші правові терміни. Де він міг «нахапатися» цього лексикону, якщо його основне заняття — безневинні поштові марки?

Відразу і не відповіси. Для цього треба повернутися в... XIX століття, а точніше — в 1865 рік. Саме тоді в Києві, на старовинному Подолі, відкрилася станція диліжансів для перевезення поштових вантажів та пасажирів. Це був цілий комплекс, що виконував свої функції до 1919 року, але в «живих» залишився тільки станційний будинок.

Нині в ньому господарює правління Спілки філателістів. Тут розгорнута республіканська постійно діюча філателістична виставка, оформлено під ретро кімнату станційного наглядача і кімнату для приїжджих. Я мїг би з захопленням розповісти про унікальні експонати, документи, в яких значаться відомі нам імена — Т. Шевченка, М. Гоголя, О. Пушкіна, М. Лермонтова та його вбивці Мартинова, про ентузіастів, які збирали поштові атрибути минулого, власноруч виготовляли макети кінних екіпажів, але перенесемо цю розповідь на потім. Бо правління виселяють. Разом з усіма речами.

Деякий час станційний будинок, відомий киянам ще як поштова станція, перебував на балансі Міністерства зв'язку України. Саме з його підрозділом, агентством «Союздрук», і уклали філателісти договір про оренду приміщення. Згідно з ним, вони мають тут господарювати 5 років, тобто, до лютого 1993-го. Та невдовзі сталося щось дивовижне. Правління Спілки і Міністерство зв'язку одержали повідомлення, що рішенням міськвиконкому будинок передано Державному історико-архітектурному заповіднику «Древній Київ». Коли? Більше місяця тому! А це означає, що минув строк для оскарження, і тепер жоден суд не прийме апеляцію філателістів. Здорово, чи не правда?

Переполохану адміністрацію Спілки заспокоїв тодішній директор заповідника В. Сікорський. В офіційному листі він запевнив, що їх ніхто не збирається виселяти, навіть у внутрішні справи не втручатиметься. Тобто, нам до вас немає ніякого діла.

Правління намагалося укласти із керівництвом заповідника договір на оренду приміщення, але щоразу натикалося на відмову. Проте гроші нове начальство вимагало і навіть спробувало самочинно зняти їх із банківського рахунку Спілки. Як говориться, найшла коса на камінь. Рішення, постанови, суди, апеляції, арбітраж...

— Яка основна причина виселення філателістів із поштової станції? — запитав я директора заповідника Наталю Мамонтову.

— Розумієте, — відповіла вона, — правління Спілки просто влаштувало там собі офіс. На виставку чи в кімнату станційного наглядача не потра... зачинені...

— І ... ся я.

Звичай... точніше... Петрівна... нується... тову ста... до неї... включит... маршрут... ран. (А... на станц... де готел... станції... спали по... газин. ... тей буде... відника... гроші. В...

Що ту... чи на п... менти, м... місця, д... ки розі... ристичн...

Анонс

ВІ...

«Що та... тання ми п... БАРДОЮ.

— На ж... може позбу... пісня і пол... ковий атр... Авжеж, по... кликали сп... почуттів у... згадаймо ... на рута», ... ся мусить... не гаслом, ... підносити ... Тоді — с... переживат... муть...

— Нап... обов'я... шої д...

— Важ... яснити, чо... такою чи ... но склавш... пісні не зр... йти факт, ... яке було ... режив. Пр... ти щирим... одразу і ... бі, ні твої...

— Пано... му прізви... слово «ба... шувало ва... власті ві... бар...

— Ні. ... лише з д... Хоч маю ... трохи гол... багато: сл... пишу, а ... тому мої ... ся співак... тинст...

У...

Націонал... люється к...
1 австрал...
1 австрійс...
1 англійсь...
10 бельгій...
1 німецьк...
1 голланд...
1 датська...
100 італій...
1 канадсь...
1 норвезь...
1 долар С...
1 фінська...
1 францу...
1 ш...
1 ш...
10 японсь...
1 ЕКЮ
10 іспанс...
10 грецьк...
1 ірландс...
1 ісланд...
1 кувейт...
10 ліванс...
10 португ...
1 сингапу...
10 турець...
1 естонсь...
1 долар С...

До відо... лютній б... року стан... Валютн...

Передплата-93

28. Хмельницькому ВО «Новатор» (автомобільні приймачі, магнітоли, зарядні пристрої);
29. Ужгородському заводу «Електродвигун» (пральні машини «Марічка»);
30. Луцькому об'єднанню «Волиньдерев» (меблі);
31. Харківському АТ «Українсько-Сибірська інвестиційна корпорація»;
32. Львівському ВО «Прогрес» (взуття);
33. Львівському мотозаводу (мопед);
34. «Ільті-Київ» офіційному імпортеру автомобілів «Пежо», мастил «Парнас»;
35. Херсонській фабриці «Жовтень» (розписні самовари);
36. Запорізькому автомобільному заводу АВТОЗАЗ (автомобіль «Таврія»);

37. ______________________

ЛуАЗ-969 М,
візори «Елек-
іни «Таврія»);
різка»);
альні дерево-
Орджонікідзе,
пососи, фени,
отоцикл ЗИМ-
ному підпри-
х костюмів);

Шановні добродії!

Під час передплатної кампанії у жовтні — листопаді тут може міститися і назва вашої фірми чи підприємства. Пропозиції по телефонах 446-72-63, 441-89-95.

Друзі, ви станете учасниками розиграшу нашої лотереї за умови, якщо передплатите «Голос України» на рік. Затим надсилаєте до редакції листівку з поміткою «Лотерея», де вказуєте:

ПРІЗВИЩЕ, ІМ'Я, ПО БАТЬКОВІ;
ДОМАШНЮ АДРЕСУ;
НОМЕР КВИТАНЦІЇ;
НОМЕР ПОШТОВОГО ВІДДІЛЕННЯ, ЯКЕ ОФОРМИЛО ПЕРЕДПЛАТУ.

Розиграш лотереї у січні 1993 року. Щасти вам!

— СТАРИЙ ЗНАЙОМИЙ

альних шко- ... виходити у ... і російсь- ... анньою ... колиш- ... рналу і ро- ... Одне слово, ... дуть врахо- ... одіваємось, що матимемо нових друзів, вчителів румунської, угорської, польської, болгарської, німецької та інших мов, літератур, а також історичних дисциплін цих народів. Вже у першому номері читача очікують статті про викладання новогрецької та єврейської (ідиш) мов, про творчість великого польського поета Адама Міцкевича тощо.

Індекс журналу 74426, ціна — 44 карбованці за номер.

Ольга МАЛЬЧИНА, редактор відділу літератур журналу «Відродження».

Анонс

ВІДСТУПАТИ ПІЗНО

«Що таке українська пісня сьогодні»? — з цього запитання ми почали розмову з поетом-піснярем Степаном ГАЛЯБАРДОЮ.

— На жаль, багато хто не може позбутися думки, що пісня і політика — обов'язковий атрибут сьогодення. Авжеж, політичні події викликали сплеск національних почуттів у поетів-піснярів, згадаймо фестивалі «Червона рута», «Оберіг». Але пісня мусить бути насамперед не гаслом, а ніжним другом, підносити душу, очищати її. Тоді — слухатимуть, співпереживатимуть, плакатимуть...

— Написане вами мусить обов'[...]во бути ч[...]ою вашої д[...]

— Важко однозначно пояснити, чому пісня виходить такою чи іншою. Але, штучно склавши слово до слова, пісні не зробиш. Я мушу знайти факт, подію чи слово, яке було б моїм. Яке я пережив. При цьому маю бути щирим. Фальш відчують одразу і не повірять ні тобі, ні твоїй пісні.

— Пане Степане, у вашому прізвищі виразно чується слово «бард». Це не примушувало вас класти на музику власн[...] вірші, як то [...]роблять бар[...]

— Ні. Свої пісні я співаю лише з друзями чи вдома. Хоч маю абсолютний слух і трохи голосу. Це дає мені багато: слова до пісень я не пишу, а наспівую. Можливо, тому мої тексти подобаються співакам. Правда, в дитинст[...] [с]півав у [...]овному хорі, потім у хорі Чернівецького університету.

— Найактивніший період вашої пісенної творчості — останні два роки. А як ви починали?

— Я працював головним редактором радіостанції «Молода гвардія», до нас прийшов композитор Олег Слободенко, запропонував показати йому кілька пісенних текстів. А вірші я вже писав. Вибравши один лиш рядок «Розумію я, що не поверну човен», Олег навчив мене розуміти всю техніку написання пісенного тексту. Так з'явилась пісня, яку ми запропонували Аллі Кудлай. А далі з Олегом створили «Роксолану», «Білу свічку» — і пішло...

— ...і дійшло аж до цьогорічного осіннього пісенного вернісажу...

— О, це моя мука! Якби знав півроку тому, як це важко організовувати, може, і не взявся б. Але тепер пізно. 3 та 4 листопада це велике пісенне свято відбудеться у Палаці «Україна» під гаслом «На Україну повернусь» (цю пісню ми написали з косівським композитором Степаном Гавришем). У «Пісенному бенефісі пана Степана» співатимуть Алла Кудлай, Віталій Білоножко, Лілія Сандулеса, Іво Бобул, усіх близько двадцяти.

Бесіду вела Оксана ГОЛОВКО.

У НАЦІОНАЛЬНОМУ БАНКУ

Національним банком України 31 жовтня 1992 року встановлюється курс карбованця і купона до іноземних валют.

1 австралійський долар	277.21
1 австрійський шилінг	37.03
1 англійський фунт стерлінгів	627.05
10 бельгійських франків	125.16
1 німецька марка	257.67
1 голландський гульден	229.00
1 датська крона	67.04
100 італійських лір	29.95
1 канадський долар	321.64
1 норвезька крона	63.25
1 долар США	398.00
1 фінська марка	81.76
1 французький франк	76.12
1 ш[вед]ська крона	68.47
1 ш[вей]царський фран[к]	289.35
10 японських ієн	32.40
1 екю	505.50
10 іспанських песет	36.67
10 грецьких драхм	19.89
1 ірландський фунт	678.15
1 ісландська крона	6.93
1 кувейтський динар	1349.61
10 ліванських фунтів	2.01
10 португальських ескудо	29.01
1 сингапурський долар	246 52
10 турецьких лір	0.51
1 естонська крона	32.20
1 долар США по розрахунках із Індією в 1992 році	398.00

До відома. Курс карбованця і купона за 1 долар США на валютній біржі при Національному банку України 20 жовтня 1992 року становив 465.00.

Валютний коефіцієнт купона до карбованця складає 1,0.

ГОЛОВНЕ ВАЛЮТНО-ЕКОНОМІЧНЕ УПРАВЛІННЯ.

«БМГ» — це фірма, яка розшифровується як «Басистий Михайло Григорович». Створювалась вона якраз рік тому, виходить, я потрапив на ювілей... чернігівського мільйонера. Будівельники вже завершували великий двоповерховий виробничий та адміністративний корпуси фірми, опоряджували для роботи цехи. Через кілька місяців, якщо нічого не завадить, тут запрацюють верстати, закрутиться конвеєр.

Як це йому вдалося? Басистий не приїхав з Америки чи Канади від багатого дядечка. Донедавна від нас нічим не відрізнявся. Чоловік чверть віку відпрацював слюсарем-лекальником високої кваліфікації. Його долю кардинально змінив, чи повірите, Чернігівський обком партії, куди п'ять років тому надійшла скарга на керівництво заводу карданних валів, розповідає М. Басистий. Буцімто воно не заохочувало кооперативний рух. «Викликав мене головний інженер: Михайле Григоровичу, чи не спробували б ви організувати кооператив? І

Нові люд[и]

Мі[...]

С[...]

ЗНАХОД[...]

хоч заробіто[...] ний, не відмо[...] сяці розкачу[...] рах, доки не [...] фінансиста. [...] ся, чому це [...] не сплачує н[...] що нас змус[...] щоб завод до[...] Усе інше бу[...] ніки: наш [...] «Жигулів» [...] щим за вазів[...] іграшок «К[...] тіно» вимага[...] найменші сп[...] добре, але т[...] спалахнув [...] забажав вели[...] наполягав на [...] ти слід адрес[...] ток виробниц[...]

На од[...]

НОВОМУ ЧАСУ — НОВІ ІМЕНА

У Рівному не стало не лише горілки «Московская», а й одноіменної вулиці: віднині вона матиме ім'я Степана Бандери. Зникли й інші «імпортні» назви вулиць. Колишня Волгоградська стала вулицею Ніла Хасевича, Чкалова — Клима Савура, Красовського — Романа Шухевича, Чапає[...] Юр'єва — Є[...] ця...

ЗАЛИШИЛИ[...] ЛЕНІНЦЯМИ

У Чернівця[...] нів продовжу[...] ву Ленінськи[...] йонної Ради [...] міняти її на[...] Пропонувало[...]

Конкурси

«МІС УКРАЇНІ» [К]ОРОЛЕВОЮ СВІТУ»?

[...]і «Королева [...]ала ще один [...]де проходив [...]— випускниця [...]відділення.

[...]спілкуватися [...]е найкраще [...]ті.

[...]у конкурсах [...]и!

[...] дівчині, хо[...] [...]звичайного...

[...]у тобі вда[...] [...]у Тернополі!

[...]ненОсті у со[...]зів. На сце[...] схожою на [...] це бороть[...]ться довго, [...] швидко.

[...]льше цінуєш [...] принизливими!

— У нашій сім'ї ніхто не цурається ніякої роботи. Жіночих рук не замінити нічим. Та й без взаємодопомоги серце черствіє.

— Хочеш мати багато дітей!

— Як і кожна порядна жінка, хочу їх мати, але наперед не хочу загадувати.

— Чи не шокує тебе те, що у деяких виданнях подано точні виміри твоєї талії, стегон!

— Ні. Це цілком нормальне явище.

— Що для тебе гроші!

— Без них не проживеш, а про багатство не думаю.

— Чи не надокучають прихильники своєю увагою!

— У мене немає для них часу.

[...] заміж, гос[...] [...] не стануть

Оксана збирається взяти участь у конкурсах «Королева світу» (Відень), а потім — «Міс Всесвіту» (Лос-Анджелес), де буде представляти Україну. Квиток до столиці Австрії у неї замовлений на 15 листопада — день її ангела.

Володимир ЛИЗА.
Житомир.

Фото Валентина ЧОРНОГО.

[В]АНЯЙ, ЯМЩИК, ДО РЕСТОРАНУ

Конфлікт

[...]аглядача і [...]иїжджих. Я [...]нням розпо[...] [...]ьні експона[...] [...]яких знача[...] [...]м імена — [...]М. Гоголя, [...] Лермонтова [...] Мартинова, [...]які збирали [...] минулого, [...]вляли маке[...] [...]ів, але пе[...] [...]овідь на по[...] [...] виселяють. [...]нами. [...]нційний бу[...] [...]киянам ще [...]ія, перебу[...] [...]Міністерства [...] Саме з йо[...] агентством [...]лали філа[...] [...]про оренду [...]ідно з ним, [...]господарю[...] [...]бто, до лю[...]

[...]того 1993-го. Та невдовзі сталося щось дивовижне. Правління Спілки і Міністерство зв'язку одержали повідомлення, що рішенням міськвиконкому будинок передано Державному історико-архітектурному заповіднику «Древній Київ». Коли? Більше місяця тому! А це означає, що минув строк для оскарження, і тепер жоден суд не прийме апеляцію філателістів. Здорово, чи не правда?

Переполохану адміністрацію Спілки заспокоїв тодішній директор заповідника В. Сікорський. В офіційному листі він запевнив, що їх ніхто не збирається виселяти, навіть у внутрішні справи не втручатиметься. Тобто, нам до вас немає ніякого діла.

Правління намагалося укласти із керівництвом заповідника договір на оренду приміщення, але щоразу натикалося на відмову. Проте гроші нове начальство вимагало і навіть спробувало самочинно зняти їх із банківського рахунку Спілки. Як говориться, найшла коса на камінь. Рішення, постанови, суди, апеляції, арбітраж...

— Яка основна причина виселення філателістів із поштової станції? — запитав я директора заповідника Наталю Мамонтову.

— Розумієте, — відповіла вона, — правління Спілки просто влаштувало там собі офіс. На виставку чи в кімнату станційного наглядача не потрапиш — двері завжди зачинені.

— І це все? — здивувався я.

Звичайно ж, не все. А точніше — не те. Наталя Петрівна розповіла, що планується реконструювати поштову станцію, добудувавши до неї інші приміщення, і включити її до туристичного маршруту. Там буде ресторан. (Аргумент: «Колись же на станції був шинок!»). Буде готель. (Аргумент: «На станції була ж кімната, де спали подорожні»). Буде магазин. Словом, там для гостей буде весело, а для заповідника — прибутково. Бо гроші. Бізнес.

Що тут сказати? Зважаючи на подібну логіку і аргументи, можна знайти в Києві місця, де знаходилися будинки розпусти, і відкрити туристичний маршрут «Слідами купрінівських «ям» з усіма відповідними послугами. А чого ж? Теж гроші. І бажано, в марках. Звичайно, не поштових.

Але Бог із ним, бізнесом. Куди подіти філателістів? Куди, взагалі, подіти все, що не перетворюється в прибуток, — музеї, бібліотеки, виставки, клуби творчості, гуртки художньої самодіяльності тощо? Чи забудемо про них аж до того світлого дня, коли нагребемо велику купу грошей? І вже тоді візьмемося за наші духовність, культуру, історію, національну самосвідомість?

Можливо, це для когось високі матерії, тож скажу про досить земне: перед тим, як капітально ремонтувати чи взагалі зносити будинок, його жителям надають інше приміщення, а не викидають з торбами на вулицю. І логічно, і аргументовано, і по-людськи.

Олександр ВИНОКУРОВ.

Київ.

Сп[орт]

До матчу «Динамо» — «Андерлехт»

ГОТУЮТЬСЯ

Футболісти київського «Динамо», керівництво клубу, палкі прихильники команди мріють про те, щоб 4 листопада на Республіканському стадіоні зібралося якомога більше глядачів. Наші футболісти потребують підтримки трибун.

А як же головна спортивна споруда країни готується до цієї події? Розповідає заступник директора стадіону **Сергій ХОРУЖЕВ:**

— Квитки на матч «Динамо» — «Андерлехт» почали продавати за чотирнадцять днів. Учора, скажімо, куплено дві тисячі квитків. Інтерес до поєдинку зростає з кожним днем. Але хотілося, щоб болільники були активнішими. А пр[...] них подбали [...] намо», і наш[...] Про десять [...] сяч купонів к[...] уже повідомл[...] не все...

Капітан зб[...] шотландського [...] джерс» Олек[...] ко просив пе[...] ким болільни[...] в їхню допом[...]

— Треба п[...] дий колектив[...]

— Зрозуміл[...] лежатиме ві[...] лістів. Але [...] зовані трибу[...] вплинуть на [...] лехт» може [...]

Дворазова [...]

«СПОРТІНВАЛЬ» — [...]

Футбол

Його ледве вдалося «розколоти» футболістам «Пресингу». А зустрілися ці команди минулої неділі на стадіоні імені Гагаріна в Чернігові. Як часто трапляється, у ролі наздоганяючих опиняються фаворити. Ще в першому таймі після удару гравця «Спортінвалю» Ігоря Гавриленка м'яч побував у воротах журналістсько-викладацької команди з Києва.

Лише під завісу матчу «Пресинг», посиливши темп, зміг вирвати перемогу — 3:1. Двічі відзначився Валерій Циганков і раз Юрій Сай.

Що ж це за команда — «Спортінваль»? Про неї розповідає директор Спілки спеціальних підприємств з міста Славутича Волод[...] ко. До речі, [...] зувала цей ф[...] тив:

— Ми об'є[...] ві закоханих [...] ніх афганців, [...] ще й інвалідів [...] ці. Колектив [...] другий рік. А[...] зва спортивно[...] єднання «Спор[...] спонсором ко[...] чу з журналі[...] тив Чернігівсь[...] брики «Сивер[...] Олександр Ла[...]

До слів Во[...] що активну у[...] ції матчу взял[...]

Хокей

ТРАДИЦІ[Ї]

У першому розиграші Кубка МХЛ хокеїсти київського «Сокола» взяли за правило на виїзді здобувати мінімум п'ятдесят відсотків очок. Не порушили вони традиції і в Санкт-Петербурзі.

СКА — «Сокіл». 3:6 (2:2, 0:2, 1:2). Шайби у нашій закинули: Гончаренко (1[...]) Найда (26), Василенко (43)[...]

СКА — «Со[...] 2:2). Шайби у [...] Кулабухов (44)[...]

Зіграно ще [...] гій зоні: «Рига[...] намо» (Мінськ)[...]

...СТУПАТИ ПІЗНО

...українська пісня сьогодні»? — з цього запи... ...ли розмову з поетом-піснярем Степаном ГАЛЯ-...

..., багато хто не ...ся думки, що ...ка — обов'яз... ...т сьогодення. ...чні події ви... ...к національних ...поетів-піснярів. ...тивалі «Черво... ...беріг». Але пі... ...ти насамперед ...іжним другом, ...у, очищати її. ...атимуть, спів... ..., плакати-...

...е вами мусить ...ти ... ою ва-...

...однозначно по... ...пісня виходить ...ю. Але, штуч... ...ово до слова, ...и. Я мушу зна... ...ю чи слово, ...м. Яке я пе... ...ьому маю бу... ...льш відчують ...овірять ні то-...

...епане, у вашо... ...разно чується ...Це не приму... ...ити на музику ...як то ...облять

...пісні я співаю ...чи вдома. ...ютний слух і ...Це дає мені ...до пісень я не ...ую. Можливо, ...ти подобають-... ...Правла, в ди... ...у ...овному

хорі, потім у хорі Чернівецького університету.

— **Найактивніший період вашої пісенної творчості — останні два роки. А як ви починали?**

— Я працював головним редактором радіостанції «Молода гвардія», до нас прийшов композитор Олег Слободенко, запропонував показати йому кілька пісенних текстів. А вірші я вже писав. Вибравши один лиш рядок «Розумію я, що не поверну човен», Олег навчив мене розуміти всю техніку написання пісенного тексту. Так з'явилась пісня, яку ми запропонували Аллі Кудлай. А далі з Олегом створили «Роксолану», «Білу свічку» — і пішло...

— **...і дійшло аж до цьогорічного осіннього пісенного вернісажу...**

— О, це моя мука! Якби знав півроку тому, як це важко організовувати, може, і не взявся б. Але тепер пізно. 3 та 4 листопада це велике пісенне свято відбудеться у Палаці «Україна» під гаслом «На Україну повернусь» (цю пісню ми написали з косівським композитором Степаном Гавришем). У «Пісенному бенефісі пана Степана» співатимуть Алла Кудлай, Віталій Білоножко, Лілія Сандулеса, Іво Бобул, усіх близько двадцяти.

Бесіду вела
Оксана ГОЛОВКО.

...АЦІОНАЛЬНОМУ БАНКУ

...банком України 31 жовтня 1992 року встанов... ...рбованця і купона до іноземних валют.

...й долар	277.21
...шилінг	37.03
...унт стерлінгів	627.05
...франків	125.16
...а	257.67
...гульден	229.00
	67.04
...лір	29.95
...лар	321.64
...на	63.25
...	398.00
...	81.76
...франк	76.12
...а	68.47
...фран...	289.35
...	32.40
	505.50
...есет	36.67
...хм	19.89
...унт	678.15
...на	6.93
...инар	1349.61
...унтів	2.01
...их ескудо	29.01
... долар	246 52
...	0.51
...на	32.20
... розрахунках із Індією в 1992 році	398.00

...ос карбованця і купона за 1 долар США на ва... ...и Національному банку України 20 жовтня 1992 ...5.00.

...фіцієнт купона до карбованця складає 1,0.

...ОЛОВНЕ ВАЛЮТНО-ЕКОНОМІЧНЕ УПРАВЛІННЯ.

...АНУ

...двері завжди ...

... — здивував-...

... не все. А ...те. Наталя ...іла, що пла... ...рювати пун... ...добудувавши ...риміщення, і ...туристичного ...буде ресто... ...«Колись же ...шинок!». Бу... ...гумент: «На ...кімната, де ...»). Буде ма... ...там для гос... ...а для запо... ...бутково. Бо...

...? Зважаю... ...огіку і ...айти в Києві ...ились будин... ...рут «Слідами

купрінівських «ям» з усіма відповідними послугами. А чого ж? Теж гроші. І бажано, в марках. Звичайно, не поштових.

Але Бог із ним, бізнесом. Куди подіти філателістів? Куди, взагалі, подіти все, що не перетворюється в прибуток, — музеї, бібліотеки, виставки, клуби творчості, гуртки художньої самодіяльності тощо? Чи забудемо про них аж до того світлого дня, коли нагребемо велику купу грошей? І вже тоді візьмемося за наші духовність, культуру, історію, національну самосвідомість?

Можливо, це для когось високі матерії, тож скажу про досить земне: перед тим, як капітально ремонтувати чи взагалі зносити будинок, його жителям надають інше приміщення, а не викидають з торбами на вулицю. І логічно, і аргументовано, і полюдськи.

Олександр
ВИНОКУРОВ.

Київ.

Нові люди

Мільйони на... смітнику

ЗНАХОДИТЬ ЧЕРНІГІВСЬКИЙ МІЛЬЙОНЕР

«БМГ» — це фірма, яка розшифровується як «Басистий Михайло Григорович». Створювалась вона якраз рік тому, виходить, я потрапив на ювілей... чернігівського мільйонера. Будівельники вже завершували великий двоповерховий виробничий та адміністративний корпуси фірми, опоряджували для роботи цехи. Через кілька місяців, якщо нічого не завадить, тут запрацюють верстати, закрутиться конвеєр.

Як це йому вдалося? Басистий не приїхав з Америки чи Канади від багатого дядечка. Донедавна від нас нічим не відрізнявся. Чоловік чверть віку відпрацював слюсарем-лекальником високої кваліфікації. Його долю кардинально змінив, чи повірите, Чернігівський обком партії, куди п'ять років тому надійшла скарга на керівництво заводу карданних валів, розповідає М. Басистий. Буцімто воно не заохочувало кооперативний рух. «Викликав мене головний інженер: Михайле Григоровичу, чи не спробували б ви організувати кооператив? І

хоч заробіток мав пристойний, не відмовився. Три місяці розкачувались на паперах, доки не підігнали до нас фінансиста. Той поцікавився, чому це наш кооператив не сплачує ніяких податків, що нас змусило наполягати, щоб завод допоміг сировиною. Усе інше було справою техніки: наш вентилятор для «Жигулів» виявився кращим за вазівський, дитячих іграшок «Карлсон», «Буратіно» вимагали від батьків найменші споживачі... Усе б добре, але торік у колективі спалахнув конфлікт, дехто забажав великих грошей, а я наполягав на тому, що кошти слід адресувати на розвиток виробництва...».

Ось тоді він і «розділився» із своїми «бізнесменами», заснувавши зі своєї частки засобів виробництва і 45 відсотків доходу фірму «БМГ». Частину стартового капіталу він вклав у впровадження розробок своєї дружини Галини Леонідівни, яка є кандидатом хімічних наук, викладачем Чернігівського технологічного інституту. І не помилився. У Чернігові чимало підприємств, які викидають хімічні відходи на сміттєзвалища. М. Басистий опанував технологію переробки кубових відходів Е-капролактаму ВО «Хімволокно» на інгібітор ЧФ, який сповільнює корозію при сірчано-кислотному травленні

сталі. Новинкою зацікавилися на металургійних заводах Одеси, Запоріжжя, Мелітополя, Харцизька, Магнітогорська та інших міст. Ця технологія дозволяє заощаджувати метал у значних обсягах. Тепер у «БМГ» чимало надійних партнерів. Крім цього, у Басистого виготовляють «Біомікс-М», який стимулює ріст і розвиток рослин, запасні частини для автомобілів, а незабаром тут візьмуться за випуск крему для взуття. У Галини Леонідівни на думці одержати з відходів таких заводів, як «ЧРПЗ», «Металіст», хром, цинк, алюміній. Запитав, що буде у цехах? Виявляється, виготовлятимуть базальтову тканину, якої так потребує Україна.

На фірму Басистого працює 160 чернігівців, стільки ж прийде до нього незабаром. Погодьтеся: побільше б таких «капіталістів»! І останнє: як зізналася його дружина, мільйонер Басистий одержує тільки шість тисяч, а всі інші кошти віддає виробництву...

Сергій ПАВЛЕНКО.
Чернігів.

На одну тему

НОВОМУ ЧАСУ — НОВІ ІМЕНА

У Рівному не стало не лише горілки «Московская», а й однойменної вулиці: віднині вона матиме ім'я Степана Бандери. Зникли й інші «імпортні» назви вулиць. Колишня Волгоградська стала вулицею Ніла Хасевича, Чкалова — Клима Савура, Красовського — Романа Шухевича, Чапаєва — 24 серпня, Юр'єва — Євгена Коновальця...

Наш кор.

ЗАЛИШИЛИСЬ ЛЕНІНЦЯМИ

У Чернівцях один з районів продовжує носити назву Ленінський. Депутати районної Ради спробували поміняти її на черговій сесії. Пропонувалось п'ять нових назв — Університетський, Шевченківський, Центральний, Замковий, Західний. Однак жодна з них «не пройшла».

Тож депутати вирішили: питання про перейменування району слід винести на обговорення у трудові колективи. Мотив ухвали — у «низів» більше фантазії.

Василь БАБУХ.

Спорт

До матчу «Динамо» — «Андерлехт»

ГОТУЮТЬСЯ ВСІ

Футболісти київського «Динамо», керівництво клубу, палкі прихильники команди мріють про те, щоб 4 листопада на Республіканському стадіоні зібралося якомога більше глядачів. Наші футболісти потребують підтримки трибун.

А як же головна спортивна споруда країни готується до цієї події? Розповідає заступник директора стадіону **Сергій ХОРУЖЕВ:**

— Квитки на матч «Динамо» — «Андерлехт» почали продавати за чотирнадцять днів. Учора, скажімо, куплено дві тисячі квитків. Інтерес до поєдинку зростає з кожним днем. Але хотілося, щоб болільники були активнішими. А про сюрпризи для них подбали вже і клуб «Динамо», і наша адміністрація. Про десять призів у сто тисяч купонів кожний в газетах уже повідомлено. Але це ще не все...

Капітан збірної України і шотландського «Глазго Рейнджерс» Олексій Михайличенко просив передати київським болільникам, що вірить в їхню допомогу динамівцям.

— Треба підтримати молодий колектив, — сказав він. — Зрозуміло, багато що залежатиме від самих футболістів. Але повні наелектризовані трибуни, безперечно, вплинуть на гостей. «Андерлехт» може злякатися...

Дворазова чемпіонка світу, тренер національної збірної України з художньої гімнастики **Ірина Дерюгіна** займається організацією матчу, який пройде теж на Республіканському стадіоні. Але 9 листопада, і буде присвячений 40-річчю її чоловіка Олега Блохіна. Втім, розмова про нього ще попереду. Однак слово чарівній Ірині:

— Мене, якщо чесно, більше цікавитиме зустріч в Піреї в розіграші Кубка кубків, де гратимуть «Олімпіакос» і «Монако» (Франція). Пірейці, яких тренує Олег Блохін, на виїзді перемогли — 1:0. А вдома, сподіваюся, мінімум задовольняться нічиєю. Стосовно гри «Динамо» — «Андерлехт» прогнозів не робитиму. Але, безумовно, переживатиму за динамівців, бажатиму їм виконати складне завдання...

Геннадій ОЗЕРЧУК.

«СПОРТІНВАЛЬ» — МІЦНИЙ ГОРІШОК

Футбол

Його ледве вдалося «розколоти» футболістам «Пресингу». А зустрілися ці команди минулої неділі на стадіоні імені Гагаріна в Чернігові. Як часто трапляється, у ролі наздоганяючих опиняються фаворити. Ще в першому таймі після удару гравця «Спортінвалю» Ігоря Гавриленка м'яч побував у воротах журналістсько-викладацької команди з Києва.

Лише під завісу матчу «Пресинг», посиливши темп, зміг вирвати перемогу — 3:1. Двічі відзначився Валерій Циганков і раз Юрій Сай.

Що ж це за команда — «Спортінваль»? Про неї розповідає директор Спілки спеціальних підприємств з міста Славутича Володимир Демиденко. До речі, спілка й зорганізувала цей футбольний колектив:

— Ми об'єднали в Чернігові закоханих у футбол колишніх афганців, чорнобильців, а ще й інвалідів дитинства і праці. Колектив існує ось уже другий рік. А повна його назва спортивно-естетичне об'єднання «Спортінваль». А от спонсором конкретного матчу з журналістами був колектив Чернігівської швейної фабрики «Сиверянка» (директор Олександр Лавренюк)...

До слів Володимира додам, що активну участь в організації матчу взяла обласна федерація футболу (голова Вадим Третьяков), дирекція стадіону імені Гагаріна (Сергій Плотников).

Журналісти були зворушені, коли господарі подарували їм Новий завіт. У цей важкий час лише милосердя, любов до ближнього може врятувати нашу державу.

«Пресинг» вирішив, що товаришувати зі «Спортінвалем», обов'язково запросить його навесні до Києва, щоб зіграти матч-реванш. Приємно було почути від головного тренера ФК «Десна» (Чернігів) Юрія Грузнова, що колектив майстрів чим зможе допомагатиме «Спортінвалю»...

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.
Чернігів.

Хокей

ТРАДИЦІЮ НЕ ПОРУШЕНО

У першому розіграші Кубка МХЛ хокеїсти київського «Сокола» взяли за правило на виїзді здобувати мінімум п'ятдесят відсотків очок. Не порушили вони традиції і в Санкт-Петербурзі.

СКА — «СОКІЛ». 3:6 (2:2, 0:2, 1:2). Шайби у киян закинули: Гончаренко (1), Синьков (13), Найда (26), Степанищев (35), Васильєнко (43), Олецький (55).

СКА — «СОКІЛ». 4:2 (2:0, 0:0, 2:2). Шайби у гостей закинули: Кулабухов (44), Бущан (54).

Зіграно ще два матчі в другій зоні: «Ригас-Старз» — «Динамо» (Мінськ) — 4:2 і 3:0.

	І	В	Н	П	Ш	О
Сокіл	18	12	1	5	70—46	25
Ригас-Старз	18	11	2	5	62—47	24
Металург	20	10	2	8	57—56	22
СКА	18	7	2	9	43—46	16
Кристал	20	5	3	12	42—65	13
Динамо	18	4	4	10	36—50	12

Реалії

БУТИ ЧИ НЕ БУТИ ВУГЛЕЗБУТУ!

Це питання, яке ще вчора здавалося б надуманим, сьогодні, в умовах переходу до ринкових відносин, постає все частіше й гостріше. Актуальність йому надають і самостійні дії вуглевиків, які не бажають користуватися посередницькими послугами Вуглезбуту.

Нещодавно першу партію вугілля — 3 тисячі тонн (50 вагонів) — відправлено на коксохімічний завод у Дніпродзержинськ обласне вугледобувне об'єднання «Добропіллявугілля». Так почав діяти договір, який уклали між собою Дніпропетровський, Баглейський, Дніпродзержинський заводи та вугледобувні об'єднання. Всі сторони зацікавлені.

Наш кор.

Оказії

КОЗЛА НЕ ВКРАЛИ

Увага городян нині прикута до ботанічного саду Херсонського педінституту. І не в зв'язку з недалеким 60-річчям з дня заснування. Злочинці буквально спустошили його господарство: викрали трактор КМЗ-6 з причіпним візком, 10 комплектів поливних шлангів, два рулони целофанової плівки, радіоприймачі, телефонні апарати, секатори, лопати...

Дізнавшись про цю сумну новину, директор агробіостанції Микола Булда поспішив на місце події. Найбільше його тривожило питання чи залишили злодії рідкісних тварин? І серед них — знаменитого козла Тимка — продукт схрещення гірського козла і вівці. На щастя, улюбленець студентів не постраждав. Правда, замок з його «помешкання» намагалися зірвати. Але, судячи з усього, своїм грізним виглядом Тимко налякав непрошених гостей.

Іван
КАЛИНИЧЕНКО.
Херсонська область.

Актуальне інтерв'ю

Як відомо, кілька днів тому у Києві перебував директор ЦРУ США Роберт Гейтс, якого приймав Президент України Л. Кравчук. На переговори з керівництвом СБУ Р. Гейтс прибув з Москви, де зустрічався з Президентом Росії Б. Єльциним і проводив переговори з російськими спецслужбами. А перед цим Р. Гейтс з неофіційними візитами був у Польщі й Угорщині.

Дещо підняв завісу над вояжем «головного розвідника Америки» голова Служби безпеки України генерал-полковник Євген МАРЧУК.

Євген МАРЧУК: «ЯК ПРОФЕСІОНАЛИ МИ ДОМОВИЛИСЯ ШВИДКО»

— Євгене Кириловичу, директор ЦРУ Роберт Гейтс прибув до Києва з Москви, і є інформація про серйозні домовленості між американською і російськими спецслужбами. Ви знайомі з ними?

— Я не можу точно говорити, про що саме Гейтс домовився в Москві, але, за аналогією з домовленостями в Києві, можу сказати, що мова могла йти про взаємодію в боротьбі з такими злочинами, які вважаються злочинами проти людства і в усіх країнах кваліфікуються однозначно. Це, поперше, тероризм у всіх різновидах. А їх багато. Це й міжнародні терористичні організації, і окремі терористи-функціонери.

По-друге, це таке серйозно небезпечне у всьому світі явище, як наркобізнес, котрий, мені здається, ще не дуже захопив Україну, але багато небезпечніший за тероризм. У сфері цього злочину обертаються величезні капітали, що обраховуються мільярдами. Це тіньовий бізнес, який дуже добре охороняється і гроші якого ще треба відмивати. Крім того, це нелегальні канали, конспіративна діяльність на території багатьох країн. Це підкуп високих керівників, налагоджування своїх транспортних каналів, створення баз зберігання засобів збуту тощо. Усе це наркобізнес, я вже не кажу про сферу його застосування, шкоду від вживання наркотиків, це вже зовсім інший бік справи.

По-третє, — це наша ініціатива, — ми порушили питання боротьби з незаконним експортом капіталів, і з нами погодилися співробітничати. Це дуже широке багатошарове кримінальне явище.

— Ви маєте на увазі гроші КПРС?

— Усе. І гроші КПРС також. Наведу невеличкий приклад: який-небудь тіньовий ділок має декілька незаконних банківських рахунків за кордоном, де тримає мільйони. Ми до них не зможемо дібратися без взаємодії з спецслужбами інших країн.

— Були підписані якісь угоди?

— Це неважливо, або, як кажуть в Америці, ноу комент. Коли спецслужби домовляються про якусь спільну діяльність, то виробляється свій кодекс поведінки і свого роду обов'язки одного перед одним. Форми домовленостей можуть бути різні.

— А якісь конкретні прізвища могли б назвати?

— Я не можу цього зробити, бо це було б надзвичайним подарунком для того, чиє прізвище я оприлюднив би як предмет нашого спільного інтересу. Я залишаю ваше запитання теж без коментарів.

— А чи не домовлялися ви в Києві працювати спільно проти російських спецслужб, а Гейтс у Москві, наприклад, домовлявся про те саме проти українських спецслужб?

— Ні. Справа в тому, що однією з обов'язкових умов співпраці є виключення роботи вдвох проти будь-кого третього. Домовляються спільно працювати проти злочинів, а не країн. Принцип тут такий: злочини міжнародного характеру мають і міжнародну природу. Тому незалежно від того, де ці злочини вчинятимуться, там спільно і працюватимемо.

Якщо ви пригадаєте Закон про Службу безпеки України, то в ньому є спеціальна стаття, яка дозволяє СБУ встановлювати контакти зі спецслужбами закордонних країн в інтересах безпеки України. Тобто, співпрацюючи з Гейтсом, ми, по-перше, мали для цього правову базу. По-друге, наші контакти були надзвичайно цікавими, тому що ЦРУ має величезний досвід. Це, до речі, наш не перший контакт. Влітку цього року я з двома своїми заступниками був у США, і ми почали співпрацювати ще у Вашингтоні. Там я зустрічався з Гейтсом, його заступниками, з усіма, хто займається цими проблемами.

Крім того, інтеграція України у світову співдружність, розширення економічних зв'язків, розкриття кордонів, одне слово, вихід нашої держави на нормальне цивілізоване функціонування має, на жаль, і негативну сторону: створюються нові можливості для злочинного світу. Це, так би мовити, своєрідна «плата», певно, і за загальну демократію, і за ринкову економіку. І тому за таких умов співпраця спецслужб — це єдиний вихід для посилення боротьби з кримінальним середовищем, яке має інтернаціональну природу.

Для нас особливо важливою є боротьба проти злочинів у сфері кредитно-фінансової системи з тими, хто виробляє фальшиві гроші, цінні папери тощо. Ми тільки починаємо цю роботу, а в ЦРУ є колосальний досвід у ній. Там є спеціальний величезний підрозділ, який займається цими справами десятки років. Ми домовилися про співпрацю у цій галузі, і можу сказати, що мовою професіоналів зробили це надзвичайно швидко. Без усякої політичної зашореності: мовляв, то ЦРУ, а це СБУ. Була суто лабораторна робота, і ми домовилися про багато серйозних речей.

— Певно, про можливий обмін людьми?

— Я можу сказати, що він уже навіть є.

— Але ж домовленості, очевидно, не виключають автономну роботу контррозвідок?

— Звичайно. Є таке правило, трохи, можливо, цинічне: у розвідці нема друзів, у розвідці є колеги. Одне слово, довіряти довіряй, але перевіряй.

— А чи не боїтеся ви особисто, що під час затвердження нового уряду України у Верховній Раді вам можуть пригадати старе: мовляв, Марчук співпрацював з комуністами... І взагалі, як ви ставитеся до таких розмов?

— Звичайно, події під час затвердження можуть розвиватися і за таким сценарієм, і мені можуть дорікнути минулим, спробують не пропустити мою кандидатуру. Але коли буде декілька кандидатур і вибиратимуть за принципом професіональної придатності й розуміння державної відповідальності цієї посади, а не за якимись іншими мотивами, то в процедурі затвердження я особисто для себе не бачу нічого страшного. Хоча ви, звичайно, маєте рацію, все може розвиватися інакше і може статися, на мою думку, найстрашніше. А найжахливіше, що є в сьогоднішній Україні, я називаю нашестям дилетантів. Це, як кажуть шахісти, найстрашніше — грати з непрофесіоналом.

— А про торгівлю України зброєю ви говорили з американцями?

— У цьому питанні переговори були не такими райдужно-безхмарними навіть мовою професіоналів. Бо ЦРУ — це спецслужба, яка, природно, виконувала замовлення свого уряду. Вона ставила перед нами ряд питань, про торгівлю зброєю також.

Та й не тільки американці. Згідно з Законом про СБУ ми мали контакти з німцями, французами, іншими, вони практично всі теж ставили це питання. Бо знають, що у нас сконцентрована величезна кількість зброї. Не тільки ядерної, а й звичайної. І світ боїться, і він правильно боїться, його тривогу можна цілком природно пояснити. Ми дивимося на це спокійно, бо теж занепокоєні тим, що в Україні така величезна кількість зброї. Але куди її подіти? Ми розуміємо, що її треба було б нейтралізувати, що її небезпечно довго тримати. Але як? Сьогодні в світі дуже багато тих, хто хотів би цю зброю мати. Та й віддавати її просто так теж нема резону. Бо зброя — це теж, хоча й не зовсім звичний, але вид власності. В ній людська праця, яка дуже дорого коштує, і з цього боку торгівля зброєю — дуже вигідна справа. Але з другого боку, торгівля зброєю — це ще й політика, а не тільки економіка. Тому треба завжди думати, куди ця зброя може потрапити, до якого режиму. Це зовсім різні речі — продати десять танків Фінляндії чи продати їх Іраку. Тому спецслужби й контролюють питання нерозповсюдження зброї в світі.

— А СБУ контролює доступ зброї в Україну?

— Якщо ви маєте на увазі канали доступу зброї в Україну ззовні чи транзит через її території, то в переважній більшості так, ми контролюємо ці канали і робимо те, що потрібно. Але для нас навіть не це головне. Найбільша небезпека може виходити з того, що ми не зможемо надійно забезпечити зберігання тієї зброї, яка є на нашій території.

— З приводу грузино-абхазького конфлікту були повідомлення з посиланням на найавторитетніші джерела про те, що Україна продала в зону конфлікту кілька танків Т-80. Що ви можете про це сказати?

— Це не мене треба запитувати, а тих, хто відає цими питаннями, міністра оборони або міністра ВПК і конверсії. Але я можу сказати тільки те, що навіть Центральне телебачення пояснювало. А саме: танки Т-72 і Т-80 за конфігурацією практично схожі, і тільки професіонал може їх розрізнити. І що то за танки були в зоні конфлікту, Т-72 чи Т-80, на відстані може з точністю сказати тільки кадровий військовий чи інженер, який їх виробляв. Крім того, ці танки в Україні тільки збираються, і зробити це сьогодні дуже складно, бо комплектувальні поставлялися з Росії.

— А вона що, не постачає?

— Звичайно.

— Але ж були повідомлення про те, що ці танки везли з України морем?

— Це, вибачте, нісенітниця, маячня, я вас запевняю. Тому що Україна не піде на торгівлю зброєю просто так, а тут ще й у «гарячі точки». Тим більше на торгівлю танками Т-80. Це ж новітні танки, призначені не для регіональних конфліктів, а для великих ударних угруповань прориву. Т-80 — це ж комп'ютери на колесах, з бронею, з лазером тощо. Та й, відверто кажучи, його не треба нікому продавати. Якщо вдасться, то ними б свою армію озброїти, бо це такі танки, яких можна мати в десять разів менше, ніж звичайних, і цього буде досить. Це ж ні для кого не секрет.

Записав Володимир СКАЧКО,
спеціальний кореспондент «Голосу України».

Суб'єктивна думка оглядача

ХТО РЯТУВАТИМЕ НАС ВІД «РЯТІВНИКІВ»?

У білокамінній знову запутчило. Минулого тижня там з великою помпою відбувся так званий конгрес так званого фронту національного порятунку. Знайома «інституція», чи не правда?

Так, нас знову збираються «рятувати». Вперше «рятівники» сколотили свій комітет у січні 1991-го в Литві. З допомогою танків генерала В. Усхопчика вони зробили тоді спробу «врятувати» литовський народ. Результат — 11 «врятованих» молодих вільнюсців, які назавжди знайшли спокій на цвинтарі національних героїв Литви.

Намагаючись тоді знайти у Вільнюсі бодай одного «комітетника», я звернувся до фактичного тодішнього лідера литовських комуністів В. Шведа по допомогу.

— Не шукайте їх тут, вони всі у Москві, — відповів мені партійний ватажок.

Нині контингент фронту набагато серйозніший. «Рятівники» святкують одну перемогу за другою. Президента Єльцина вони сьогодні намагаються загнати в глухий кут. Спроба Бориса Миколайовича відтягнути «Куликовську битву» з опозицією до весни закінчилася поразкою. На з'їзді народних депутатів Російської Федерації об'єднані сили «рятівників» готуються до «останнього і вирішального» бою.

Конгрес фронту національного порятунку оголосив курс на реанімацію Радянського Союзу. Одними із головних заспівувачів на конгресі виступили генерали Макашов, Стерлігов, полковник Алксніс. Саме з їхньої подачі в рішеннях конгресу було записано про необхідність «відновлення єдиних Збройних Сил Радянського Союзу». Одіозні генерали, які встигли після серпневого путчу стати лідерами червоно-коричневих, нині вже не нагадують блазнів з погонами на плечах. Тепер вони репрезентують реальну силу, яка може «звалити» навіть самого Єльцина. Вже сьогодні вони закликають почати зміцнювати порушені зв'язки між республіками.

Як Москва вміє «зміцнювати» ці зв'язки, відомо з історії. В цій тривожній ситуації Збройні Сили України, здавалося б, повинні бути зорієнтовані на захист північно-східного кордону України. Але всі оперативні плани розгортання військ та ведення бойових дій залишаються старими, розробленими в західному напрямку ще колишнім Генштабом, хоч саме із заходу загроза сьогодні мінімальна. Що ж до північного сходу, то він військами прикритий дуже й дуже слабенько. На моє запитання, чому так, міністр оборони України генерал-полковник К. Морозов відповів: «Згідно з нашою військовою доктриною ми не маємо жодних територіальних претензій до сусідніх держав. І в жодній з них не вбачаємо свого вірогідного противника. Ми виключаємо вирішення питань за допомогою військової сили, адже Україна заявила про прагнення бути нейтральною державою».

Історія таки справді повторюється. Хіба в 1918 році лідери Української Народної Республіки не твердили те ж саме? І не лише твердили — діяли. Величезна армія України була роззброєна, а її вояки розпущені по домівках. В Україну ж з вогнем і мечем прийшли орди Муравйова і потопили її в крові.

Спостерігаючи за подіями в Москві, війська мають бути готові до найгіршого. Сьогодні такий час, що ситуація може кардинально змінитися за добу. І не встигнемо осмислити перебігу московських подій, як макашови на чолі танкових колон стоятимуть готовими нас «рятувати» під Хутором Михайлівським. До цього треба бути готовими завжди.

Валентин ЛАБУНСЬКИЙ,
військовий оглядач «Голосу України».

У партіях і рухах

РОЗКОЛ ЧИ РОЗБІЙ?

24 жовтня в Палаці культури ЛОРТА мала відбутися конференція львівської крайової організації Руху. До конференції готувалися два угруповання. Опозиціонери на чолі з професором поліграфічного інституту Валентином Морозом, дисидентом, який повернувся до Львова з Канади, ще місяць тому заявили про свої наміри перевести Рух на націоналістичну платформу. Перебіг подій упродовж місяця, дискусії, що переходили у гострі зіткнення на межі закону, а іноді виходили і за його рамки (аргументами прихильників Мороза ставали кулаки), засвідчили, що націоналістична платформа радикалів — то ніщо інше, як силові прийоми, від яких ОУН давно відмовилася. Незадовго до конференції Валентин Мороз заявив у органах масової інформації, що в ім'я благородної мети знімає свою кандидатуру й не претендуватиме на роль лідера, 24 жовтня його не було у Львові. Готуючись до конференції, опоненти начебто домовилися про цивілізований діалог, однак це був усього лиш хитрий маневр.

Перед початком конференції група молодиків грубо відтіснила при вході муніципалів, розбила вікна, двері й кулаками розчистила дорогу до вестибюля. Керівники районних організацій НРУ, члени крайового і центрального проводу (у конференції брав участь В'ячеслав Чорновіл) вирішили, що за таких обставин не доцільно проводити конференцію й залишили Палац культури. Опозиціонерам хуліганська прелюдія анітрохи не зашкодила. Нарахувавши в залі трохи більше як половину делегатів, все ж провели конференцію й обрали триголове керівництво (ох, ці трійки). Валентин Мороз став одним із співголів. Обрано також його колегу з поліграфічного інституту, який має великий досвід політичної боротьби без страху і докору, позаяк був не так давно членом партбюро в цьому ж вузі.

Увечері голова крайової організації Руху Юрій Ключковський заявив по телебаченню, що немає ніяких підстав говорити про розкол, бо конференція була незаконною й позастатутною (в залі не було двох третин делегатів). Окрім того, чимало делегатів мали фальшиві мандати з печатками районних організацій (справжні мандати мали печатку крайової організації). Опозиціонери створили якусь свою організацію, і це їхня справа, а ще справа правоохоронних органів, коли йдеться про хуліганські дії. До чого ж тут Рух, програма якого передбачає діяльність виключно на основі чинного законодавства?

Голови більшості районних організацій, члени крайового й центрального проводу заявили у пресі про своє рішуче відмежування від радикалів. У цій же заяві було сказано про позбавлення членства в Русі 15 опозиціонерів за позастатутні дії. Виключені та їхні прихильники провели в понеділок 26 жовтня свою прес-конференцію, де заявили про цілковиту причетність до хуліганських дій в Палаці культури. Свого часу, коли політична боротьба ще була словесною, Юрій Ключковський, голова крайової організації на сторінках газети «Молода Галичина» заявив: «Те, що пропагує п. Мороз, навіть до оунівського націоналізму не має жодного відношення. Це — нацизм. Це — фашизм. Причому в класичній формі. А Валентин Мороз вважає, що «...націоналістична революція в Русі — це просто шляхетна спроба врятувати Рух як масову організацію. [...] Націоналістичний літак уже в повітрі. Зупинити його неможливо. Можна лише збити».

Мабуть, історикові Валентинові Морозу, як нікому іншому, добре відомо, що поняття «революція» і «шляхетність» — несумісні...

Оксана ТЕЛЕНЧІ,
власний кореспондент «Голосу України».
Львів.

РЕСПУБЛІКАНСЬКИЙ РУХ КРИМУ СТАВ ПАРТІЄЮ

24 жовтня у Сімферополі відбулася третя конференція Республіканського руху Криму (РРК). Створений одразу ж після провалу серпневого путчу, цей рух завдяки комерційним структурам зумів об'єднати навколо себе значну частину населення півострова. Але, як відзначив, виступаючи на конференції, керівник однієї з первинних організацій РРК Ігор Стратіваті, керівництво руху, по суті, нічим не займалося. Його робота обмежувалася командами по телефону зібрати якомога більше людей і своїми машинами привезти їх чи то на мітинг, чи то на пікетування сесії Верховної Ради. Республіканський рух Криму підтримували й фінансували десятки кооперативів, державних підприємств та організацій. Влітку 1992 року діяльністю деяких з них зацікавилась Прокуратура України. Були викриті факти грубого порушення чинного законодавства, неправомірного звільнення підприємств від сплачування податків тощо. Асоціація «Імпекс-55 Крим», наприклад, взяла в банку «Україна» безпроцентних кредитів майже на мільярд карбованців, практично нічого не виробляючи, використовувала ці кошти на організацію різних акцій РРК.

Потім, як відомо, ВР Криму оголосила мораторій на проведення референдуму, за долю якого так боялися лідери РРК. А у вересні нинішнього року кримський парламент привів Конституцію Республіки Крим у відповідність із Конституцією і законодавством України, що вже повністю виключало можливість проведення референдуму про незалежність півострова.

Рядові члени РРК втрачали інтерес до Республіканського руху Криму, поривали з ним. Та й у самій координаційній раді виникли незгоди. І на третій конференції РРК делегати не побачили деяких керівників цього руху. Як сказав у розмові зі мною голова Союзу афганців Криму Володимир Кличников, їхній Союз у повному складі вийшов із Республіканського руху Криму і разом з 55 підприємствами та кооперативами створив оргкомітет по проведенню в листопаді цього року установчої конференції «Русскоязычного движения Крыма».

Багато промовців говорили на конференції про необхідність створити свою партію, щоб добитися перемоги на майбутніх парламентських виборах. Конференція внесла поправки та доповнення до Статуту Республіканського руху Криму, виходячи із Закону України «Про розмежування повноважень між органами державної влади України та Республіки Крим». Оскільки, як відзначив голова РРК, народний депутат Республіки Крим Юрій Мєшков, «ми не можемо боротися за незалежну, суверенну Республіку Крим, це суперечить законодавству України, ми повинні внести зміни у відповідну статтю Статуту РРК. Тепер ця стаття звучить так: «Основною метою руху є становлення і розвиток Криму як самостійної, правової, демократичної держави і збереження його у співдружності незалежних держав».

Делегати вирішили трансформувати конференцію у перший установчий з'їзд Республіканської партії Криму — партії РРК. Завданнями нової партії, підкреслюється в Статуті, є захист політичних, економічних та соціальних інтересів народу Криму, включаючи його право на самовизначення, реалізація права на подвійне громадянство. Це партія парламентського типу, створена для політичної боротьби за владу в рамках Конституції Республіки Крим.

Юрій Мєшков роз'яснив, що Республіканський рух Криму об'єднує всіх бажаючих, а до Республіканської партії прийматимуться кращі члени даного руху. Незадоволення викликало, особливо серед старенькпх делегатів, повідомлення, що як члени РРК, так і члени партії, зобов'язані сплачувати членські внески.

Затверджені прапор партії: червоно-синьо-біле полотнище і герб — щит, на якому двоглавий орел з контурами Криму на грудях. Із залу звучали голоси, що дана партія може прийти до незалежності лише з кримськими татарами, а затверджені символи ущемлюють їхні права. Та цих застережень президія не взяла до уваги.

Обрано координаційну раду, яка є спільною і для РРК, і для партії. Головою руху і партії обрано Юрія Мєшкова. Прийнято звернення до ВР РФ і громадян Росії, в якому говориться, що відбувається «заграванння українського керівництва з кримськотатарським рухом, зрощування Народного руху України з організацією кримськотатарського національного руху», що «власті України і Криму ведуть народ Криму до громадянської війни», і делегати просять «повернути місто російської слави Севастополь до складу Росії, поставити питання про повернення Республіки Крим до Росії».

Олександр ПІЛАТ,
власний кореспондент «Голосу України»,
Республіка Крим.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін і доповнень до статей 104, 114-5 і 114-9 Конституції (Основного Закону) України

Внести до Конституції (Основного Закону) України такі зміни і доповнення:

1. Статтю 104 викласти у такій редакції:

«Стаття 104. Проекти законів та інші питання, внесені на розгляд Верховної Ради України, обговорюються на її засіданнях.

Верховна Рада України правомочна приймати рішення, якщо на засіданні присутні не менш як дві третини від фактичної кількості народних депутатів України, повноваження яких визнані і не припинені в установленому законом порядку, але більше половини її конституційного складу.

Закон України і постанова Верховної Ради України вважаються прийнятими, якщо за них проголосувала більшість від фактичної кількості народних депутатів України, повноваження яких визнані і не припинені достроково в установленому законом порядку.

Народний депутат України голосує особисто.

Закон України підписує Голова Верховної Ради України і передає його Президенту України.

Президент України підписує закони України протягом десяти днів з дня одержання закону. В цей же термін Президент України може скористатися правом відкладального вето і повернути закон із зауваженнями до Верховної Ради України для повторного розгляду.

Якщо при повторному розгляді закон буде прийнято більшістю голосів від фактичної кількості народних депутатів, повноваження яких визнані і не припинені достроково в установленому законом порядку, Президент України зобов'язаний підписати його протягом семи днів.

Проекти законів та інші найважливіші питання державного життя рішенням Верховної Ради України можуть бути винесені на народне обговорення».

2. Пункт 5 статті 114-5 викласти у такій редакції:

«5) звертається з посланнями до народу України, подає на розгляд Верховної Ради України щорічні доповіді про виконання прийнятих Верховною Радою України соціально-економічних та інших програм, про становище України та програми внутрішньополітичної і зовнішньополітичної діяльності Президента і Уряду України. Верховна Рада України більшістю голосів від фактичної кількості народних депутатів України, повноваження яких визнані і не припинені в установленому законом порядку, вправі зажадати від Президента України позачергової доповіді з найбільш важливих питань державного і суспільного життя».

3. Частину другу статті 114-9 викласти у такій редакції:

«У разі порушення Президентом Конституції і законів України Президент може за висновком Конституційного Суду України бути зміщений з посади Верховною Радою України. Рішення про зміщення Президента в такому випадку приймається більшістю не менш як дві третини від фактичної кількості народних депутатів України, повноваження яких визнані і не припинені достроково в установленому законом порядку».

Президент України
Л. КРАВЧУК.

м. Київ
27 жовтня 1992 року.

Закон України

Про внесення змін до Конституції (Основного Закону) України

Верховна Рада України **постановляє:**

Внести зміни до частини першої статті 116 Конституції (Основного Закону) України і викласти її у такій редакції:

«Стаття 116. Кабінет міністрів України утворюється у складі Прем'єр-міністра України, Першого віце-прем'єр міністра, віце-прем'єр-міністрів України, міністрів України, Міністра Кабінету міністрів України, голів Служби безпеки України, Правління Національного банку України, Фонду державного майна України, Антимонопольного комітету України, Державного комітету у справах охорони державного кордону України та Державного митного комітету України».

Президент України
Л. КРАВЧУК

м. Київ
27 жовтня 1992 року.

РОЗПОРЯДЖЕННЯ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про Східно-Європейське об'єднання підприємців

З метою розширення зв'язків підприємців України з організаціями бізнесменів країн світу:

1. Рекомендувати міністерствам, іншим центральним органам державної виконавчої влади та господарським структурам усіх форм власності сприяти Східно-Європейському об'єднанню підприємців та його координаційним органам в їх діяльності щодо розвитку вільного підприємництва, взаємовигідних господарських, наукових та інших зв'язків між діловими колами країн, підприємницькі асоціації яких входять до цього об'єднання.

2. Кабінету міністрів України розглянути пропозиції координаційної ради Східно-Європейського об'єднання підприємців щодо забезпечення її засобами зв'язку, участі підприємницьких структур, що входять до об'єднання, у розвитку телефонного та інших видів зв'язку між Києвом і столицями зарубіжних країн та щодо випуску друкованих видань об'єднання з використанням (на комерційних засадах) поліграфічної бази Державного комітету України по пресі.

3. Представнику Президента України в місті Києві розглянути в установленому порядку питання щодо забезпечення Східно-Європейського об'єднання підприємців відповідними приміщеннями.

Президент України
Л. КРАВЧУК

м. Київ
28 жовтня 1992 року.

ЗМОВА ДИРЕКТОРІВ,

або ЯК НИНІ ПРАГНУТЬ ВИКОРИСТАТИ «ПЕРЕВАЖНУ БІЛЬШІСТЬ»

Науково-практична конференція в залі обласної Ради нагадувала мітинг. «Першу скрипку» тут хотіли грати ті, хто відверто тужить за старими часами. Звичайно, вносилися й ділові пропозиції до проекту Конституції України. Проте більше намагалися вщент розбити основоположні статті проекту, як це робив голова обласної організації Селянської партії Сергій Довгань. Йому, судячи з міркувань, так хотілося заполітизувати цей документ, щоб він проголошував обов'язково соціалістичний лад, ревно оберігав лише колективну власність і, боронь Боже, давав простір прихильникам власності приватної. Змалювавши в тривожних тонах становище в країні, відкинувши нинішню символіку, промовець при цьому постійно висловлювався на кшталт: «переважна більшість селян вважає», «переважна маса селян проти»...

НАСТУПНОГО дня я побував у Бериславському районі, де директором радгоспу «Космос» працює шановний промовець і де главою районної держадміністрації — його брат, колишній директор радгоспу «Калінінський» Костянтин Довгань. Хотілося дізнатися, чи поділяє погляди лідера місцевого осередку «переважна більшість». Тим більше що напередодні група селян відвідала корпункт і просила захистити їх від свавілля місцевих господарських керівників і самого представника Президента в районі.

Сумна розмова вийшла у радгоспі «Бериславський». Група працівників місцевого господарства захотіла стати фермерами. Перед очима в них приклад місцевого фермера Олександра Шатайла. Вирвавши з рук бюрократів кілька десятків гектарів землі, він засіяв їх пшеницею, іншими культурами. Жнива були щедрими: зерна намолотив по 44 центнери з гектара, що на 10—12 центнерів більше, ніж у радгоспі. А кавуни в селі виростив лише він. Радгоспний баштан загинув, плоди, ледь зав'язавшись, спеклися на сонці. Посуха, звичайно, допомогла. Але фермер неозброєним оком побачив, як радгоспівці порушили технологію сівби — кинули насіння кавуна на велику глибину, що й призвело до невдачі. Батько Олександра, колгоспний робітник із 46-річним стажем, а нині пенсіонер, розвів на власному подвір'ї невелику ферму і вже одержав не менше 70 тисяч карбованців прибутку. Отож іншим було над чим задуматися.

Директору Петру Кучеру крити було, як то кажуть, нічим. І він, очевидно, не на жарт злякався такого повороту подій. Швиденько зібрав збори і пообіцяв людям золоті гори, умовляв їх узяти по 2 гектари землі на кожного.

— Та нічого з цього не вийшло,— розповіли інженер-механік Євген Іванов, інженер-електрик Володимир Раїлко, пенсіонер Володимир Шатайло, інші жителі села, які захотіли вийти з радгоспу і одержати свій пай землі з фермерського фонду.— Тоді Петро Григорович затіяв тяганину з визначенням нового статусу господарства. А коли сплив час, почав шукати підтримки у районної влади. І така підтримка, хоч як дивно, знайшлася в державній адміністрації.

20 липня цього року її глава Костянтин Довгань видав розпорядження за номером 149, в якому, дослівно, йдеться: «Забороняю сільським Радам надавати із земель запасу земельні ділянки для ведення селянських (фермерських) господарств». Отже, керівник посягнув на ті вісім з гаком відсотків площ, які по праву належать майбутнім фермерам. А посилається глава адміністрації на те, що це, мовляв, землі спецгоспів виноградарських господарств.

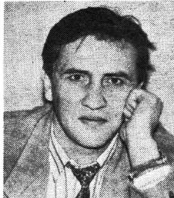
Аналізувати цей манускрипт з точки зору Земельного кодексу України та інших державних документів зможуть краще прокурори. Але подібне тлумачення нинішніх законів викликає щире здивування. Коли плутають праведне з грішним, тоді вже треба шукати причини вивертів не на грунті законів, а в чомусь іншому. Приміром, у директорській солідарності, у небезпідставній тривозі сільських керівників втратити все, що сьогодні для них звично. Селяни сумно констатували, що кожен найменший успіх котрогось фермера «підпилює стілець, на якому сидить директор». На Бериславщині пустили чутки: існує буцімто якийсь втаємничений документ «згори», який розв'язує руки можновладцям у протистоянні з новим прошарком землеробів. Натякають про змову колишніх номенклатурних кадрів, у якій «переважна більшість», ясна річ, участі не бере.

До корпункту «Голосу України» завітали скривджені з Голопристанського, інших районів області. Група сільчан з господарства імені Дмитра Ульянова, де директором колишній перший секретар райкому партії Іван Швагер, звільнившись півроку тому з роботи, зажадала віддати їм належний земельний пай. Але з цього, як ви здогадалися, нічого не вийшло. Голопристанський Іван Григорович майже повністю повторив методи завуальованої відмови бериславського Петра Григоровича: ті ж пропозиції про подушний розподіл двогектарних ділянок, той же пошук сумнівних «аргументів» проти сміливців-бунтівників. І все це дає певні результати. У тому ж «Бериславському» з 30 бажаючих приватизувати землю, які гуртом збирались це зробити наприкінці минулого року, залишилося не більше десяти. Мимоволі згадуються посилання керівника осередку Селянської партії про «переважну більшість» селян, які підтримують його соціалістичні ідеї. Якщо проводити таку гальмівну політику в земельній реформі, то залишаться одиниці ентузіастів нової справи.

Коли я познайомив представника Президента в області Олександра Мельникова з наведеними фактами, він пообіцяв розібратися. Та чи вдасться йому зламати опір прихильників старої системи?

Іван КАЛИНИЧЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Херсонська область.

Концерн «Правекс» існує менше ніж два роки, за цей час завоював місце під сонцем. Нині до нього входять сім великих підприємств, три акціонерних товариства. «Правекс» має філії в усіх великих містах України. Річний обіг — понад 10 мільярдів карбованців і понад 5 мільйонів доларів. Тобто «Правекс» міцно стоїть на ногах, а його керівник набув авторитету не тільки в ділових колах. З президентом «Правекса» кандидатом юридичних наук Л. Черновецьким про нинішню економічну ситуацію веде розмову кореспондент «Голосу України».

З точки зору ділової людини

ЧИНОВНИК І ПІДПРИЄМЕЦЬ: ХТО КОГО?

— Леоніде Михайловичу, ваше ім'я добре відоме діловому світові України. Хотілося б почути вашу думку щодо періоду, коли один уряд поспішає змінити інший.

— Пробачте, але гостроту нинішнього моменту я бачу не в зміні уряду. Як підприємця, мене хвилює інше: гостра боротьба між підприємницькими структурами і чиновницьким апаратом. Підприємці прийшли надовго, хочуть працювати постійно і зв'язують своє майбутнє з майбутнім України. Саме вони намагаються затаврувати підприємців, натравити на них народ, а собі повернути командні висоти в економіці і знову розподіляти все, що створене суспільством. Якщо не добиратись до суті, а тільки слухати виступи чиновників усіх рангів, то нова буржуазія грабує народ. Але це кажуть ті, кого народ не уповноважував робити такі заяви, ті, хто своїм корінням не зв'язаний з народом, а й досі плекає надію, що від імені народу і далі буде розпоряджатися його добром! Сьогодні перевага на боці чиновників, бо підприємці не мають доступу до преси, їх ніхто не обирав у представницькі органи, бо на момент виборів у Ради підприємницьких структур практично не існувало.

— І все ж у нас недолюблюють нових господарів життя. Скільки звинувачень чується на адресу посередників...

— По-перше, ми далеко не господарі життя, а лише власники свого майна і своєї гідності. По-друге, посередництво у цивілізованому світі — це один з видів підприємництва. Бо ті, хто виробляє товар, не займаються його продажем з багатьох причин. Наші виробники теж не завжди можуть продати товар вигідно, бо не знають його справжньої ціни, яка складається на ринку. Наведу приклад. Ми допомогли одній меблевій фабриці, яка ледь зводила кінці з кінцями, продавати продукцію. Виявилося, що на ринку ціна на меблі в кілька разів більша, ніж її визначив виробник, і прибутки й пішли на зарплату робітників фабрики, на розвиток виробництва, а отже, на збільшення випуску продукції. Кому це невигідно?

Або повернімося до тези, що підприємці грабують народ. Кого грабує «Правекс», якщо ми створили додатково 500 робочих місць, платимо мільйонні податки у бюджет держави, в тому числі на утримання класу чиновників, займаємося благодійництвом? Більше як 250 тисяч ми переказали у минулому місяці в різні благодійницькі фонди, допомагаємо малозабезпеченим людям. Своїм підняли зарплату в середньому до 20 тисяч. Врахуйте: у держави ми не взяли нічого. Ні грошей, ні приміщень, ні засобів виробництва. Тож кого ми грабуємо? Просто чиновники лютують через те, що ми обходимося без їхніх послуг.

— «Правекс» відомий тим, що надає різноманітні послуги. Чому саме послуги?

— По-перше, тому, що на них дефіцит. По-друге, через відсутність законодавчих умов для підприємництва. По-третє, гальмування приватизаційних процесів не дозволяє прийти до управління підприємствами справжнім підприємцям, які не чекатимуть дотацій від держави. Якщо «Правексу» запропонують купити завод або візьмуть нас у компаньйони, то переконаний, що ми зробимо його високорентабельним.

— А раптом станеться диво: до багатого концерну «Правекс» з пропозиціями звернеться керівництво або колектив збиткового заводика?..

— Нехай телефонують: 224-19-05 або заходять до нас у Києві на вулицю Володимирську, 57.

— Леоніде Михайловичу, у крісло Прем'єр-міністра сів генеральний директор великого підприємства, яке належало до ВПК. Як підприємці оцінюють Кучму?

— Я не знайомий з Кучмою, але можу сказати, що сьогодні той, хто приходить на державну службу, людина мужня. Може, Кучма і є та людина, на яку чекає підприємницьке середовище.

На мою думку, парламент у першу чергу має підтримувати уряд, не смикати його за дрібниці й допомагати законодавчим шляхом йти до ринку.

— І яким має бути перший крок на цьому шляху?

— Виконання приватизаційної програми, бо кожний день її затягування — це пограбування країни, народу. Зараз йде тіньова приватизація. Подивіться, скільки навколо деяких підприємств виникає нових структур. Деякі підприємства оцінюються і продаються за залишковою вартістю, без участі робітників. Тобто чиновники роздають державне майно.

На мою думку, приватизація має відбуватися ринковим шляхом: аукціон, конкурс... Ми від Росії за темпами приватизації відстаємо на вісім-дев'ять місяців. Комусь у нас вигідно гальмувати її, гальмувати перехід до ринку. Все це накладається на галопуючу інфляцію, незбалансовану економіку, відсутність твердої національної валюти, відсутність у людей грошових заощаджень. Часу до соціального вибуху залишилось мало. І якщо Росія послідовно йде вперед до ринку і назад у неї дороги вже немає, то її сусіди можуть повернутися до командно - адміністративної системи, а може й назад до тоталітаризму, тому що багатьом простим людям хочеться просто їжі і одягу. Грубо кажучи, їм вже наплювати на політичну систему і свою гідність.

— Як ви ставитеся до намагання Прем'єр-міністра відновити всі зв'язки з Росією?

— Я не розумію тих зв'язків, які встановлюються адміністративним шляхом. Треба просто увійти в економічний простір, де можна безподатково переміщати товар. І тут ніякого поля діяльності для Прем'єр-міністра я не бачу. Підприємці самі налагодять зв'язки, не треба їм тільки заважати і ставити нам усім політику. Нам потрібні нормальні цивілізовані зв'язки. Приклад? Європейське співтовариство, де діє одна валюта — екю.

— Виходить, ми могли б жити у карбованцевому просторі?

— Не могли, а повинні були жити з карбованцем, який і залишився грошима. А в Україні з уведенням купонів відбулося масове пограбування і в основному людей, які живуть від зарплати до зарплати.

Хоча, на мою думку, свою національну валюту треба мати обов'язково, але вводити її в обіг так, щоб не зачіпати інтересів людей. І народження гривні я пов'язую з тим моментом, коли в Україні запрацює ринок. Мудра все ж таки річ — ринок. Він не визнає командно-розподільчої системи, хабарництва в усіх його проявах, йому не потрібен такий великий чиновницький загін, який існує у нас. Ось чому чиновники намагаються придушити підприємців, натравити на них народ і залякати всіх ринком. Я сам у минулому чиновник, бо працював заступником проректора Київського університету, маю юридичну освіту, отримував зарплату не меншу, ніж тут, але пішов у підприємці для того, щоб стати незалежною людиною. І всім нинішнім чиновникам, а серед них багато талановитих і енергійних людей, бажаю того ж.

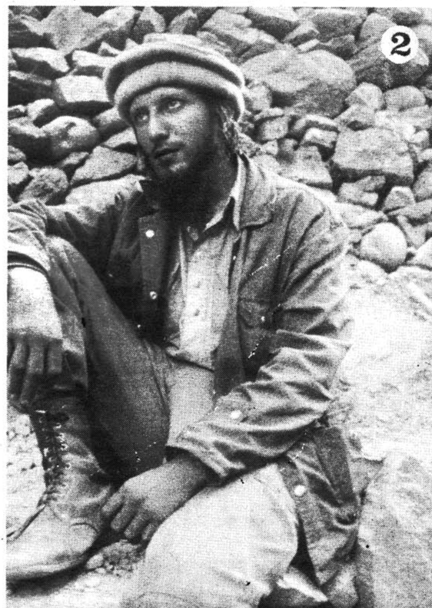
До речі, мої побажання звернуті не тільки до чиновників, а й до всіх людей. У наших рекламах ми, звертаючись до наших потенційних клієнтів, кажемо: «Вдачі вам, панове, і процвітання». Це не просто слова. Це щирі побажання всіх наших співробітників, які йдуть від усього серця, вимовляються з надією на те, що вдача і процвітання обов'язково поміхнуться кожному громадянину нашої України! Треба тільки багато працювати і не втрачати надії.

Інтерв'ю взяв
Олександр ВОЛОДИМИРОВ.

ВПІЗНАЙТЕ ЇХ,
СИНІВ, БРАТІВ, ДРУЗІВ...

Довго мовчали про Афганістан... Ховати загиблих доводилося нишком, про пам'ятники — і не заїкайся: нема цього горя на нашій землі, не гинуть наші хлопці в чужих горах. Гинули. І не тільки вони — їхні друзі, їхні душі... Душі кривавляться і нині — «за що боролись?!» Жодне з поколінь нашої держави не жило без війни. І кожне покоління по війні задавалося цим питанням. Бійці поверталися додому, де на них чекали лише близькі та рідні. Шоста частина суші під назвою «СРСР» співала пісні, зустрічала їх квітами, орденами і — байдужістю. Одна людина — то людина, а тисячі молодих хлопців — то вже маса, а масі не болить, масі не потрібен дах над головою, їй потрібне вітання. Так вона ж його має! Он і пільги встановили — як ветеранам Великої Вітчизняної, і та маса нині може придбати там якісь продукти (якщо вдасться відвоювати у тих старechих ветеранів...).

Після Великої Вітчизняної ще не всі познаходилися, хто тоді загубився чи пропав безвісти. В Афганістані теж є такі. І серед них — громадяни нашої України. Для них війна та ще не скінчилася, і коли те станеться, невідомо. Хіба що їх знайдуть, як оцих наших хлопців, чиї фотографії двічі показували по УТ-3, а тепер друкуються в «Голосі України». Щоб близькі та рідні могли роздивитися та впізнати своїх синів, братів, коханих чи однокласників. Це важко — стільки часу спливло. Чужий одяг, чужа зброя, чужий вираз обличчя... Ви знали й любили їх іншими, та все ж — впізнайте! Ви одержали повідомлення «пропав безвісти», а тепер — знайшовся. Завдяки зусиллям Українського союзу ветеранів Афганістану та Комітету ветеранів війни в Афганістані та воєнних конфліктів в інших зарубіжних країнах. А ще—завдяки Послу США з особливих доручень Пітеру Томсену та Послу США в Україні Романові Попадюку, які на попередні звернення Комітету та УСВА передали кольорові фотографії громадян України, що знаходяться в полоні, а також відомості, які американська сторона одержала від моджахедів. На жаль, не можна бути на сто відсотків впевненими, що люди, зображені на цих фотографіях, мають саме такі прізвища, та все ж...

1. Бистров
2. Виродов
3. Назаров
4. Фатєєв

Прізвища трьох інших — невідомі. Тих, хто впізнає своїх рідних і знайомих, просимо повідомити за адресою: 252009, Київ-9, вул. Банківська, 10. Комітет ветеранів війни в Афганістані та воєнних конфліктів в інших зарубіжних країнах, Міжвідомча робоча група. АБЛАЗОВУ Валерію Івановичу. Або звертайтеся за давно відомою вам адресою: 252001, Київ-1, Хрещатик, 26. Дирекція програм УТ-3.

УТ-3, як уже повідомлялося, планує у грудні цього року провести широкомасштабну акцію до річниці введення наших військ до Афганістану. Звичайно, потрібна допомога — і документами, і відеоматеріалами, і — грошима. Всіх, хто може надати таку допомогу, просимо теж звертатися за вказаними адресами або телефонувати за номером 229-44-74.

Кажуть, війна не закінчується доти, поки останній полонений не повернеться на свою батьківщину. Батьківщина, яка послала наших воїнів виконувати «інтернаціональний обов'язок», зникла. Хлопці вірили їй, вірили в те, що допомагають «братньому народу боротися за свободу». Вони віддали «борг честі». Хто віддасть борги їм?

Катерина ВОРОНЕНКО.

Експрес-інформація

ЗАЗНАВ КАТАСТРОФИ

транспортний літак АН-8 під час заходу на посадку в аеропорту російського міста Чита. За попередніми повідомленнями, з-під уламків літака вже витягнуто 14 трупів. Один пасажир, який супроводжував вантаж, залишився живий. Його у важкому стані відправили в лікарню.

Компетентні органи з'ясовують чисельність екіпажу і пасажирів. Спеціально створена комісія розслідує причини аварії.

БО НЕ ВИЯВИВ ПОВАГИ...

Більше не представлятиме на своєму посту Союз демократичних сил (СДС) Президент Болгарії Желев, заявили керівники цієї організації на засіданні Національної координаційної ради.

Своє рішення вони мотивували тим, що Президент «не виявив поваги до представників СДС під час обговорення в парламенті резолюції про довір'я урядові Димитрова».

ВИРІШИЛИ НЕ ПОСПІШАТИ

15 листопада відбудеться другий тур виборів до Сейму Литви. Про це повідомив голова виборчої комісії республіки Літвінас.

Попередньо було оголошено, що наступний етап виборів відбудеться 8 листопада. Однак, на думку Літвінаса, офіційні результати першого туру стануть відомі не раніше як у неділю. А закон про вибори передбачає, що другий тур відбувається через два тижні після оголошення офіційних підсумків.

ВІДЛУННЯ «ІРАНГЕЙТУ»

Другий судовий процес над колишнім начальником оперативного відділу ЦРУ США Джорджем розпочався у Вашингтоні. Цього співробітника американської розвідки звинувачують у причетності до справи з «ірангейтом», — таємними поставками зброї Ірану.

Перший суд над ним відбувся в серпні і завершився поразкою прокурора. Однак думки присяжних з цього приводу розділились, і тому суддя Ламберт призначив повторне слухання.

ОФІЦЕРІВ РОЗЗБРОЇЛИ І ВІДПУСТИЛИ

Переговори між виконуючим обов'язки Прем'єр-міністра Таджикистану Абдуладжановим і офіційними представниками уряду Узбекистану відбулися на кордоні двох країн. За словами Абдуладжанова, узбецька сторона висловила готовність надати всебічну допомогу для стабілізації обстановки в сусідній державі. Виконуючий обов'язки глави таджикистанського уряду також побував у Ленінабадській області, де обговорив з місцевим керівництвом питання проведення надзвичайної сесії парламенту республіки.

Тим часом ситуація в Душанбе поступово нормалізується. Проте в місті відчувається нестача продовольчих товарів, не працює більшість великих промислових підприємств. Очікується, що в таджикистанську столицю прибуде відповідальний секретар з надзвичайних ситуацій Організації Червоного Хреста і Півмісяця Пфафф. Він обговорить з керівництвом республіки питання надання допомоги.

Як стало відомо, у Пянджі роззброєно чотирьох російських офіцерів підрозділу ППО. Цю акцію здійснили бойовики із загонів самооборони. Вони забрали чотири автомати Калашникова і п'ятсячі патронів, після чого російських військових відпустили.

ЗАВЕРШИЛАСЯ БЕЗРЕЗУЛЬТАТНО

поїздка в Косово співголів Координаційного комітету мирної конференції щодо колишньої Югославії Венса і Оуена, яких супроводжував югославський Прем'єр-міністр Паніч.

Після заяви Оуена про те, що будь-які переговори повинні базуватися на основі твердження «Косово є частиною Сербії і Югославії», албанська сторона втратила інтерес до діалогу. Усі наступні спроби співголів налагодити контакти між лідерами албанського національного руху і представниками сербської общини Косово завершилися нічим.

У РОСІЯН ЗНАЙДЕНО ВІЙСЬКОВІ ДОКУМЕНТИ

Досягнуто домовленості про обмін полоненими між грузинською і абхазькою сторонами. Вчора п'ятьох військових урядових сил Грузії обміняли на двох абхазьких ополченців. Про це поінформував журналістів представник грузинського міністерства оборони.

Торкаючись недавнього інциденту з вертольотом російської армії, який зробив примусову посадку в Сухумі, він заявив, що у трьох пасажирів знайшли пакети й документи військового значення. Тим часом прокуратура республіки порушила кримінальні справи проти абхазьких сепаратистів і північнокавказьких добровольців.

ВІДНИНІ — КОЖНІЙ ОКРЕМО

«Основна роль у координації міжнародної допомоги країнам СНД належатиме не Міжнародному валютному фонду, а нашій організації», — заявив директор-розпорядник Всесвітнього банку Стерн на міжнародній конференції у Токіо.

За його словами, нові механізми, які обговорювалися на цій нараді, дадуть змогу надавати допомогу не СНД загалом, а кожній колишній республіці СРСР окремо. На думку Стерна, допомога буде ефективною тільки тоді, коли нові форми її надання враховуватимуть специфіку нових незалежних держав.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

НЕ ВСЯКИЙ МІНІСТР ПРЕЗИДЕНТОВІ ТОВАРИШ

Останні дні у Вірменії відзначалися кадровими змінами у структурах влади республіки. Причому треба сказати, що вони виявилися більш ніж несподіваними.

Спочатку пішов у відставку міністр закордонних справ Р. Ованнісян. Причиною такого рішення глави зовнішньополітичного відомства Вірменії послужило відповідне прохання Президента. Інакше кажучи, Р. Ованнісяна було звільнено з посади, яку він займав.

Останнім часом керівника МЗС РВ стали часто критикувати деякі політичні кола за неузгодженість його діяльності з діяльністю міністерства і навіть Президента республіки. Зокрема, йдеться про недавній візит Р. Ованнісяна до Туреччини. Там він недвозначно дав зрозуміти сусідам, що, незважаючи на прагнення Вірменії до нормалізації відносин з цією країною, не слід забувати про геноцид вірменів у 1915 році. Крім того, Р. Ованнісян і Л. Тер-Петросян мали розбіжності і з питання визнання Вірменією незалежності Нагірно-Карабаської Республіки. Нарешті, факт роботи в МЗС РВ кількох співробітників — представників вірменської діаспори, в основному із США, теж вважається одним з негативних чинників у діяльності колишнього міністра.

Треба відзначити, що

Призначення

Р. Ованнісян користувався величезною популярністю серед населення. 33-річний дипломат із США, якого, до речі, запросив до Вірменії сам Л. Тер-Петросян, за короткий строк зумів значно підвищити авторитет Вірменії на міжнародній арені, тим самим здобув любов і визнання вірменської громадськості. І ось сьогодні його попросили піти. Здавалося б, з'явився новий привід для прояву народного невдоволення. Однак, зайняте більше розв'язанням побутових проблем населення не стало гучноголосо обурюватися дивним поворотом кадрової політики Президента. Вже давно політика в житті людей відійшла на другий, а то й на третій план.

Очікуваної реакції не викликала відставка Р. Ованнісяна і в лідерів опозиційних політичних організацій. З них найрізкіше виступила лише партія «Дашнакцутюн». Це зайвий раз показало, що сьогодні говорити про єдність опозиції у Вірменії не випадає. Її об'єднує, мабуть, лише прагнення усунути нинішню владу. Крім того, вже очевидно, що жодна з опозиційних організацій не здатна стати рупором громадськості, на що претендує кожна з них.

Другою, не менш несподіваною кадровою перестановкою в структурах влади Вірменії було призначення на пост міністра оборони республіки В. Манукяна, котрий недавно приступив до виконання обов'язків держміністра з питань оборони. Зазначимо, що він лише кілька місяців тому був одним з лідерів опозиційної політичної партії Національно-демократичний союз. А до цього В. Манукяна вважали за вірного соратника Л. Тер-Петросяна. Чим він тоді не догодив Президентові РВ і чим викликане його стрімке просування по службовій драбині сьогодні, лишається загадкою. Щодо колишнього міністра оборони РВ В. Саркисяна, то його призначено представником Президента Вірменії з питань оборони в прикордонних районах.

На думку громадськості, кадрові зміни у військовому відомстві Вірменії суттєвих результатів у зміцненні оборони республіки принести не можуть. Річ у тім, що коли усунення В. Саркисяна багато хто виправдовує його недостатньою компетентністю у військових питаннях (він письменник), то призначення на цей пост В. Манукяна пояснити в такому контексті теж важко. Адже за професією він математик і так само далекий від військового мистецтва, як і його попередник.

Ара МЕЛІКСЕТЯН.
Єреван.

НЕПРОСТО ДОСЯГТИ «ЗОЛОТОЇ СЕРЕДИНИ»

У парламентах світу

Попередити нестримне розбазарювання національного надбання, з одного боку, й надмірного нагромадження секретності, з другого,— така місія проекту Закону «Про державну таємницю», якого, до речі, не було в колишньому Союзі.

Серед інших законопроектів його обговорювали на відкритому засіданні Комітету з національної безпеки та оборони Верховної Ради Республіки Казахстан на початку цього тижня. Свою думку щодо проекту висловили як військові, так і люди суто цивільні: юристи, медики, спеціалісти з соціального захисту населення, журналісти. Кожну статтю розглядали з точки зору забезпечення прав людини, а дії заборон, запропонованих спеціалістами,— з позиції законності. Такі закони існують у багатьох зарубіжних країнах. Однак у рамках співдружності до його розробки звернулися вперше і зробили це в Казахстані.

Можна сподіватися, що атмосферу тотального засекречування геть усього, в якій ми жили тривалий час, нарешті буде зруйновано. Але суспільство, що звикло до крайностей, за умов відкритості буквально «пускає з торбами» державу, дає можливість підприємливим людям з різних країн наживатися за чужий рахунок. Тому автори законопроекту підкреслили, що в документі має бути відображена система збереження таємниць і тим самим досягнута «золота середина».

Тетяна КОСТІНА.
Алма-Ата.

Відлуння минулого

ІМ'Я ЙОГО ЖИВЕ

Великомасштабна підготовка до святкування 75-річчя з дня народження колишнього державного діяча, «батька комуністів Узбекистану» Шарафа Рашидова триває в Ташкенті.

Ще недавно ім'я Рашидова згадували передовсім у зв'язку з так званою «узбецькою справою», що її «розкручували» Гдлян та Іванов. Йшлося про махінації з бавовною, хабарі та інше. Але тепер згадувати такі «деталі» стало, здається, недоречно. Видно, що Рашидова тепер знову шанують. Адже недарма в центрі міста йому споруджують пам'ятник.

Двометровий постамент з червоного мармуру, на якому стоятиме статуя Рашидова, знаходитиметься на місці першого поховання комуністичного лідера — у невеликому сквері перед колишнім музеєм Леніна (як відомо, після оприлюднення «узбецької справи» прах Рашидова звідси викопали й перепоховали). До речі, сквер цей розкинувся на перехресті вулиці газети «Правда» і проспекту Рашидова. А щодо самого монумента, то монтажні роботи вже завершуються.

Зульфія РАСУЛІ.
Ташкент.

Фотофакт

ЗА ТАКИЙ УЛОВ ВАРТО ПОБОРОТИСЯ

Цього величезного сома виловили в одному з озер Польщі. Його довжина — 1,75 метра, а вага — 47 кілограмів. Очевидно, лише голод зміг змусити рибину піднятися з глибин. Тут вона й «наштовхнулася» на рибалок. І хоча боротьба сома за своє життя була відчайдушною (він навіть перекинув рибальського човна), але людина знову показала себе «володарем природи».

Фото ЦАФ—ІТАР—ТАРС.

Подія тижня: коментар оглядача відділу зарубіжної інформації

КЛЕНОВИЙ ЛИСТ ПІД ВІТРОМ

Політична буря пронеслася над «Країною Кленового Листа»—Канадою. Всупереч оптимістичним запевненням уряду і у цілковитій відповідності з попередніми опитами громадської думки загальнонаціональний референдум відкинув поправки до Конституції, які передбачали радикальну реформу федеративного устрою країни. Шість провінцій сказали «ні» (для прийняття програми переустрою федерації потрібна була згода всіх десяти провінцій).

Отже, канадська «перебудова», батьком якої вважають прем'єр-міністра Б. Малруні, провалилася. А задумана вона була широкомасштабно. До Конституції передбачалося внести понад півсотні поправок, які мали на меті перерозподіл влади між центром і провінціями на користь останніх, запровадження виборного сенату, надання особливого статусу франкомовному Квебеку і права на самоврядування індіанцям та іншим корінним народностям.

Звичайно, метою референдуму був політико-адміністративний переустрій. Але справжнім стрижнем став найболючіший з усіх чинників життя Канади — національний.

Однозначно: суть референдуму значною мірою зводилася до визначення подальшої ролі у канадській федерації «бунтівної» провінції Квебек. Її більшість, так звані франкофони (носії французької культури і мови) традиційно конфліктують з англомовною більшістю країни, причому ці відносини дедалі більше набирають характеру екстремізму.

Квебек має на руках такі козирі, які «не соромно» пред'явити опонентові. На Квебек припадає чверть валового національного продукту Канади. Серед дорогоцінностей його «корони» такі корпорації, як «Гідро Квебек» з активом у 34 мільярди доларів — вона посідає сьоме місце у світі серед виробників електроенергії, індустрія авіаційного і транспортного устаткування, яка має вплив, на економіку не лише Канади, а й США.

Чого прагне Квебек? Політичної незалежності, окремої зовнішньої політики і повної самостійності в оподаткуванні й законодавстві. Разом з тим він хоче продовжувати користуватися канадським доларом, зберегти торговельні зносини з «рештою Канади» і мати її паспорти.

Таким чином, під сумнів ставиться майбутнє самої канадської федерації. Звичайно, у правлячих колах країни немає бажаючих сидіти склавши руки і спостерігати, як у наслідок таких стремлінь Квебеку розпадеться країна.

Тому й з'явився на світ проект удосконалення Конституції, який мав «замортизувати» квебекську проблему, задовольнивши певні домагання провінції.

Але Квебек вирішив — «цього— мало» і тому сказав на референдумі «ні». Інші ж провінції заявили: «Чому це Квебеку — так багато? А ми». І тому теж винесли негативний вердикт планам уряду.

Така схема. Звичайно, цей «кістяк» має численні «м'язи» як загальноканадських, так і регіональних проблем, що дедалі ускладнює ситуацію. Федерацію розхитує не тільки квебекський сепаратизм. Приміром, західні та центральні канадські провінції традиційно дивляться на центр, уособлюваний, перш за все, Онтаріо, як на силу, що ніколи не брала до уваги їхні інтереси при визначенні майбутнього федерації. Незадоволення Британської Колумбії, Альберти, Манітоби, Саскачевану грунтується на переконанні, що десь там, на сході, Онтаріо і Квебек постійно у суперечках між собою вирішують долю канадської федерації.

У такій ситуації надання Квебеку якихось додаткових пільг лише посилило б відцентрові тенденції у канадському суспільстві. Втім, чи є якась перспектива їх послаблення за умови, що референдум сказав «ні», отже зберіг статус-кво? Здається, немає. Адже Квебек сповнений рішучості стати незалежним. Якщо ж він відколеться від Канади, то її перспективи як цілісної країни опиняться під сумнівом. Адже тут дадуться взнаки як нові географічні бар'єри, що з'являться, так і небажання одних провінцій «коритися» іншим.

Кленовий лист — під вітром бурі. Ми спостерігаємо випробування, що їх зазнає Канада, з увагою і співчуттям. І хоча не можемо погодитися з деякими тезами, проголошуваними на її землі, зокрема у Квебеку («Наша провінція не меншою мірою заслуговує незалежності, ніж Україна»), оскільки вважаємо їх нелогічними як з історичної, так і з геополітичної точки зору, а отже, — некоректними, сподіваємося, що лист витримає бурю і не злетить з клена.

Володимир САВЦОВ.

Отакої!

ПАНОВЕ ГРАБІЖНИКИ ЗНАХАБНІЛИ

Цілий рік тривали пошуки мотоциклу «Ямаха», викраденого в Бішкеці під час зйомок італо-киргизького фільму «Чингісхан». Його господар, італійський кінорежисер Давид Амброзі, палкий прихильник мотоциклів, потерпав від втрати свого улюбленця. Він пообіцяв нагороду у 2 тисячі доларів тому, хто знайде пропажу.

І ось «Ямаха», правда, перефарбована в інший колір, знайдена. Залишилося лише виконати свою обіцянку— виплатити гроші. А сам факт розкриття злочину, судячи з усього, нічому не навчив грабіжників, котрі живуть за рахунок іноземців. Так нещодавно було пограбовано готельний номер, де проживає Надзвичайний і Повноважний Посол Туреччини в Киргизстані Гокер. А трохи пізніше місцеві «джентльмени успіху» зробили «візит» першому заступнику міністра внутрішніх справ Киргизстану Бубелю. Список речей, що зникли, невеликий: золото та оздоби з нього, імпортний відеомагнітофон, три магнітофона, чотири стволи (карабін, табельний пістолет, газовий пістолет, двостволка). Проте вцілів лише коньяк.

Залишається гадати, чи відомий злодіям статус потерпілого. Зрозуміло одне: після такого пограбування можна чекати активізації роботи правоохоронних органів.

Євген ДЕНИСЕНКО.
Бішкек.

НА П'ЯНИЦЬ НЕ ВИСТАЧАЄ... ЛІЖОК

Один мільйон жителів Білорусі зловживає спиртними напоями. Про це повідомило Міністерство охорони здоров'я республіки. Ще 400 тисяч страждають на алкоголізм.

Опубліковані дані схвилювали медиків країни. Адже в Білорусі лише три тисячі наркологічних ліжок. Як же лікувати в такій ситуації п'яниць?

Віктор ХОРОШКО.
Мінськ.

Справи кримінальні

З МОЛДОВИ В РУМУНІЮ — З ПРИВІТОМ

В середині жовтня на одній з вулиць Кишинева розігралася сцена, що нагадувала кадри з відомих бойовиків. 8 чоловік, одягнених у поліцейську форму, з автоматами напереваги зупинили легковий автомобіль. Після німої сцени, що супроводжувалася глухими ударами по ребрах і голові, «супермени» відібрали у пасажирів 4 мільйони карбованців і на їхній же машині зникли.

Більше МВС Молдови про цей випадок повідомити нічого не може. Злочин поки що залишається у списку нерозкритих. Таких за останні дев'ять місяців — половина.

Між тим оперативні кримінальні зведення щоденно дають відомості про злочини із застосуванням зброї. З початку року їх уже налічується 182. Причому арсенал злочинців розширюється. В хід ідуть не тільки пістолети й автомати, а й гранати і гранатомети.

Нещодавно невідомі особи пострілами з гранатомета зруйнували кабінет голови райвиконкому в селі Чадир-Лунга на півдні Молдови. І теж зникли.

Служба безпеки республіки стурбована тим, що злочинні угруповання з Молдови, перетинаючи Прут, з'являються в Румунії. У відділі кримінальної поліції МВС повідомили, що кілька таких груп затримано румунською поліцією. У всіх характерна риса: грабують із застосуванням зброї і тільки «своїх» — громадян держав СНД.

Зброя в республіці, незважаючи на указ Президента про її здачу в десятиденний строк, не тільки ходить по руках, а й продовжує стріляти. Після припинення воєнних дій у Придністров'ї добровільно здано 640 автоматів, 6 кулеметів, 8 гранатометів, одна установка «Алазань», 22 міни. Примусово вилучено 69 автоматів, 3 кулемети, 143 гранати, 13 артилерійських снарядів. Більше половини відібраної зброї припадає на волонтерів, які брали участь у бойових діях.

За словами заступника міністра внутрішніх справ республіки Муравські, точну кількість пістолів, автоматів, гранат, що зберігаються у населення, назвати важко. Але одне можна сказати з певністю: стрілятиме вона ще довго...

Світлана ЧАЛА.
Кишинів.

«Зірки»

ІМІДЖ Є ІМІДЖ

Недавно «Голос України» вже писав про американську поп-зірку Мадонну. Нагадаємо, що йшлося про «труднощі» виходу на телевізійні екрани її нового відеокліпу під назвою «Еротика», яку він повністю виправдує.

Але, незважаючи на постійні перешкоди у доведенні до поп-фанатів своєї надто відвертої продукції, Мадонна залишається вірною собі. Так, недавно в США та п'яти країнах Європи з'явився в продажу фотоальбом «Секс». На 128 його сторінках популярна американська «зірка» представляє свої чудернацькі фантазії на відповідну тему.

Правда, цього разу в ролі поліції моралі виступила японська митниця. Вона припинила ввезення фотоальбому до країни, аж поки свого слова не скажуть експерти. Вони мають визначити, чи не є зображення Мадонни порнографією, забороненою місцевими законами. Втім, доки спеціалісти досконало вивчають кожну альбомну сторінку, представник шоу-дива вже заявив: його господарка не збирається робити будь-яких змін у «Сексі», враховуючи японську сором'язливість.

У сусідів

ЦЯ ДЕШЕВА ДОРОГА ПЛАСТМАСА

«Економіка має бути економною». Напевно, це застійне гасло згадали в московській мерії, вирішивши замінити металеві жетони для проїзду в метро на пластмасові. А заодно і збільшити вартість проїзду вдвічі-втричі.

Втім, цей захід не покриє витрат, пов'язаних з утриманням підземних транспортних комунікацій. Адже сьогодні метрополітен окупає себе лише на 20—22 відсотки. Так чи інакше, уряд буде змушений і надалі утримувати його на дотаціях.

Володимир БАБЕНКО.
Москва.

Інформ-шоу

ХТО СКАЗАВ, ЩО ЯПОНІЯ ПОТОНЕ!

Підвищення рівня морів та океанів може завдати величезної матеріальної шкоди прибережним країнам, у тому числі й Японії. До такого висновку прийшла група японських вчених. За їхніми підрахунками, якщо через глобальне потепління рівень води у районі Японського архіпелагу підійметься на один метр, то буде затоплено близько 2340 квадратних кілометрів суші.

Щоб захистити береги від наступу водної стихії, Японія змушена буде витратити на будівництво споруд для зміцнення берегової лінії близько десяти трильйонів ієн, що становить 2,3 відсотка японського валового національного продукту.

«КОРОБЕЙНИКАМ» — НА ЗАМІТКУ

Власті монгольської столиці, занепокоєні зростанням «лоткової торгівлі» на вулицях міста, ввели новий порядок цього «дрібного бізнесу». Вуличні продавці надалі повинні зареєструватися, внести відповідну плату у міський бюджет і торгувати в суворо відведеному місці.

Можливо, тоді зменшиться кількість чистильників взуття, продавців газет, міняйл-лихварів, інших «коробейників», які створюють затори на вулицях.

ВОДІЇ ЗНІМАЮТЬ... ЧАДРУ

Зовсім недавно кувейтським жінкам заборонили одягати чадру під час водіння автомобіля. Порушниці нового правила можуть бути піддані тюремному ув'язненню на тижневий строк. Заборона продиктована інтересами гарантування безпеки на дорогах країни.

Раніше в Кувейті заборонили носити чадру студенткам, які вивчають медицину, однак у зв'язку з протестами населення це нововведення скасували.

Скандал

«У МЕНЕ ВКРАЛИ... ХМАРУ»,—

заявила в поліцейській дільниці міста Нелспрейт, на північному сході ПАР, власниця ферми Ів Хенкел. Активістка організації захисників навколишнього середовища «Ред онс рієн» («Врятуємо наш дощ») зажадала притягати до судової відповідальності осіб, котрі в період засухи женуть з полів та пасовищ грозові хмари.

Поліція відкрила справу, але потім знайшла скаргу необгрунтованою через неможливість довести, кому саме належала хмара, яку «вкрали».

«Ред онс рієн», що об'єднує фермерів Східного Трансваалю, звинувачує в крадіжці дощів комісію водних досліджень, завдання якої — збільшити кількість опадів штучним чином. Ця комісія, яка діє при міністерстві водного й лісового господарства, працює над дорогою програмою виклику опадів за допомогою складного радіолокаційного обладнання та хімічних речовин. Глава комісії доктор Джордж Грін переконаний, що в питаннях стимулювання опадів ПАР займає провідне місце в світі.

Фермери вбачають у «війні проти природи» змову вчених і виробників тютюну. Їхній аргумент — хімічні речовини, що їх доставляють снарядами до хмар, перешкоджають формуванню граду, який пагубний для тютюнових плантацій. Фермери мають намір порушити судовий розбір. Ів Хенкел та її прибічники не втрачають надії одержати право власності на хмари над своїми угіддями.

Олександр ПРОСВЄТОВ.
Віндхук.

«Бережіться лжепророків, які приходять до вас в овечих одежах, а всередині суть вовки хижі. По плодах їх впізнаєте їх».

(З Євангелія від Матвія).

НЕ ПРИНОСИТЬ ТРУХЛЯВЕ ДЕРЕВО ДОБРИХ ПЛОДІВ

Релігія і суспільство

НАУКОВУ конференцію в Інституті філософії Академії наук «Українське православ'я: особливості, історія, сучасність» вступним словом відкрив академік В. Шинкарук. Сказав Володимир Іларіонович кілька слів про те, що «настала пора збирати каміння» і, мабуть втративши орієнтацію в часі, раптом оголосив: «Слово для доповіді надається митрополиту Київському і всієї України Філарету».

Давно вже не митрополит Філарет — Денисенко-Антонов, не київський і не всеукраїнський. Його посаду назвали нині зовсім по-мирському: заступник патріарха Київського і всієї України Мстислава. Ось тільки сам владика Мстислав у свої заступники його ніколи не брав.

— Ніколи, ніде і ніхто кандидатури Філарета, як мого заступника, зі мною не погоджував. Та й чи мав би я право залишатися патріархом, якби зголосився на такого заступника. І справа не тільки в його зв'язках з партійними структурами та КДБ. Тут йому Бог суддя. Справа в тім, що ще до Собору, на якому Філарет сам себе призначив моїм заступником, його згідно з канонами церкви позбавлено сану. До того ж Філарет тоді входив як предстоятель філії РПЦ в Україні до складу ієрархів Російської православної церкви. Ніде в світі жодна з помісних церков не вважає Філарета митрополитом, а тим більше моїм заступником.

Я був у Константинопольського патріарха Варфоломея, мене зустрічали там як главу Українського патріархату. Наша материнська церква, як і інші автокефалії світу, готові визнати нас незалежною церквою, але доки Філарет не зійде зі сцени і не складе свої повноваження, Київський патріархат визнаватимуть лише окремі народні депутати України.

Трагедія сьогоднішнього українського православ'я в такому явищі як філаретівщина. На жаль, цього не хочуть зрозуміти і в уряді України. Там думають, що залишаючи Філарета на «троні», перемагають московську православну експансію. Я все життя боровся проти неї, але, чесне слово, мені набагато приємніше спілкуватися з митрополитом Володимиром, ніж доводити Філарету, що він має самоусунутися. Адже доки існуватиме філаретівщина, криза в українському православ'ї не мине.

Організовуючи в червні цього року «історичний» Собор, який мав об'єднати українське православ'я в єдиний патріархат, його організатори митрополити Філарет і Антоній врахували, здається, все: і політичну ситуацію в Україні, і прагнення православного люду до об'єднання, і допомогу новоспечених «кураторів» церкви з числа народних депутатів, і непопулярність у народі призначеного Москвою митрополита Володимира (Сабодана). Єдиного не врахували «святі» отці: справжній глава православної церкви України 94-літній патріарх ще живий.

— Не вірте цьому Соборові. То не Собор, то збори. Собор — це велика і свята справа, його скликання — процес надзвичайно поважний, який вимагає розуму, серця і чесності. А останнього саме й бракує тим, хто зібрав цей «Собор». Без моєї згоди, без згоди архієреїв. Дуже легко зібрати 3—4 архієреї, 5—6 протоєреїв, трохи сестричок і кричати: «Ми — Собор». Бо ж, насамперед, Собор починається з чесності.

Об'єднання православних України можливе лише довкола Української автокефальної православної церкви, як церкви-мучениці, котра ніколи не зраджувала свій народ і свою віру. Ми хочемо об'єднання, але на засадах чесності і чистоти перед Богом і людьми.

Інколи страшенно цікаво читати програмки наукових конференцій. Відкриєш, наприклад, розділ «Доповіді» і прочитаєш: «Проблеми сучасного українського богослов'я. Є. Дулуман (Київ)». Овва! Знайомі все обличчя! Чи не той це, часом, Дулуман, який справді колись був богословом, а потім десятиліттями доводив народові, що релігія — це опіум для нього?

Або розділ «Секція друга. Повідомлення. В. Суярко «Православно - християнський характер сакральної культури України». Чи не той це, бува, Суярко, який читав лекції в Київському університеті, а одного з авторів цих рядків виставив за двері за те, що замість визначення Бога за Леніним той сказав, що Бог — це шлях, істина і життя? Придивляємось — та ж він, той самий.

Страшно. Страшно, коли зневіреному, скаліченому атеїзмом народові Божу мудрість несуть дулумани і суярки. Вони швидко зорієнтувалися, що найбільша церква України уражена філаретівщиною і дедалі ближче підходить до межі, за якою закінчується релігія і починається облудна й продажна ідеологія. Вони розуміють, що їхній час ще не минув, що досить замість фахівця з «наукового» атеїзму назватися релігієзнавцем — і будеш знову на коні.

—Як патріарх Української православної церкви я усвідомлюю, що православна церква України часто займається не тими справами, на які покликав її Господь. Внутрішньоконфесійні чвари, протистояння з грекокатоликами вийшли на перший план у діяльності нашої церкви. І цим не забарилися скористатися вчорашні атеїсти і комуністичні агітатори. Скільки сміття нині розвелося довкола церкви! «Релігієзнавці», лжепророки і лжехристи. Людей лякають кінцем світу, затягують у сатанинські секти, нав'язують хибний світогляд. Щоб наша церква знову змогла сіяти зерна правди на добру землю, Філарет і сили, які за ним стоять, мають залишити нас у спокої. Це моя позиція, і я з неї не зійду.

Релігія, яка стає знаряддям політики, гине. Її оголошують лжерелігією не лише богослови і святі отці, від неї відвертаються і прочани. Колись цар Петро перетворив Московську патріархію на департамент у справах релігії. Православ'я вистояло тоді лише завдячуючи духовному подвигові апостолів віри. В Україні церковна криза в XVII столітті загрожувала існуванню самої нації. Подвижницька діяльність митрополита Петра Могили, який любив повторювати «Всяке царство, і всякий дім, які розділяться в собі, загинуть», врятувала українське православ'я. Нині Господь допоможе згуртувати розділених і розгублених православних лише тим, хто ніколи не зраджував віри і зберіг моральне право перед Богом і людьми навчати.

Владика Мстислав і досі не має резиденції в Україні. Це тільки його «заступник» живе в розкішних палатах у Києві на Пушкінській вулиці, де й донині в золотих рамах красуються портрети Пімена й самого Філарета. Патріарх же наглухо ізольований від своєї пастви і священиків. Майже ніхто не наважується переступити поріг готельного номера, де тимчасово мешкає владика.

Ім'я патріарха використовується лише як прикриття для неправедних дій керівників так званої Української православної церкви — Київського патріархату, яку патріарх Мстислав не визнає. Після об'єднання церков, не питаючи благословіння владики Мстислава, не цікавлячись думкою пастви, переведено у відання Філарета церкву УАПЦ Іоана Богослова, Видубицький монастир.

Навіть в часи страшних сталінських репресій, — говорить владика Мстислав, — наша церква правила службу Божу українською мовою, а нині Синод вирішив проводити богослужіння ще й так званою старослов'янською, яка, по суті, є архаїчно-російською, бо справжня давня слов'янська мова — це зовсім інше. У Володимирському ж соборі, головному осідку Філарета, взагалі не визнають української.

В українського православ'я склалися напружені стосунки не лише з Москвою, а й з Римом. Міжконфесійні чвари двох українських церков — УПЦ і УГКЦ — перетворили Галичину на поле розбрату і майже справжніх воєнних дій. Відкиньмо політику, на якій круто замішано ці релігійні сутички. «Сатисфакція» за ліквідаційний Собор 1946 року не робить честі греко-католикам. Так само, як і рішучий наступ українського православ'я під гаслом «Геть Рим!». Поспіх, як правило, приносить протилежні результати. Згадаймо той самий Собор, організований «найкращим другом православ'я» марксистом-атеїстом Сталіним. Спроба московської патріархії знищити греко-католицьку церкву через кілька десятиліть бумерангом повернулася до «стрільця» — російське православ'я не має нині на Галичині будь-якого впливу. За гріхом назирці завжди ходить тінь-розплата. Цю просту істину не треба забувати жодній з конфесій.

Стиль стосунків, запозичених з дохристиянської доби, «око за око, зуб за зуб» — належить до найнижчого рефлекторного рівня суспільної поведінки. Ворожість, як реакція на зустрічну ворожість, завжди викликає ланцюгову реакцію. Хоче того хтось чи ні, але вкоріненість більшої частини Західної України в католицький світ — факт доконаний. І Київ має зрозуміти не тільки галицьку говірку Львова, а й його релігійну мову.

Недавно відбулася зустріч глави української греко-католицької церкви Мирослава Івана Кардинала Любачівського з Президентом України Леонідом Кравчуком. На ній знову йшлося про офіційну реабілітацію греко-католиків.

Досі не призначено представника України у Ватикані, хоча папський нунцій перебуває в нас уже кілька місяців. Вірні УГКЦ донедавна не мали навіть свого храму у Києві: тривалий час єдиним прогресом у цьому напрямку була зміна стін, під якими вони мерзли під час служби Божої — спочатку Покровської церкви, потім дзвіниці на тій же Покровській вулиці на Подолі. Лише недавно громаді передали Микільську церкву на Аскольдовій могилі, а найближчим часом вона одержить Свято-Троїцьку церкву Іонівського монастиря та приміщення дирекції Центрального ботанічного саду. Правда, в Свято-Троїцькій церкві нині володарюють прихильники митрополита Володимира. І дуже сумнівно, що вони зустрінуть «конкурентів» хлібом-сіллю. Отже, ще одна битва за храм? Полінця підкидають, якщо не хочуть, щоб вогнище згасло... І в ньому, наче сухий хмиз, згоряють навіть найкрасномовніші заклики до єдності, спокою та злагоди на українській землі.

— Навіть зі свого патріаршого осідку в Баунд Бруку я бачу, що насправді відносини між обома церквами штучно драматизуються третьою силою. Нині спостерігається відхід від «хмарності», відбувається «прояснення». Доказ цьому — участь делегації УАПЦ у жалобних урочистостях, пов'язаних з перепохованням тлінних останків глави УГКЦ Блаженнішого патріарха Йосифа Сліпого. Я прийняв це запрошення. І вважаю, що в нашому тяжкому житті ми повинні обніматися не тільки над домовинами, а й разом шукати любові на шляху, що лежить перед нами, перед нашим від віків християнським народом. Я ніколи не поривав контактів з католицькою громадою, підтримував тісні стосунки з митрополитом Шептицьким під час своєї парламентської діяльності в Польщі. Та й, до речі, моя дружина була греко-католичкою.

Про зближення двох українських церков в останні роки життя дедалі частіше думав Йосиф Сліпий. Це видно з його заповіту. Патріарх розчарувався в патронаті Риму над УГКЦ. На жаль, смерть обірвала його кроки до соборної незалежної Української православної церкви. Нині Рим робить вигляд, що йому байдуже до наших взаємин з УГКЦ. Насправді, він боїться допустити тісніші контакти і дуже пильнує за збереженням традиційної ієрархії. Я маю багато доказів цьому. Римська курія, як і Московська патріархія, всіляко перешкоджають і перешкоджатимуть процесу зближення православних і греко-католиків, а позиція глави УГКЦ кардинала Любачівського в цьому плані дуже нечітка. Принаймні в контактах зі мною кардинал дотримує надто офіційного тону.

Якби навіть вдалося якимось чином об'єднати всіх християнських владик під банею одного храму, це ще б не означало утворення єдиного Київського патріархату. Без відродження в Україні самого духу християнства, без спалаху вогнища віри склеєний з уламків патріархат буде просто хитромудрою комбінацією далеких від благочестя й віри політиків. Надто багато нині тих, хто топче перли, і готових розтерзати будь-кого, щоб солодко їсти і м'яко спати. Є серед них, на жаль, і люди в рясах.

Але хочеться вірити: настав час прощення, адже й Христос учив: «Любіть ворогів ваших». Патріарх Мстислав на закінчення нашої бесіди процитував апостола Павла:«...Над усе візьміть щит віри, яким зможете погасити всі огненні стріли лукавого. Бо покликав нас Бог не на нечисть, але на освячення»...

Катерина КІНДРАСЬ, Людмила КОХАНЕЦЬ, Валентин ЛАБУНСЬКИЙ, спеціальні кореспонденти «Голосу України».

лумани і суяр-
ко зорієнтува-
ільша церква
ена філаретів-
лі ближче під-
і, за якою за-
лігія і почина-
а й продажна
они розуміють,
ще не минув,
ість фахівця з
теїзму назвати-
ем — і будеш

**арх Українсь-
ної церкви я
до православ-
України часто
тими справа-
кликав її Гос-
ньоконфесійні
ояння з греко-
йшли на пер-
іальності на-**

нині Синод вирішив проводити богослужіння ще й так званою старослов'янською, яка, по суті, є архаїчно-російською, бо справжня давня слов'янська мова — це зовсім інше. У Володимирському ж соборі, головному осідку Філарета, взагалі не визнають української.

В українського православ'я склалися напружені стосунки не лише з Москвою, а й з Римом. Міжконфесійні чвари двох українських церков — УПЦ і УГКЦ — перетворили Галичину на поле розбрату і майже справжніх воєнних дій. Відкиньмо політику, на якій круто замішано ці релігійні сутички. «Сатисфакція» за ліквідаційний Собор 1946 року не робить честі греко-католикам.

ньому, наче сухий хмиз, згоряють навіть найкрасномовніші заклики до єдності, спокою та злагоди на українській землі.

— Навіть зі свого патріаршого осідку в Баунд Бруку я бачу, що насправді відносини між обома церквами штучно драматизуються третьою силою. Нині спостерігається відхід від «хмарності», відбувається «прояснення». Доказ цьому — участь делегації УАПЦ у жалобних урочистостях, пов'язаних з перепохованням тлінних останків глави УГКЦ Блаженнішого патріарха Йосифа Сліпого. Я прийняв це запрошення. І вважаю, що в нашому тяжкому житті ми повинні обніматися не тільки над домовинами, а й разом

РУХЛЯВЕ ДЕРЕВО

Релігія і суспільство

**цим не заба-
татися вчора-
комуністичні
льки сміття ни-
овкола церкви!
», лжепророки
Людей лякають
атягують у са-
, нав'язують
яд. Щоб наша
змогла сіяти
а добру землю,
, які за ним
залишити нас
моя позиція, і
у.**

стає знаряд-
гине. Її ого-
релігією не ли-
святі отці, від
ься і прочани.
тро перетворив
атріархію на
справах релі-
я вистояло то-
ячуючи духов-
і апостолів ві-
церковна кри-
итті загрожува-
самої нації.
діяльність ми-
етра Могили,
повторювати
, і всякий дім,
я в собі, заги-
ала українське
Нині Господь
тувати розді-
блених право-
тим, хто ніко-
ав віри і зберіг
о перед Богом
ати.

тислав і досі
нції в Україні.
о «заступник»
них палатах у
кінській вули-
і в золотих ра-
я портрети Пі-
Філарета. Па-
ухо ізольова-
астви і свяще-
ніхто не нава-
тупити поріг
ера, де тимча-
ладика.

ха використо-
як прикриття
их дій керівни-
Української
ркви — Київ-
хату, яку пат-
в не визнає.
ння церков, не
ловіння влади-
, не цікавля-
астви, переве-
Філарета цер-
на Богослова,
онастир.

**аси страшних
епресій, — го-
а Мстислав, —
равила службу
ькою мовою, а**

Так само, як і рішучий наступ українського православ'я під гаслом «Геть Рим!». Поспіх, як правило, приносить протилежні результати. Згадаймо той самий Собор, організований «найкращим другом православ'я» марксистом-атеїстом Сталіним. Спроба московської патріархії знищити греко-католицьку церкву через кілька десятиліть бумерангом повернулася до «стрільця» — російське православ'я не має нині на Галичині будь-якого впливу. За гріхом назирці завжди ходить тінь-розплата. Цю просту істину не треба забувати жодній з конфесій.

Стиль стосунків, запозичених з дохристиянської доби, «око за око, зуб за зуб» — належить до найнижчого рефлекторного рівня суспільної поведінки. Ворожість, як реакція на зустрічну ворожість, завжди викликає ланцюгову реакцію. Хоче того хтось чи ні, але вкоріненість більшої частини Західної України в католицький світ — факт доконаний. І Київ має зрозуміти не тільки галицьку говірку Львова, а й його релігійну мову.

Недавно відбулася зустріч глави української греко-католицької церкви Мирослава Івана Кардинала Любачівського з Президентом України Леонідом Кравчуком. На ній знову йшлося про офіційну реабілітацію греко-католиків.

Досі не призначено представника України у Ватикані, хоча папський нунцій перебуває в нас уже кілька місяців. Вірні УГКЦ донедавна не мали навіть свого храму у Києві: тривалий час єдиним прогресом у цьому напрямку була зміна стін, під якими вони мерзли під час служби Божої — спочатку Покровської церкви, потім дзвіниці на тій же Покровській вулиці на Подолі. Лише недавно громаді передали Микільську церкву на Аскольдовій могилі, а найближчим часом вона одержить Свято-Троїцьку церкву Іонівського монастиря та приміщення дирекції Центрального ботанічного саду. Правда, в Свято-Троїцькій церкві нині володарюють прихильники митрополита Володимира. І дуже сумнівно, що вони зустрінуть «конкурентів» хлібом-сіллю. Отже, ще одна битва за храм? Полінця підкидають, якщо не хочуть, щоб вогнище згасло... І в

шукати любові на шляху, що лежить перед нами, перед нашим від віків християнським народом. Я ніколи не поривав контактів з католицькою громадою, підтримував тісні стосунки з митрополитом Шептицьким під час своєї парламентської діяльності в Польщі. Та й, до речі, моя дружина була греко-католичкою.

Про зближення двох українських церков в останні роки життя дедалі частіше думав Йосиф Сліпий. Це видно з його заповіту. Патріарх розчарувався в патронаті Риму над УГКЦ. На жаль, смерть обірвала його кроки до соборної незалежної Української православної церкви. Нині Рим робить вигляд, що йому байдуже до наших взаємин з УГКЦ. Насправді, він боїться допустити тісніші контакти і дуже пильнує за збереженням традиційної ієрархії. Я маю багато доказів цьому. Римська курія, як і Московська патріархія, всіляко перешкоджають і перешкоджатимуть процесу зближення православних і греко-католиків, а позиція глави УГКЦ кардинала Любачівського в цьому плані дуже нечітка. Принаймні в контактах зі мною кардинал дотримує надто офіційного тону.

Якби навіть вдалося якимось чином об'єднати всіх християнських владик під банею одного храму, це ще б не означало утворення єдиного Київського патріархату. Без відродження в Україні самого духу християнства, без спалаху вогнища віри склеєний з уламків патріархат буде просто хитромудрою комбінацією далеких від благочестя й віри політиків. Надто багато нині тих, хто топче перли, і готових розтерзати будь-кого, щоб солодко їсти і м'яко спати. Є серед них, на жаль, і люди в рясах.

Але хочеться вірити: настав час прощення, адже й Христос учив: «Любіть ворогів ваших». Патріарх Мстислав на закінчення нашої бесіди процитував апостола Павла:«...Над усе візьміть щит віри, яким зможете погасити всі огненні стріли лукавого. Бо покликав нас Бог не на нечисть, але на освячення»...

**Катерина КІНДРАСЬ,
Людмила КОХАНЕЦЬ,
Валентин ЛАБУНСЬКИЙ,
спеціальні кореспонденти «Голосу України».**

На перехрестях культури

ПОВЕРНІТЬ ДИТИНІ КНИЖКУ

На запитання, чи можливо виховати підростаюче покоління без дитячих книжок, відповісти можна лише негативно — ні, не можна! В останнє десятиріччя намітився спад інтересу юного читача до книжок, і це стало великою бідою, змушує бібліотеки, вчителів шукати якихось нових форм роботи з книгами, щоб приучити до них дітей. Бо покоління, яке не читає, — це вже запрограмована бездуховність суспільства, що веде до падіння моралі.

І ось біда прийшла з іншого боку — виникла загроза, що дитячої літератури й випускати не будуть, адже дитяче [illegible]вництво [illegible]ули в бурхл[illegible] море ко[illegible]ціалізації: випливе — то випливе, а ні — що ж, закони ринку жорстокі.

Можна передбачити, що не випливе, бо чи багато прибутку від малооб'ємних дитячих книжок, які до того ж й ілюструвати потрібно гарно, і видавати на доброму папері, щоб зацікавити читача, і, головне, виносити на обкладинку недорогу ціну, щоб дитина могла книжку купити. И не одну-дві, а купувати постійно, щоб з читаючої з малих років людини виріс думаючий громадянин, творець своєї долі і своєї держави.

Ст[illegible]о перед д[illegible]ми намірам[illegible] видавців ди[illegible]чих книжок виросли шалені розцінки друкарень за поліграфічні послуги, прагнення книготорговельних організацій до високих [illegible]цінок, «[illegible]ок» змушує [illegible] крутит[illegible] щоб вижити, вистояти. І якщо на дитячу книжку поставити дійсну ціну, її собівартість, то й книготорг відсторониться, і покупець не наважиться купити, навіть розуміючи, що означає книга у житті його дитини.

Дитяче видавництво «Веселка» завжди могло пишатися культурою видання книг, гарно художньо оформлені книги довго не залежувалися на полицях, та й взагалі дитяча література завжди мала чималий попит, проблем з її розповсюдженням не було. Працівники видавництва, дитячі [illegible]письменники [illegible]чували, що [illegible] потрібні, [illegible]ять велику державну справу виховання підростаючого покоління. Я завжди з якимось внутрішнім хвилюванням, святом у душі приїздила зрідка в це, рідне для мене, дитячого письменника, видавництво. Святковість створювали виставки книжок у вестибюлі, розкішні розписи першого поверху, де розмістився такий потрібний для аналізу дитячого читання і роботи з дітьми Дім дитячої книги.

Але у цей приїзд до Києва і відвідин видавництва біль з перших кроків охопив душу: увесь перший поверх завалено пакунками з книгами, їх повертають з друкарень «до кращих часів», бо за дешевшу ціну книготорг не береться розповсюджувати, а за дорожчу — не розкупить читач. Редактори більше працюють вантажниками, ніж над рукописами, бо плани скорочені, вже готові до видання книги знімаються з виробництва, редакторів звільняють. До мінімуму скоротили й працівників Дому дитячої книги, а частину приміщення видавництва віддали в оренду.

Чи можна за таких обставин скрушно розводити руками й зітхати — у ринку, мовляв, свої закони? Ні, дитячу книгу, хоча б на перших порах, потрібно рятувати, зберегти чудові традиції видавництва, зберегти авторів, напрацьовувати нове, що відповідало б сьогоднішньому моменту становлення української держави. Якщо цей процес припинити, то хто ж таку державу будуватиме, який потенціал суспільства можна створити з бездуховного школяра, котрий не читає, примітивно думає; з підлітка, позбавленого почуття справжнього патріотизму, обов'язку перед суспільством, добра до людей? Хвиля споживацтва, викривленого уявлення про справжню цивілізацію, жага наживи, збагачення навіть шляхом злочину ламають юні душі. Що ж ми протиставимо цьому? Досить підійти до будь-якого комерційного розвалу на лотках, і все стане зрозуміло. Чому все пустили на самоплив? Хіба це демократія? Це безладдя. В усіх країнах, де процвітає ринок, моральні проблеми суспільства контролюються, судом карається розповсюдження на вулиці порнографії, розтління юних душ. В Америці, на яку ми всі раптом задивилися, існує усталене поняття: найвигідніше вкладення капіталу — в освіту. Справді, так вважати можуть в розумному суспільстві, яке передбачає перспективу розвитку і прагне надійно її забезпечити.

То що відбувається з нами, чому в нас дитяча книжка, яка дає відповіді майбутньому громадянинові на питання як жити, яким бути, раптом стала непотрібною, опинилася на межі загибелі? Про яке майбутнє можна думати, на скільки десятиліть такий підхід відкине нас назад?

В усьому світі заклади культури перебувають на дотації держави, інакше вони не змогли б існувати. І як би важко не було тепер, такі кошти знаходити потрібно, адже втрачені культурні цінності не відновлюються. Навіть під час війни видавалися дитячі книжки, дитяче союзне видавництво працювало, редактори були на своїх місцях.

Знаю, що вже якусь частину податків зняли з дитячого видавництва, але на такий важкий період потрібно зняти всі податки, треба перекрити ті шляхи спекулятивної торгівлі, куди йдуть кращі видання, необхідно взяти під контроль масову літературу низького гатунку, що заповнила вулиці міст.

Ми боїмося слова «цензура», але моральна цензура повинна існувати обов'язково! Та хіба ж ті видання популярних книжок, казок, фантастики, пригод, що мають попит, зможуть вирішити проблеми виховання? Вони не замінять історичну пізнавальну книгу, не дадуть відповіді на питання життя, які хвилюють підлітка, що входить у нього. Необхідно постійно видавати і розповсюджувати сучасну дитячу літературу. Уповільнювати або навіть переривати цей процес — злочинно!

Лише так, через газету, я можу звернутися до уряду України, до її Президента — допоможіть врятувати дитячу книжку, це велика необхідність, від цього залежить майбутнє нашої країни.

**Майя ФРОЛОВА,
письменниця.**

Черкаси.

СЛУЖИТИ справі тією мірою, якою вона слу-
жить тобі — давно заведено у наших керів-
них колах. Тому коли навесні цього року
депутат Верховної Ради України Валерій Івасю
розповів на сторінках «Голосу України» (№ 57 з
28 березня) про бездіяльність структур, поклика-
них займатися проблемами СНІДу, широка гро-
мадськість це не сприйняла як щось таке, що ви-
ходить за межі звичного. Вразила хіба що історі
про те, як Республіканський центр боротьби і
СНІДом, очолюваний директором інституту ін
фекційних хвороб А. Фроловим під патронаже
Міністерства охорони здоров'я займався органі-
зацією системи перекачування державних гроше
у кишені приватних осіб. Хоча заступник міністр
Б. Марієвський запевняв, що у центрі «створено.
солідну мережу лабораторій, ведеться сучасна ка
дрова підготовка вірусологів, налагоджено на ма
лому підприємстві виробництво перспективних ді
агностичних тест-систем...», В. Івасюк доводив
зазначена діяльність центру є суцільна фікція. На
справді ж гроші — 65 мільйонів карбованців, ви
ділені урядом на перше півріччя 1992 року ці
льовим призначенням на боротьбу із СНІДом
«МОЗ і центр використовують... для створення
впливової креатури серед вищих наукових кіл»
Наочний приклад — фінансування виробництв
тих самих тест-систем. У виступі на пленарному
засіданні Верховної Ради 31 жовтня минулого ро
ку міністр охорони здоров'я запевнив парламент
що питання діагностики СНІДу можна вважати ро
зв'язаним завдяки тому, що випущено якісний ді
агностикум для СНІДу. «Створено мале підприєм
ство при Інституті інфекційних захворювань. Вже

СНІД: М
МОВЧКИ В

Нарешті стало відомо: **Національний комітет очолив академік Геннадій МАЦУКА.** І ви розумієте, з якими почуттями я йшла до нього на розмову.

— Геннадію Харлампійовичу, з огляду на події, що передували вашому призначенню на посаду голови Національного комітету боротьби із захворюванням на СНІД, я поставлю, може, не дуже делікатне запитання: що привело вас у крісло, за яке, кажуть, боролися не тільки патріоти, а й люди, котрі прагнули влади і грошей? Адже у вас і без того досить турбот — очолюєте Інститут молекулярної біології і генетики Академії наук...

— Щодо подій, які передували, я ними не цікавився. Із приватних розмов дещо знаю, а офіційно — нічого. Та й не хочу знати. Попереду стільки роботи!.. Нею і треба займатися.

Що ж до того, як потрапив у це крісло,— певною мірою випадково. Коли добирали кандидатури на посаду голови Комітету, запросили різні відомства, які мають відношення до проблем СНІДу. Наш інститут веде широкі роботи в цій галузі, тож подали і мою кандидатуру, як альтернативну кандидатурам Сергія Комісаренка і Валерія Смирнова. Я сприйняв це як необхідну формальність. Коли ж мені подзвонили і сказали, що вибір випав на мене, злякався: «Ні в якому разі!» Та зрештою погодився. І тепер мене інтриги не цікавлять. Треба справу робити.

— Яка на сьогодні картина захворюваності на СНІД в Україні?

— На 1 жовтня було 289 інфікованих, в тому числі 109 жителів України, всі інші — іноземці. Хворих — 12 чоловік, із них п'ятеро дітей. П'ятеро дорослих і четверо дітей померли. Проти минулого року кількість інфікованих збільшилася удвічі. За географією: в Одесі маємо 43 інфікованих, у Києві — 19, у

Донецьку —
ровську, Хар
— по 5. Він
ська, Терноп
ницька облас
ті. Але це не
ни справді ч
до всіх цифр
треба додати

**— І в яки
тиме Комітет**

— По-перш
ному. Почина
ку, обстежен
зько 24 міл
Але ж ми п
лежність від
тому, що є п
куми, які йду
вому потоці,
ні тест-систем
товуються д
ня або запер
них на прост
мах даних пр
русу в тієї ч
Ці уточнювал
робила 'Моск
це невигідно,
куповувати
кордоном, а
платимо. Укр
ді. Разом
охорони здор
рішувати пит
якою фірмо
про налагодж
ва діагности
У нього кіль
ковий, фінан
всі фірми з
постійний ри
хочемо налаг
цтво, яке хоч
можливість п
ності від зако
колегії Комі
глядатимуться
фірм, далі їх
спертна рада

Другий на
сті Комітету
ний. Тут є де
налагодив ви
зервативів. Я
ти потреби
це значно зм
швидкого
СНІДу. Ал
щодо способі
лося заражен
пацієнтів, гов
що 67 з них
статевим шля

...естях культури

...ВЕРНІТЬ ...ТИНІ КНИЖКУ

...ння, чи можливо виховати підростаюче поко... ...чих книжок, відповісти можна лише негативно ...ні! В останнє десятиріччя намітився спад інте... ...тача до книжок, і це стало великою бідою, зму... ...в, вчителів шукати якихось нових форм роботи ...б приучити до них дітей. Бо покоління, яке не ...вже запрограмована бездуховність суспільства, ...діння моралі.

...ришла з іншо... ...никла загроза, ...літератури й ви... ...дуть аджe ди... ...ули в ...ерціаліза... ...то випливе, а ...закони ринку

...бачити, що не ...багато при... ...об'ємних дитя... ...кі до того ж й ...отрібно гарно, і ...доброму папері, ...и читача, і, го... ...и на обкладин... ...іну, щоб дитин... ...ку купити. И не ...упувати постій... ...аючої з малих ...вирic думаючий ...рець своєї до... ...жави.

...д ...ми на... ...ли ди...их кни... ...залені розцін... ...а поліграфічні ...ення книготор... ...анізацій до ви... ...ок» змуу... ...щоб ви... ...якщо на ...поставити дій... ...бiвартість, то ...відсторониться, ...наважиться ку... ...розуміючи, що ...у житті його

...авництво «Ве... ...могло пишати... ...видання книг, ...но оформлені ...залежувалися ...й взагалі ди... ...завжди мала ...проблем з її ...ням не було. ...давництва, ди... ...чували, ...ті ве... ...справу вихо... ...ючого поколін... ...якимось внут... ...нням, святом ...за зрідка в це, ...ене, дитячого ...видавництво. ...зорювали вис... ...у вестибюлі, ...першого по... ...ictився такий ...аналізу дитя... ...роботи з діть... ...ої книги.

...приїзд до Киє... ...давництва біль... ...ів охопив ду... ...ий поверх за... ...ими з книгами, ...з друкарень ...сів», бо за де... ...оторг не бе... ...сюджувати, а ...не розкупить ...ри більше пра... ...иманих, ніж над ...плани скоро... ...ві до видання ...ся з вироб... ...рів звільня... ...ву скоротили ...Дому дитячої ...у приміщення ...дала в орен...

...з таких обста... ...водити рука... ...у ринку, мов... ...и? Ні, дитячу ...а перших по... ...рятувати, збе... ...радиції видав... ...авторів, на... ...ове, що відпо... ...ішньому мо... ...м українсь...

...кої держави. Якщо цей процес припинити, то хто ж таку державу будуватиме, який потенціал суспільства можна створити з бездуховного школяра, котрий не читає, примітивно думає; з підлітка, позбавленого почуття справжнього патріотизму, обов'язку перед суспільством, добра до людей? Хвиля споживацтва, викривленого уявлення про справжню цивілізацію, жага наживи, збагачення навіть шляхом злочину ламають юні душі. Що ж ми протиставимо цьому? Досить підійти до будь-якого комерційного розвалу на лотках, і все стане зрозуміло. Чому все пустили на самоплив? Хіба це демократія? Це безладдя. В усіх країнах, де процвітає ринок, моральні проблеми суспільства контролюються, судом карається розповсюдження на вулиці порнографії, розтління юних душ. В Америці, на яку ми всі раптом задивилися, існує усталене поняття: найвигідніше вкладення капіталу — в освіту. Справді, так вважати можуть в розумному суспільстві, яке передбачає перспективу розвитку і прагне надійно її забезпечити.

То що відбувається з нами, чому в нас дитяча книжка, яка дає відповіді майбутньому громадянинові на питання як жити, яким бути, раптом стала непотрібною, опинилася на межі загибелі? Про яке майбутнє можна думати, на скільки десятиліть такий підхід відкине нас назад?

В усьому світі заклади культури перебувають на дотації держави, інакше вони не змогли б існувати. І як би важко не було тепер, такі кошти знаходити потрібно, адже втрачені культурні цінності не відновлюються. Навіть під час війни видавалися дитячі книжки, дитяче союзне видавництво працювало, редактори були на своїх місцях.

Знаю, що вже якусь частину податків зняли з дитячого видавництва, але на такий важкий період потрібно зняти всі податки, треба перекрити ті шляхи спекулятивної торгівлі, куди йдуть кращі видання, необхідно взяти під контроль масову літературу низького гатунку, що заповнила вулиці міст.

Ми боїмося слова «цензура», але моральна цензура повинна існувати обов'язково! Та хіба ж ті видання популярних книжок, казок, фантастики, пригод, що мають попит, зможуть вирішити проблеми виховання? Вони не замінять історичну пізнавальну книгу, не дадуть відповіді на питання життя, які хвилюють підлітка, що входить у нього. Необхідно постійно видавати і розповсюджувати сучасну дитячу літературу. Уповільнювати або навіть переривати цей процес — злочинно!

Лише так, через газету, я можу звернутися до уряду України, до її Президента — допоможіть врятувати дитячу книжку, це велика необхідність, від цього залежить майбутнє нашої країни.

Майя ФРОЛОВА,
письменниця.

Черкаси.

«Cito!»

СЛУЖИТИ справі тією мірою, якою вона служить тобі — давно заведено у наших керівних колах. Тому коли навесні цього року депутат Верховної Ради України Валерій Івасюк розповів на сторінках «Голосу України» (№ 57 за 28 березня) про бездіяльність структур, покликаних займатися проблемами СНІДу, широка громадськість це не сприйняла як щось таке, що виходить за межі звичного. Вразила хіба що історія про те, як Республіканський центр боротьби із СНІДом, очолюваний директором інституту інфекційних хвороб А. Фроловим під патронажем Міністерства охорони здоров'я займався організацією системи перекачування державних грошей у кишені приватних осіб. Хоча заступник міністра Б. Марієвський запевняв, що у центрі «створено... солідну мережу лабораторій, ведеться сучасна кадрова підготовка вірусологів, налагоджено на малому підприємстві виробництво перспективних діагностичних тест-систем...», В. Івасюк доводив: зазначена діяльність центру є суцільна фікція. Насправді ж гроші — 65 мільйонів карбованців, виділені урядом на перше півріччя 1992 року цільовим призначенням на боротьбу із СНІДом, «МОЗ і центр використовують... для створення впливової креатури серед вищих наукових кіл». Наочний приклад — фінансування виробництва тих самих тест-систем. У виступі на пленарному засіданні Верховної Ради 31 жовтня минулого року міністр охорони здоров'я запевнив парламент, що питання діагностики СНІДу можна вважати розв'язаним завдяки тому, що випущено якісний діагностикум для СНІДу. «Створено мале підприємство при Інституті інфекційних захворювань. Вже мільйони доз буде зроблено до кінця цього року, до кінця наступного — близько шести мільйонів...»

Аналіз документів, що стосувалися діяльності підприємства «Діапроф», яке мав на увазі Спіженко, дозволило Івасюку оголосити твердження міністра таким, що не відповідає істині: «Діапроф» — лише оптово-роздрібна база московського концерну «Дед Мазай», і до виробництва тест-систем має лише те відношення, що ...наклеює на упаковки етикетки. Що ж до наукової діяльності підприємства, то, за словами Івасюка, вона зводилася до вивчення таких питань, як «токсичний вплив на організм людини матеріалів, з яких зроблено «кружку Эсмарха», тобто пристрою клізми, яким у всьому світі користуються майже століття. Якщо взяти до уваги те, що одним з співзасновників «Діапрофу» був голова згаданого центру Фролов, а дозвіл на фінансування його «наукової діяльності» давало керівництво Міністерства, то напрошувалися певні запитання і припущення.

Хід міркувань Івасюка ніби і не викликав сумніву, бо ґрунтувався на документах, але його супротивники не мовчали,— в очах обивателя конфлікт набув вигляду звичайної колотнечі навколо крісла голови Національного комітету боротьби із захворюванням на СНІД, який на той час формувався. Лише у вузькому колі спеціалістів, що займалися проблемами СНІДу, розуміли: у це крісло не можна допускати представника корумпованих кіл, адже йдеться про долю держави. Так і казали: вибираючи голову комітету, Президент вибирає долю України.

СНІД: МИ ДОВГО МОВЧКИ ВІДСТУПАЛИ

Нарешті стало відомо: **Національний комітет очолив академік Геннадій МАЦУКА.** І ви розумієте, з якими почуттями я йшла до нього на розмову.

— Геннадію Харлампійовичу, з огляду на події, що передували вашому призначенню на посаду голови Національного комітету боротьби із захворюванням на СНІД, я поставлю, може, не дуже делікатне запитання: що привело вас у крісло, за яке, кажуть, боролися не тільки патріоти, а й люди, котрі прагнули влади і грошей? Адже у вас і без того досить турбот — очолюєте Інститут молекулярної біології і генетики Академії наук...

— Щодо подій, які передували, я ними не цікавився. Із приватних розмов дещо знаю, а офіційно — нічого. Та й не хочу знати. Попереду стільки роботи!.. Нею і треба займатися.

Що ж до того, як потрапив у це крісло,— певною мірою випадково. Коли добирали кандидатури на посаду голови Комітету, запросили різні відомства, які мають відношення до проблем СНІДу. Наш інститут веде широкі роботи в цій галузі, тож подали і мою кандидатуру, як альтернативну кандидатурам Сергія Комісаренка і Валерія Смирнова. Я сприйняв це як необхідну формальність. Коли ж мені подзвонили і сказали, що вибір випав на мене, злякався: «Ні в якому разі!» Та зрештою погодився. І тепер мене інтриги не цікавлять. Треба справу робити.

— Яка на сьогодні картина захворюваності на СНІД в Україні?

— На 1 жовтня було 289 інфікованих, в тому числі 109 жителів України, всі інші — іноземці. Хворих — 12 чоловік, із них п'ятеро дітей. П'ятеро дорослих і четверо дітей померли. Проти минулого року кількість інфікованих збільшилася удвічі. За географією: в Одесі маємо 43 інфікованих, у Києві — 19, у Донецьку — 10, у Дніпропетровську, Харкові, Запоріжжі — по 5. Вінницька, Волинська, Тернопільська, Хмельницька області офіційно чисті. Але це не означає, що вони справді чисті. Теоретично до всіх цифр, які я назвав, треба додати щонайменше 0.

— І в яких напрямах діятиме Комітет?

— По-перше, в діагностичному. Починаючи з 1987 року, обстеження пройшли близько 24 мільйонів чоловік. Але ж ми потрапили у залежність від Росії. Справа в тому, що є просто діагностикуми, які йдуть на скринінговому потоці, а є уточнювальні тест-системи, які використовуються для підтвердження або заперечення одержаних на простих діагностикумах даних про наявність вірусу в тієї чи іншої людини. Ці уточнювальні тест-системи робила Москва. А тепер їй це невигідно, бо ж треба закуповувати інгредієнти за кордоном, а ми валютою не платимо. Україна у безвиході. Разом з Міністерством охорони здоров'я будемо вирішувати питання про те, з якою фірмою домовлятися про налагодження виробництва діагностикумів в Україні. У нього кілька аспектів: науковий, фінансовий... Нарешті всі фірми зацікавлені мати постійний ринок збуту, ми ж хочемо налагодити виробництво, яке хоча б згодом дало можливість позбутися залежності від закордону. Днями на колегії Комітету саме й розглядатимуться пропозиції фірм, далі їх проаналізує експертна рада — і до діла!

Другий напрямок діяльності Комітету — профілактичний. Тут є деякі успіхи. МОЗ налагодив виробництво презервативів. Якщо задовольнити потреби в цій продукції, це значно зменшить загрозу швидкого розповсюдження СНІДу. Але аналіз даних щодо способів, якими відбулося зараження сьогоднішніх пацієнтів, говорить про те, що 67 з них були інфіковані статевим шляхом, всі інші — під час різних медичних маніпуляцій, або через матір. Тож бачите, що профілактика СНІДу вміщує в собі широкий спектр проблем. Це — якщо виходити навіть із загальноприйнятих поглядів на шляхи розповсюдження вірусу. А якщо взяти до уваги нові гіпотези... Грошей же поки що бракує навіть на те, щоб вести просвітницьку роботу, наприклад, випускати журнал, зробити регулярними телепередачі. Ближчим часом планується на телебаченні гала-концерт, під час якого постараємося висвітлити проблеми СНІДу. Але людина так влаштована, що коли хочеш їй щось втлумачити, треба повторювати й повторювати.

Лікування — наступний напрям. Тут, мені здається, Міністерство охорони здоров'я діє в межах сьогоднішніх можливостей.

На діагностиці, профілактиці й лікуванні можна було б і побудувати боротьбу зі СНІДом, але ж ми маємо Чорнобиль. І це означає, що не знаємо, який варіант вірусу у нас діє. Шукаємо відомі в світі варіанти, а може, в нас є невідомий. Вірус СНІДу мутує в мільйон разів скоріше, ніж будь-який ДНК-місткий вірус, тому й не можуть розробити вакцину. Його догнати неможливо. Робиш вакцину проти одного варіата, а він уже зовсім інший. Але є у ВІЛ маленька константна частина, яка не змінюється. Це вселяє оптимізм. За неї і намагаються «зачепитися» вчені.

— Чи задовольняє вас правова база, на яку доведеться спиратися Комітету? Адже стільки суперечок точилося навколо Закону, і не всіх спеціалістів він влаштовує...

— У нашому Законі мені подобається те, що він не припускає подвійного тлумачення. Інша справа — що не всі аспекти проблеми враховує. Наприклад, так і залишилося за його межами питання з особами, які відбувають покарання. Зрозуміло, що інфіковані мають бути ізольовані. А як? Де? Те саме з бомжами. Те саме навіть з цілком нормальними людьми, від яких відмовляються рідні через небезпеку спілкування. Десь по Києву ходять п'ять молодих людей, які пішли з лікарні в нікуди, бо всі від них відмовилися. Одну дівчину знайшли, коли вже була заражена і іншою інфекцією — на той час у неї налічувалося до 100 контактів.

Таких «неузгоджень» Закону і життя доволі. І всіма ними ми маємо займатися. Тому до Комітету ввійшли представники різних відомств, які мають причетність до розв'язання проблем СНІДу.

— До речі, про стосунки з відомствами. Національний комітет — при Президенті України, в його обов'язках здійснення державного управління у сфері боротьби із захворюванням на СНІД. Наші ж відомства відомі своїми амбіціями. Чи є механізми впливу на них?

— Деяку настороженість з їхнього боку я відчуваю. Та хочеться, щоб у відомствах зрозуміли: ми не збираємося втручатися в їхнє «особисте життя», підмінювати їх: нам на те і фізичних сил не вистачить. Нам усім треба намагатися разом розв'язувати вузли, що їх зав'язує життя. Взяти хоча б приклад з тест-системами. У цьому питанні вже всі заплуталися. Міністр каже: беріть гроші, тільки скажіть, яка справді потрібна. Ось ми намагатимемось розібратись.

— Ви сказали: не вистачить фізичних сил. Бракує спеціалістів? В Указі Президента сказано, що Комітет матиме до 90 чоловік штату і понад 4 мільйони грошей на утримання.

— Пізніше було сказано, що 12 чоловік, а зійшлися на 30. А про мільйони питання зависло.

— Але ж в Указі... Виходить навіть створюючи такий важливий орган після таких серйозних суперечок, не все продумали?

— ...

— Як же працюватимете? У вас стільки підрозділів: науковий, медичний, соціальних проблем, міжнародний...

— Все згодом вирішиться.

— Але ж часу й так згаяли стільки, що і прощення немає.

— На жаль, для нас це природно. Були б ми німцями, інакше б чинили. А ми такі, які ми є. Таке і життя маємо. Та будемо оптимістами. Приходьте на колегію. Там відбудеться предметна розмова.

...Подякувавши, я обіцяла прийти на колегію. І була там. І з прикрістю можу доповісти: очікуваної предметної розмови про стан обстеження населення України на СНІД не відбулося. (А жаль, у мене викликає сумнів цифра,— що її навів Геннадій Харлампійович,— нібито обстежено 24 мільйони чоловік. Якби кожний другий в Україні пройшов таке обстеження, про це говорили б). Не готовими виявилися члени Колегії представити і пропозиції фірм — виробників тест-систем. І стало очевидно: бійцем Національний комітет ще не скоро буде. СНІД же веде наступ по всьому фронту.

Марина ДЯТЛОВА,
оглядач з питань охорони здоров'я.

Сьогодні у «Курені» гостює найпопулярніший гумористичний журнал

ПЕРЕЦЬ

СМІЙТЕСЯ З НАМИ!

Відомо, що три години сміху замінюють сто грамів масла. І ви їх матимете протягом усього наступного року, незважаючи ні на яку гіперінфляцію!

Матимете, якщо оформите передплату на *ЖУРНАЛ «ПЕРЕЦЬ»!*

«Перець» — це смішні, іронічні, сатиричні, дошкульні карикатури, гуморески, фейлетони, усмішки!

Навіть передплатна ціна як на сьогодні — сміхотворна! Усього 132 купони на рік. Журнал виходить двічі на місяць. НАШ ІНДЕКС — 74393.

Ні в що ви так вигідно не зможете вкласти оті 132 купони, як у передплату «Перця»!

СМІЙТЕСЯ НА ЗДОРОВ'Я!

Смійтеся з нами! Крізь сльози! Через — «не можу»! І вам стане легше!

ПЕРЧАНИ.

Павло ГЛАЗОВИЙ

БЕЗ НАЧАЛЬНИКІВ НЕ МОЖНА

Що б про нас не говорили, що б там не казали,
А по кількості начальства всіх ми перегнали.
Є начальники над тими, що обід готують.
Є над тими, що дороги в місті асфальтують.
Є начальники над тими, що залізо плавлять.
Є начальники над тими, що олію давлять.
Є начальники над тими, що в цехах працюють.
Є над тими, що в ансамблях гопака танцюють.
Є над тими, які грають на віолончелях.
Є над тими, які крутять дітей в каруселях.
Є начальники над тими, що ставлять фонтани.
Є начальники над тими, що пишуть романи.
Є усюди — в родбудинках і на кладовищі.
Є над кожним начальником начальники вищі,
Як над кожним офіцером є ще й генерали.
По кількості начальників ми всіх перегнали.
Все це можна закруглити думкою ясною,
Але знайте, що начальство є і наді мною.

СИНОК

Оббивати чорним двері увійшло у моду.
А за тими за дверима сидить син народу.
У приймальні під стіною від вікна до входу
Натопталось щонайменше сорок душ народу.
Раптом — брязь! — у телефоні задзижчала кнопка.
Син народу з кабінету вилетів, як пробка.
Підкотилася до ганку дорога машина,
І помчався син народу до вищого сина.
Люди ждали-виглядали та й пішли додому.
Не діждалися в синочка сорок душ прийому.
Є такі, що на трибунах звуть себе с и н а м и.
А до крісел як дорвуться, то стають ч и н а м и.
А яка ж то осоружна бісова личина,
Що нікого знать не хоче, крім старшого чина!

ДОБРА ДУША

Чоловік говорить жінці: — Ти сходи по воду.—
Жінка глянула сердито: — У таку негоду?
Та хороший же хазяїн в цю холодну пору
Пожаліє і собаку вигнати із двору. —
Чоловік змахнув руками:— О, пішла в атаку.
Хто ж сказав, щоб ти з собою узяла собаку?

СИНІ ВУХА

— Чом у тебе, брате, вуха, наче сливи, сині?
— Це подякувати треба дорогій дружині.
Вчора з нею посварився, трохи не поладив,
Так сам собі варив їсти і сорочку гладив.
Ото, значить, зажурився, гладжу сорочину,
А телефон як задзвонить саме в ту хвилину,
І яка мене, не знаю, укусила муха:
Замість трубки утюга я притулив до вуха.
І ошпарився до того, що здурів, їй-богу:
Утюгом тим викликав я й швидку допомогу.

Страшне перо не в гусака...

«Мене прив'язали мотузком до батареї, щоб я хоч якось вижив без лікарств...»

«В палаті було, як в холодильнику, аж до 12 ночі, а пізніше не пам'ятаю, бо змерз назовсім і годинника вже не бачив».

«Лікарка була добра, уважно розглянула мій жолудок і сказала — «Наберіться мужності. Треба робити кардіограму».

«Подорожуючи по Середній Азії Прживальський впіймав коняку і дав їй своє прізвище».

«Якщо людина випиває, то їй треба допомогти і поставити на ноги».

«Книги Ваші друзі — купуйте друзів».

(З оголошення).

«Обявление: продается корова по договоренности с телям».

«Шофери нашого гаража пробігли в минулому році 1 мільйон 515 тисяч 155 кілометрів».

(Із звіту).

До ГОЛОВНОГО редактора увірвався обурений читач і розгорнув останнє число тижневика:

— Ви свою газету читаєте?

— Гм!.. — зніяковів редактор. — Доводиться...

— Бо вам за це гроші платять. А я передплатив вашу ма... макулатуру і що маю? Тільки збитки! Скільки можна знущатися над людьми?!

— Вам щось не подобається у нашому виданні? — обережно поцікавився редактор.

— Усе! — відрубав читач.

— Усе?

— Саме так! Тому попрошу повернути мені гроші...

— Ну, це... Неможливо... — зам'явся редактор, у якого до зарплати залишилося усього кілька червінців. — Ми ж цілий рік писали... Ви читали... А тепер... назад гроші... Давайте поговоримо конкретніше...

— А що тут говорити — гроші на бочку! Інакше — йду до суду.

— І все-таки...

Читач рвучко перегорнув газету і тицьнув пальцем у першу-ліпшу колонку:

— Візьміть ось це!

— Гороскоп?

— Це називається гороскопом?! Ха! У них це називається гороскопом! А тепер читайте: «Рак на цьому тижні може завагітніти...»

— Ну й що?

— Як «ну й що»? Я — Рак!

— Так це ж для жінок — «завагітніти»...

— Ні, тут написано, не для жінок, а для Раків. А далі ще й уточнення є: «Чекайте неймовірних сюрпризів...» Оце такі сюрпризи?

— Та заспокойтеся ви...

— А чому тут заспокоюватися? Читаємо далі: «Протягом тижня виникатимуть також фінансові труднощі...»

— Ну, потерпіть трохи...

— Скільки можна терпіти?! Ви уже третій місяць поспіль обіцяєте Ракам труднощі, труднощі, труднощі... Борги, пожежі, травми, подружню зраду... — скупа чоловіча сльоза скотилася по щоці.

— Ну, ми тут ні при чому,— розвів руками редактор. — Це так зорі розташувалися у вашому сузір'ї...

— Зорі? — перестав схлипувати чоловік. — Не треба дурити народ! От читайте у газеті «Незалежне щастя»: «У Раків цей тиждень сприятливий для фінансових операцій. У середу є надія на нові романтичні знайомства. Спілкуйтеся, фліртуйте, кохайте!» Це як називається? Зорі? «Незалежне щастя» турбується про своїх передплатників, а у вас: «...можливі конфлікти з начальством, не йдіть наперекір колективу, не їздіть трамваєм, не їжте хліба...» А що тоді їсти? Я, щоб уникнути конфліктів з начальством, уже третій місяць з ним не вітаюся. Гадаєте, допомогло?

— Ну, заспокойтеся, заспокойтеся... Виправимо становище, врахуємо ваші зауваження...

— Хіба це зауваження? Це крик душі! Ваша газета витіпала з мене останні нерви. Я вже спати не можу...

— Чому?

— А ви «Сонник» у своїй газеті читаєте? Там написано, якщо вам присниться агітатор, то це... до путчу. А мені тільки агітатори й сняться. Вранці телевізор боюся умикати. Як тільки музику почую, думаю, що то «Лебедине озеро» передають.

— Врахуємо і це, — зробив помітку в блокноті редактор. — А вам раджу перед сном частіше бувати на свіжому повітрі...

— На якому повітрі?! Ви свої прогнози читаєте? Ось дивіться: «Сьогодні в Осло й Берліні — плюс дванадцять, Лондоні і Парижі — плюс тринадцять, в Софії, Прєзі — плюс одинадцять, у Римі й Афінах — аж плюс вісімнадцять, а у нас... від трьох до нуля... плюс мряка...

— Ну й що?

— А те, що люди з вас сміються. Для себе вже й погоди путньої не можете надрукувати.

— Врахуємо! Обов'язково врахуємо...

— А інформація яка у вас? Ви свою інформацію читаєте? «Протягом одного дня бабусю-пенсіонерку вдома тричі пограбували грабіжники...» Ви вже так залякали читачів, що вони бояться брати до рук вашу газету...

— Так це ж факт... — боязко заперечив редактор.

— Який це факт? От якби бабусю грабували сімнадцять разів, і вона усіх сімнадцятьох грабіжників через вікно з дев'ятого поверху викинула разом з міліцією, що приїхала їх затримувати, ото факт! Отоді б вашу газету разом з кіосками хапали...

— Врахуємо...

— Або ще! — не вгавав передплатник. — Ви пишете, що ціни ростуть.

— Усі газети ж пишуть...

— А ви надрукуйте великими буквами отаке: «Найближчим часом ціни на всі товари і продукти впадуть удвічі!» Уявляєте? Та про вашу газету тільки й балачок буде. А потім усі газети це передрукують. Усі таку інформацію прочитають. А в уряді теж: одну газету відкрили — ціни упадуть, другу — ціни упадуть, третю... Що їм залишиться робити?..

— Кгм... Спробуємо, — пообіцяв редактор.

А коли відвідувач пішов, велів скликати увесь колектив редакції.

— У ці дні, коли завершується передплата, — почав він, — ми повинні боротися за кожного читача... Відповідальні за гороскопи присутні? Хто вам дозволив збиткуватися над Раками?..

Михайло ПРУДНИК.

Гумореска

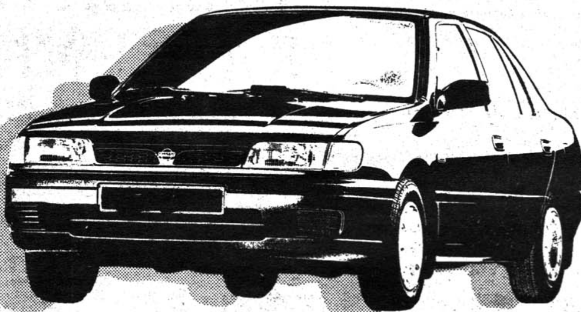
ПЕРЕДПЛАТНА КАМПАНІЯ

Малюнки Анатолія ВАСИЛЕНКА, Володимира СОЛОНЬКА, Володимира АДАМОВИЧА.

NISSAN СОЛНЕЧЫЙ ГОСТЬ ИЗ СТРАНЫ ВОСХОДЯЩЕГО СОЛНЦА

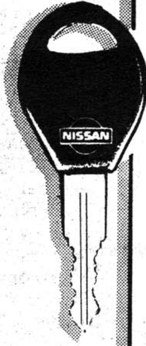
Новое семейство NISSAN SUNNY создано, чтобы соответствовать самым придирчивым требованиям атомобилистов. SUNNY — безупречное сочетание элегантности дизайна с комфортом, безопасностью и экономичностью.

Эти автомобили, а также NISSAN PRIMERA, Вы можете приобрести со склада в Киеве УЖЕ СЕГОДНЯ. Оплата в СКВ.

Все модели — европейский вариант исполнения, адаптированы к условиям Украины, что является ДОПОЛНИТЕЛЬНОЙ ГАРАНТИЕЙ ИХ НАДЕЖНОСТИ В ЭКСПЛУАТАЦИИ.

Кроме того, NISSAN —УКРАИНА предлагает: машины повышенной проходимости PATROL WAGON и микроавтобусы URVAN — по предварительным заказам.

Ждем Вас по адресу:
г. Киев, ул. Героев Обороны, 4 (СТО-2).
Контактные телефоны: (044) 225-31-25, 263-29-10, 263-28-10.
FAX: (044) 221-52-92.

Выставка–продажа автомобилей

mazda

MAZDA — лидер на украинском автомобильном рынке.
MAZDA — более 600 проданных автомобилей за полтора года.
MAZDA — лучше один раз увидеть.

С новейшими образцами японских автомобилей **MAZDA** Вы можете ознакомиться на выставке, которую организует и проводит компания **"МИНОЛТА-ТРЕЙДИНГ-УКРАИНА"**.

Выставка состоится:

с 3 по 6 ноября в г. Львове (ул. Черняховского, 18. Дворец спорта «СПАРТАК»)

с 15 по 19 декабря в г. Днепропетровске. (наб. Ленина, 39, Выставочный зал).

Тел. для справок:
МАЗДА Центр — (044) 550-02-03.

Мы, группа компаний «ГАЛФ», приглашаем заинтересованные предприятия, ассоциации, компании и другие организации вступать в прямой контакт с нашим главным офисом по адресу:

GC GULF MINERALS LTD
KPITICOS BUILDNG 3 RDFLOOP
38 ANDREAS ARAOUZOS STREET
P.O. Box 5631, NICOSIA, CYPRUS
Группа компаний «ГАЛФ Минералз лтд»
Здание критикос, 3-й этаж
Улица Андреас Араузос, дом 38,
а/я 5631, Никосия, Кипр.
Tel. 357 2 457076/457825
Fax. 357 2 461690
Tlx. 5144 GCGULF CY

с целью установления делового и торгового сотрудничества в вопросах:
- разработки месторождений полезных ископаемых;
- поставки горнодобывающего оборудования и машин;
- финансирование проектов, гарантированных государством;
- торговли конечными продуктами горнодобывающей отрасли;
- торговли минералами;
- торговли сырой нефтью и нефтепродуктами;
- торговли современными электронными средствами связи;
- торговли лесом, пиломатериалами и изделиями из них;
- торговли продуктами питания, включая сахар, кофе, чай, рыба;
- торговли всеми видами текстильных изделий;
- торговли табачными изделиями в больших количествах.

Бартерные сделки могут быть организованы с партнерами, у которых нет необходимых средств в валюте, но есть товары для продажи.

На все серьезные запросы ответы будут даны немедленно.

Корреспонденцию предпочтительно направлять на английском языке.

THE LEGAL STUDIES PROGRAM AT CENTRAL EUROPEAN UNIVERSITY - BUDAPEST COLLEGE
Founded by George Soros

INVITES APPLICATIONS FOR GRANTS IN THE ACADEMIC YEAR 1993-1994

The Law Program offers one year postgraduate studies in two streams: INTERNATIONAL BUSINESS LAW -- COMPARATIVE CONSTITUTIONALISM
A limited number of grants to prominent western universities and internships to various international law firms are also available. After successful completion of the course, student may obtain an LL. M. DEGREE.

DEADLINE FOR APPLICATION: NOVEMBER 20, 1992.

For further details contact Ms. *Olga Buryak, Kiev 252030, Lenina St.10, apt.59*
tel: 225-52-84

Телебачення

НЕДІЛЯ
1 листопада

І ПРОГРАМА УТ

8.00 УТН.
8.10 Ритмічна гімнастика.
8.30 У неділю вранці. Інформаційно-музична програма.
9.30 Для дітей. Художній фільм «Опудало» («Мосфільм»).
11.35 Фільм-концерт «Не журись».
12.00 Мультфільм «Розкажіть казку, лікарю».
12.40 Джерело. Фольклорне свято.
13.20 УТН.
13.30 Дитяче музичне кафе.
14.15 Село і люди.
15.15 Зичимо щастя.
16.15 Маю честь.
17.15 Свічадо. Науково-популярна передача «Альфа і омега». 1. Нарис про академіка С. О. Лебедєва, автора першої електронно-обчислювальної машини. 2. Коли звучала музика? Розповідь про те, як вчені-археологи розшифрували загадкові надписи. 3. Дещо про науку кінологію. Як відроджують зниклу породу мисливських собак. Відповіді на запитання телеглядачів.
18.05 УТН.
18.25 Клас-юніор-бізнес. Ділова гра для школярів.
19.25 Вперше на екрані УТ. Багатосерійний художній телефільм «Бодетаун». 3 і 4 серії.
20.15 УТН.
20.30 «Пригода в Королівстві». 20 серія.
21.00 Телевізійна гра «Кінопроба».
22.00 Тиждень.
22.30 Телеспортарена.
23.15 Арт-майдан.

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

6.00 Година сили духу.
7.00 Тираж «Спортлото».
7.15 Мультфільм.
7.40 Виступ турецького ансамблю «Адиген».
8.00 З ранку раненько.
8.30 «Ялла» запрошує до чайхани.
10.00 Минуле.
10.40 «Пригоди Чорного Красунчика». Художній телефільм. 16 серія.
11.05 Нове покоління вибирає.
11.55 Чудові миті танцю. Б. Карієва.
12.50 Соло.
13.20 Прем'єра телефільму «Дім на Волхонці». Фільм 3.
13.50 Кожний про своє.
14.00 Новини.
14.20 Прем'єра документального телефільму «Третя світова війна. Відлік секунд» (Карибська криза).
15.20 Клуб мандрівників.
16.10 Панорама.
16.55 Уолт Дісней представляє..
17.45 Новини.
18.05 Телелоція.
18.20 Е. Олбі. «Хто боїться Вірджінії Вульф?» Прем'єра фільму-вистави театру «Современник».
21.00 Підсумки.
21.45 Спортивний уїк-енд.
22.00 Вокзал мрії. Юрій Башмет.
23.00 Новини.
23.25 Під крилом «Золотого орла».

ІІ ПРОГРАМА УТ,
ІІІ ПРОГРАМА УТ,
КАНАЛ «РОСІЯ»

10.00 Ати-бати...
10.30 Хочете, вірте...
11.00 Кінотеатр повторного фільму. «Погана хороша людина». Художній фільм.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.20 Телегра «Лого».
13.50 Неділя у провінції. Алупка.
14.35 «Не вирубати...» Ведучий — В. Цветов.
14.50 К-2 представляє: «Зірки Америки».
15.20 Познер і Донах'ю.
15.50 У світі тварин.
16.50 Естрадні мелодії.
17.00 Чемпіонат України з футболу. «Шахтар» — «Кривбас». У перерві — 17.45 Обличчям до столиці.
18.45 Казки, на які ми чекали...
19.00 Візитка.
19.05 Мультфільм.
19.30 СІТ-3.
19.40 Земля, вогонь і вода (Уорлднет США).
20.10 Візитка.
20.15 Сиди і дивись.
20.25 Художній фільм «Змієлов».
21.55 Візитка.
22.00 Інновація (Уорлднет, США)
0 СІТ-3.
2.40 Дорослі, як діти.

СТУДІЯ «ТЕТ-А-ТЕТ»

11.15 Мультфільм «Попелюшка».
12.20 Худ. фільм «Внутрішній космос».
19.30 Худ. фільм «Митниця».
20.50 Мультфільми.
21.10 Відеомузика.
21.25 Худ. фільм «Поїзд-утікач».

Голос України

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

РЕДКОЛЕГІЯ: Анатолій ГОРЛОВ, перший заступник головного редактора; Олександр БІЛИК, заступник головного редактора; Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, оглядач, завідуючий відділом культури; Борис СИДОРЕНКО, заступник головного редактора; Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, редактор відділу кореспондентської мережі; Віталій СУДДЯ, відповідальний секретар.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-89-61; 441-89-46; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-39-44.
Рукописів не повертаємо.
Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

☆ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
☆ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Індекс 60955.
Загальний тираж 452.974.

Комбінат друку видавництва «Преса України».
252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
1 2 3 4 5 6 7 8 9
Зам. 0311209.